

tre'

khoảng trống syria

VŨ HIẾN

dân đức & quan đức

TƯỜNG NĂNG TIẾN

tuyết & hương trà

TIM NGUYỄN

những cái chén bể

DU UYÊN

đây nè, mùa thu texas

NGUYỄN THỊ THANH DƯƠNG

Giáng Sinh tháng

IAN BÙI

7

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Năm hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044

Điện thoại: 972-675-4383

Thực hiện

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

Biên tập

Nguyễn Xuân Thiệp

Dịch thuật

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

Cố vấn pháp lý

Luật Sư **Cao Quang Ảnh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

Luật sư đại diện

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)

1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

Layout Director

Bảo Huân

Layout & Art Designers

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

Phụ trách kỹ thuật & website

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

Hoạ sĩ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

Quảng cáo

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.

Điều kiện dễ dàng, thoải mái.

Xin liên lạc:

972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)

email: dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net
info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N Shiloh Rd,
Garland TX 75044

TRẺ NORTH CAROLINA

704.550-3103

TRẺ SOUTH CAROLINA

843.353-2288

TRẺ ALABAMA

205.277-6597

TRẺ TENNESSEE

901.300-2399

TRẺ BILOXI-MS

228.205-0337

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012
407-894-5111
407-897-1114
Fax: 407-894-6190
Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: 302 S. Graham Ave,
Orlando, FL 32803

TRẺ AUSTIN - SAN ANTONIO

Tel: 512-692-6172
210-858-6114
972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: info@trenews.net

TRẺ GEORGIA

Nguyễn Tân
Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.net
Địa chỉ: Tre Georgia Magazine
6000 Dawson Blvd, Suite F
Norcross GA 30093

TRẺ LOUISIANA

Tel: 504-324-2090/972-675-4383
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd
Garland, TX 75044

Với sự cộng tác của

■ Hoàng Đình Nam ■ Nguyễn Thị Thanh Dương ■ Hải Vân ■ Ngọc Linh
■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng
Tú (WA) ■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia Bảo ■ Lê
Minh Hải (CA) ■ Tưởng Năng Tiến (CA) ■ Trùng Dương ■ Tạ Phong Tấn
■ Thi Hạnh (NA-UY) ■ BS Trần Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh
Dũng ■ Dương Hùng ■ Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Hồ Đắc Vũ
(MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng Nga ■ Lương Thư Trung
■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn Xuân Thu (ÚC) ■ Trangdài Glassey-
Trầnquyên (CA) ■ Lê Kung Diễm ■ Đào Duy Hoà (Úc) ■ Huỳnh Thực Vy
(VN) ■ Thanh Tú ■ Sean Bảo ■ Thái Bảo (FL) ■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■
Chiêu Ấn (Canada) ■ Việt Phương ■ Trần Vũ ■ Vũ Thị Thanh Mai ■ Ban
Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang Nguyễn ■ Nguyễn
Hưng Quốc ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam Sơn ■
Hạnh Việt ■ Gió Đồng Nội ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Long ■ Phạm Thị
Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■ Ngân Bình ■
Đào thị Thanh Tuyền ■ Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư ■ Ian
Bùi ■ Du Uyên ■ Cổ Ngự ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường
■ Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo ■ Kim Loan (Canada) ■ Hải
Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn ■ Vương Mộng
Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■ Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô
Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục
Thần Phong (VN) ■ Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê

LƯU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể hiện
quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos. Contents
reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)

Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.

Mọi thay đổi về quảng cáo những trang bên trong xin gọi trước ngày Chủ Nhật, phần giấy láng (glossy) xin gọi trước một
tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.

Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG	Như Sao	Bé Lily và chú người tuyết
5		Mộc Mạc	Tôi dễ dàng hơn bạn một chút
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN	Vũ Hiến	Khoảng trống Syria
10		Tám Vạn	Gặp lại cố nhân - Nam ca sĩ Phương Đại
12	BÊN LỀ THỂ THAO	Trẻ	
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ	Tim Nguyễn	Tuyết & hương trà
16	TRUYỆN NGẮN	Kim Loan	Mùi hương cũ
19	Y TẾ & ĐỜI SỐNG	Triệu Minh	Thành tựu đáng mừng
20	MỤC THUẾ VỤ	Nguyễn Đài Thi	
23	MIẾNG NHÀ QUAN	Bánh Bèo	
24	DUYÊN SÀI GÒN	Du Uyên	Những cái chén bẻ
27	TRANG THU TÍN	Trẻ	
28	GIAO TIẾP	Minh Hải	Khi lái xe
29	BẠN CÓ BIẾT	Hoàng Vũ	Có tới 10 “nước Mỹ”
30		Gió Vivu	Anh hùng cứu mỹ nhân
32		Nguyễn Diệu Anh Trinh	Anh Ra Đi Mùa Đông
34		Tạ Phong Tấn	“Đi ủng thực phẩm” với người Việt
36	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Uyển Ca	Bến cá
40	SOMETHING & ANYTHING	Ian Bùi	Giáng Sinh tháng 7
43	MẸO VẶT	Hoàng Hương	Làm sạch lò uống
44		Đào Thị Thanh Tuyền	Năm mới & niềm hy vọng
46	THỜI TRANG	Điệu Cô Nường	Chọn màu áo khoác
48	TRANG THƠ	Sao Khuê	Thơ Mùa Đông
50	CHUYỆN CỦA NÀNG	Ngân Bình	“Bảo bối”
53	TRUYỆN NGẮN	Nguyễn Thị Thanh Dương	Đây nè, mùa Thu Texas
56	PHIẾM	Đoàn Xuân Thu	Món quà của nhà thông thái!
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ	Du Face	
59	Ơ RẺ KA	Trẻ	Máy kiểm tra nói dối
60	VIỆT NAM NGÀY CŨ	Trang Nguyễn	Chợ cá Trần Quốc Toản
63	SỔ TAY KHÁCH HÀNG	Hạnh Việt	Sản phẩm ưu hạng 2024
64	THẾ GIỚI QUANH TA	Dương Hùng	Khúc hát ‘Auld Lang Syne’
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT	Bảo Sơn	Cách chọn Nursing Home
66		Đào Duy Hòa	Thành phố quê hương của ông già Noel Rovaniemi
69	Kiến thức phổ thông	Phượng Nghi	Virus
70	CÁI NHÀ CỦA TA	Thiên Hương	Sunroom - Phòng tắm nắng
72	SẢN PHẨM MỚI	Bảo Sơn	
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT	Trẻ sáu tám	
74	TÀI LIỆU VĂN HỌC	Ngô Không - Phí Ngọc Hùng	Một vài khuôn mặt văn chương
77		Nguyễn Ngọc Hiệp	Xứ “Cao Bồi”
80	TRONG HẦM RƯỢU	Nguyễn Mạnh Tuấn	Cả nhân tôi bỏ đi không có gì đáng tiếc
86	GÓC NHIẾP ẢNH	Andy Nguyễn	Nâng tầm ảnh gia đình trong mùa lễ
88		Trịnh Thanh Thủy	Mùa Thu Phong đỏ ở Nhật
94	TRUYỆN NGẮN	Tiểu Lục Thần Phong	Cứu
98	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Nguyễn Sinh	Nhập hàng trăm thu lệ phí BOT
104	MỖI TUẦN 1 CON SỐ	Trẻ	
106	ĐỌC BÁO VIỆT NAM	B.Tuyền	
110	SỔ TAY THƯƠNG DÂN	Tưởng Năng Tiến	Dân Đức & Quan Đức
115	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM	Trẻ cười	

Bé Sen ơi, ông vừa thấy cháu đứng chơi với chú Người Tuyết trong vườn nhà của cháu. Cả cháu và chú người tuyết đều cười rất tươi. Ông thương lắm. Vậy nên sau đây ông kể câu chuyện về cô bé Lily và chú người tuyết cho cháu và bạn bè nghe nhé. NS

Bé Lily và chú người tuyết

NHƯ SAO

Noel rồi tiếp đến New Year. Mùa Lễ Hội tung bừng trước cửa mỗi nhà. Xin gửi đến các bạn những mẩu chuyện về chú người tuyết như một lời chúc lành.

Đây là chuyện trong bộ phim ngắn có tựa đề 'Lily & the Snowman' kể về tình bạn vượt thời gian của cô bé Lily và một anh chàng người tuyết. Anh chàng người tuyết do cô gái khéo tay tạo ra. Vào mỗi mùa Giáng Sinh, cả hai đều có những giây phút vui vẻ cùng nhau cho tới khi cô gái khôn lớn.

Bộ phim của Cineplex ở Canada phát hành tại Mỹ năm 2015, nay vẫn được nhiều người xem khi Giáng Sinh về.

Sau những đêm Đông đầu tiên cùng vui vẻ bên người tuyết, cô bé quyến luyến không muốn rời xa người bạn này nên đã giữ cậu ấy lại trong chiếc tủ lạnh nhà mình. Cứ như vậy họ đã có rất nhiều ngày vui vẻ với nhau bên những câu chuyện cổ tích người tuyết kể cho cô qua bóng đổ trên bức tường.

Cứ mỗi mùa Giáng Sinh cô bé đều

đến chơi với người bạn, cho đến một lần và nhiều lần sau đó cô bé đã không còn đến nữa... Cô bé đã trưởng thành, bận bịu với công việc và cuộc sống gia đình nên cô đã quên đi người bạn tuổi thơ thân thiết này.

Rồi tới một ngày trong bận bịu công việc, vô tình cô nhớ lại người bạn cũ. Thế là cô cùng con gái bé bỏng tìm về với những kỷ ức đẹp đẽ bên người bạn xưa của mình. Sau bao năm gặp lại người tuyết vẫn vui vẻ và tiếp tục kể những câu chuyện cổ tích cho cả hai mẹ con.

Nói riêng với các bạn của tôi,

Trong cuộc sống bận bịu những toan tính, khi mà chúng ta cứ trôi theo khát vọng vật chất của bản thân, đôi khi quên đi những giá trị tinh thần từng nuôi dưỡng tuổi thơ của mình, đó là sự hồn nhiên, sự lương thiện và những tình bạn trong sáng... Hãy sống chậm lại và dành chút thời gian nhìn lui về quá khứ để biết mình không bỏ quên những điều quý giá.

NS

Tôi dễ dàng hơn bạn một chút

MỘC MẠC

William James – ký giả của tờ báo New York Times đã cải trang thành một người lang thang, què một chân để trà trộn với những người vô gia cư ở Miami, tiểu bang Florida, Hoa Kỳ khoảng nửa năm.

Ngay ngày đầu tiên, nhìn thấy James tàn tật, ăn mặc rách rưới và bẩn thỉu, từ trong đáy mắt của những người vô gia cư này đã lập tức biểu lộ ra một sự quan tâm; một người đàn ông trong nhóm đã bước đến, đưa cho James một cây gậy gỗ và nói với anh rằng: “Người anh em, hãy cầm lấy nó, như thế sẽ thuận tiện hơn nhiều”. James đưa tay đón lấy cây gậy, dùng tay vuốt ve cây gậy, trong lòng không khỏi cảm kích. Ngẩng lên nhìn, lòng James cảm thấy như bị cái gì đó thiêu đốt: người đàn ông đưa gậy cho anh cũng đang đi cà nhắc...

Rất mau, anh đã giành được tín nhiệm của những người vô gia cư này. Họ dẫn James đi đến nơi đặt những chiếc thùng rác ở các siêu thị, đến khu dân cư để thu lượm

thức ăn và phế liệu bị người ta vứt đi. Họ còn nói cho James biết nơi nào có nhiều đồ phế liệu, những phế liệu nào đáng tiền và nên đi lượm vào khung giờ nào...v.v... Trong một lần trông thấy James bước đi khập khiễng một cách vất vả để lật tìm phế liệu, một anh chàng thanh niên da đen đã bước đến, vỗ nhẹ lên vai của James, đưa cho anh túi phế liệu và nói: “Này người anh em, anh hãy đi sang bên cạnh ghế ngồi một chút, túi đồ phế liệu này anh hãy cầm lấy đi!”.

James nghe xong, đứng ngẩn ra đó, như thể không tin vào tai mình: “Vậy làm sao được? Những thứ này cậu vất vả lắm mới lượm được mà!”

Người lang thang đó nói một cách rất vui vẻ: “Tôi dễ dàng hơn anh một chút”.

Tối buổi trưa, trong lúc đang cảm thấy đói, một người đàn ông còng lưng trong nhóm đi đến trước mặt James, đưa cho anh hai ổ bánh mì và nói: “Này người anh em, hãy ăn đi!”.

James nghe xong, cảm thấy có

chút ngại ngùng: “Nếu anh cho tôi, thế thì anh ăn gì đây?”.

Ông khẽ nhếch miệng cười, nói: “Tôi dễ dàng hơn cậu một chút!”.

Đến tối, James cùng vài người vô gia cư rủ nhau co rút dưới chân cầu. Nhìn thấy James ngủ ở nơi ngoài rìa chân cầu, một ông lão đầu tóc bạc trắng chậm chậm đi đến, vỗ nhẹ vào vai anh rồi nói: “Này người anh em, cậu hãy đến ngủ ở chỗ tôi, ở đó thoải mái hơn một chút”.

James nghe xong, cảm thấy nghi hoặc nói: “Nếu tôi ngủ chỗ ông, thế thì ông ngủ chỗ nào?”

Ông lão đó nghe xong, nhướn miệng cười, nói: “Tôi dễ dàng hơn cậu một chút!”

Lại là “tôi dễ dàng hơn cậu một chút!”, những người vô gia cư sống ở giai tầng thấp nhất trong xã hội này, tuy cuộc sống vô cùng gian khổ, thế nhưng khi họ nhìn thấy người khác khó khăn, đều luôn chìa tay giúp đỡ, họ luôn thấy bản thân mình có một phương diện mạnh hơn người khác. Thật đáng quý!

MM - THEO ABOLUOWANG.

NDTV.COM

Khoảng trống Syria

Sau 50 năm cai trị đất nước Syria bằng bàn tay sắt, chế độ độc tài Assad sụp đổ chỉ trong 11 ngày kể từ khi lực lượng nổi dậy Hayat Tahrir al-Sham (HTS) bắt đầu tấn công vào thành phố Aleppo nằm ở khu vực phía tây bắc. Lần lượt sau đó là những thành phố khác rơi vào tay của quân nổi dậy như Idlib, Hama, Homs, và cuối cùng là thủ đô Damascus. Sự sụp đổ nhanh chóng bất ngờ của chế độ Assad đã để lại một khoảng trống quyền lực ở Syria. Các lực lượng quân sự ngoại quốc đã phải vội vã đưa quân đội đến khu vực quanh biên giới của nước này để tìm cách lấp vào khoảng trống đó.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Hoa Kỳ đã điều động máy bay ném bom B-52 để thực hiện các cuộc không kích vào hơn 75 mục tiêu của tổ chức Nhà nước Hồi giáo (ISIS) ở khu vực miền Trung Syria. Nhóm phiến quân được Thổ Nhĩ Kỳ hậu thuẫn tấn công lực lượng người Kurd và chiếm giữ

vùng lãnh thổ ở khu vực phía bắc. Và Israel đã ném bom hàng trăm mục tiêu quân sự của Syria trên khắp nước, phá hủy một cách có hệ thống khả năng quân sự của quốc gia thù địch với họ từ nhiều thập niên qua.

Mục đích các cuộc tấn công của những lực lượng quân sự nói trên là nhằm thực

hiện điều mà họ ấp ủ từ lâu là đặt một số khu vực dưới sự kiểm soát của họ và điều này cũng làm nổi bật lên về tình trạng bất ổn trong tương lai của một quốc gia Syria mới, nơi mà các phe phái nổi dậy nhân cơ hội tình hình chưa ngã ngũ cũng đang tìm cách giành quyền kiểm soát ở một

số khu vực khác. Tình hình ở Syria sẽ còn ngày một phức tạp thêm và sẽ tạo thêm khó khăn đối với nhóm nổi dậy chính HTS, là nhóm đã dẫn đầu cuộc tấn công chớp nhoáng, trong khi nhóm này đang tìm cách thành lập một chính phủ lâm thời. Trong khi chế độ Bashar al-Assad bị lật đổ đã làm suy yếu ảnh hưởng của các lực lượng đối thủ của Hoa Kỳ là Nga và Iran tại quốc gia có vị trí chiến lược quan trọng này, thì sự tranh giành ảnh hưởng hiện đang xảy ra có thể khiến một đồng minh trong tổ chức NATO là Thổ Nhĩ Kỳ có thể sẽ có những cuộc va chạm với quyền lợi của Hoa Kỳ và Israel tại đây.

Thử thách của Hoa Kỳ

Với một tình hình phức tạp như trên sẽ đặt ra

một thử thách địa chính trị không nhỏ cho Tổng thống đắc cử Donald Trump, ngay cả khi các cuộc xung đột ở Gaza và Lebanon đang ngày càng bớt căng thẳng hơn. Ông Trump đã tuyên bố ngay trước khi chế độ Assad sụp đổ rằng Hoa Kỳ nên tránh xa cuộc chiến ở Syria. Trong nhiệm kỳ trước, ông cũng đã cắt giảm sự hiện diện của quân đội Hoa Kỳ tại đây. Tình thế tiến thoái lưỡng nan mà Hoa Kỳ đối mặt trong thời gian tới sẽ còn trở nên phức tạp hơn nhiều.

Ngay trước mắt, Hoa Kỳ đang phải đối mặt với một thử thách lớn về sự cam kết trong việc bảo vệ đồng minh chính của họ tại Syria – Lực lượng Dân chủ Syria (SDF) do người Kurd lãnh đạo – trong một khu vực mà Ankara và Washington trong quá khứ đã từng

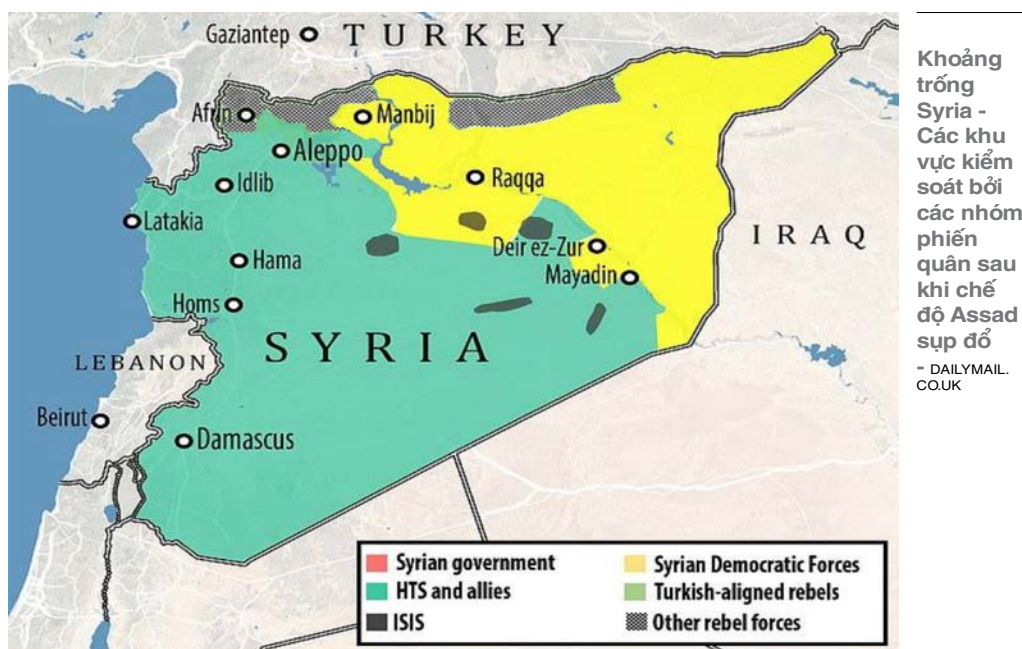
đứng bên bờ vực xung đột. Việc ông Trump cắt giảm lực lượng Hoa Kỳ trong nhiệm kỳ đầu tiên đã cho phép Thổ Nhĩ Kỳ và các lực lượng ủy nhiệm của họ đẩy nhóm lực lượng do người Kurd lãnh đạo ra khỏi dải lãnh thổ dọc theo biên giới phía bắc Syria. Việc Assad bị lật đổ, cùng với sự hiện diện của Nga bị thu hẹp, đã tạo cơ hội cho Thổ Nhĩ Kỳ tiếp tục nỗ lực nói trên. Các cuộc đụng độ mới nổ ra ở miền Bắc Syria trong thời gian gần đây sau khi nhóm phiến quân được Thổ Nhĩ Kỳ hậu thuẫn đã tấn công vào lực lượng SDF.

Thổ Nhĩ Kỳ trong nhiều thập niên qua đã phải chiến đấu với nhóm người Kurd ly khai ở trong nước và coi nhóm người Kurd Syria lãnh đạo lực lượng SDF là cánh tay nối dài của

nhóm dân quân quốc nội mà họ coi là một tổ chức khủng bố. Trong khi đó, Hoa Kỳ đã hợp tác chặt chẽ với lực lượng SDF từ nhiều năm qua trong cuộc chiến chống lại tổ chức Nhà nước Hồi giáo ở Syria.

Cuộc chiến nói trên vẫn là một trong những ưu tiên hàng đầu của chính quyền Biden, và Hoa Kỳ đã nắm lấy cơ hội ngay sau khi chế độ Assad sụp đổ để tấn công các nhóm tàn dư của tổ chức Nhà nước Hồi giáo. Máy bay ném bom B-52, máy bay chiến đấu phản lực F-15E và máy bay tấn công A-10 của Hoa Kỳ đã thực hiện hàng chục cuộc không kích vào các doanh trại và địa điểm hoạt động của Nhà nước Hồi giáo ở khu vực miền Trung Syria. Theo một giới chức cao cấp trong chính phủ Hoa Kỳ, tính cho tới nay, tổng cộng có khoảng 140 trái bom đã được thả xuống hơn 75 mục tiêu.

Một mối lo ngại khác của Hoa Kỳ là khoảng 9,000 chiến binh Nhà nước Hồi giáo hiện đang bị giam giữ tại các trung tâm giam giữ ở khu vực đông bắc Syria và hàng chục nghìn người khác đang bị quản thúc tại trại tị nạn Al-Hol gần đó. Những chiến binh bị giam giữ và người tị nạn đang được lực lượng SDF bảo vệ và canh gác, sự sắp xếp này có nhiều khả năng sẽ vẫn tiếp tục

được duy trì cho tới khi nào lực lượng của Hoa Kỳ vẫn còn hiện diện ở đây.

Ảnh hưởng của Thổ Nhĩ Kỳ

Sự sụp đổ của chế độ Assad đã giúp nâng cao tầm ảnh hưởng của Ankara tại Syria. Những cuộc tiến quân của các nhóm nổi dậy được Thổ Nhĩ Kỳ hậu thuẫn ở miền Bắc Syria trước đây đã từng bị kiểm chế, đặc biệt là bởi lực lượng của Nga, là lực lượng có nhiều khả năng sẽ rút lui ra khỏi khu vực có thể cho phép Thổ Nhĩ Kỳ thôn tóm thêm nhiều quyền lợi cho chính họ. Trong số các đồng minh của Thổ Nhĩ Kỳ có các lực lượng nổi dậy mạnh nhất đã lật đổ Assad, bao gồm nhóm Quân đội Quốc gia Syria và nhóm Hayat Tahrir al-Sham (HTS), mang lại cho Thổ Nhĩ Kỳ nhiều ảnh hưởng hơn đối với một chính phủ Damascus mới nay mai

Tình hình tiếp tục bất ổn tại Syria
- ZUMA PRESS

sẽ được thành lập.

Ưu tiên hàng đầu của Thổ Nhĩ Kỳ là bảo đảm rằng bất kỳ một khuôn khổ hiến pháp mới nào được đưa ra từ Damascus sẽ không dẫn đến việc lập ra một vùng đất của người Kurd với một mức độ tự chủ nào đó mà lực lượng SDF đã tranh đấu trong nhiều năm qua để cố giành cho được.

Quyền lợi của Israel

Chiến dịch quân sự dạo gần đây của Thổ Nhĩ Kỳ

cũng đã đẩy Ankara vào một cuộc khẩu chiến với Israel, là quốc gia mà trong những ngày gần đây đã phát động một chiến dịch không kích toàn diện nhắm vào hải quân, các kho vũ khí và các địa điểm quân sự khác của Syria với mục đích là làm cho kẻ thù lâu năm của họ suy yếu thêm, trong khi Israel cũng đang tìm cách tái lập lại trật tự địa chính trị mới của khu vực.

Israel cũng di chuyển quân đội của họ vào

vùng đệm rộng 155 dặm vuông do Liên Hiệp Quốc giám sát ở Cao nguyên Golan được thiết lập giữa Israel và Syria sau cuộc chiến năm 1973.

Thổ Nhĩ Kỳ, Ả Rập Saudi, Ai Cập và Qatar đã lên án việc Israel đưa quân đội vào vùng đệm này. Israel thì nói rằng họ không can thiệp vào cuộc đấu tranh quyền lực nội bộ của Syria mà chỉ để giữ an ninh cho khu vực biên giới này.

Sau 13 năm nội chiến, quân nổi dậy Syria đã thành công trong việc lật đổ chế độ Assad. Nhưng cuộc tranh giành mới của các thế lực ngoại quốc đang đe dọa đẩy quốc gia này trở lại chiến tranh và có nguy cơ rơi vào một cuộc xung đột rộng lớn hơn.

VH

Israel xóa sổ 80 phần trăm quân đội Syria, bao gồm toàn bộ lực lượng hải quân

- NEWS.COM.AU

TRẦN KHANH

TRẦN KHANH CƯỜNG

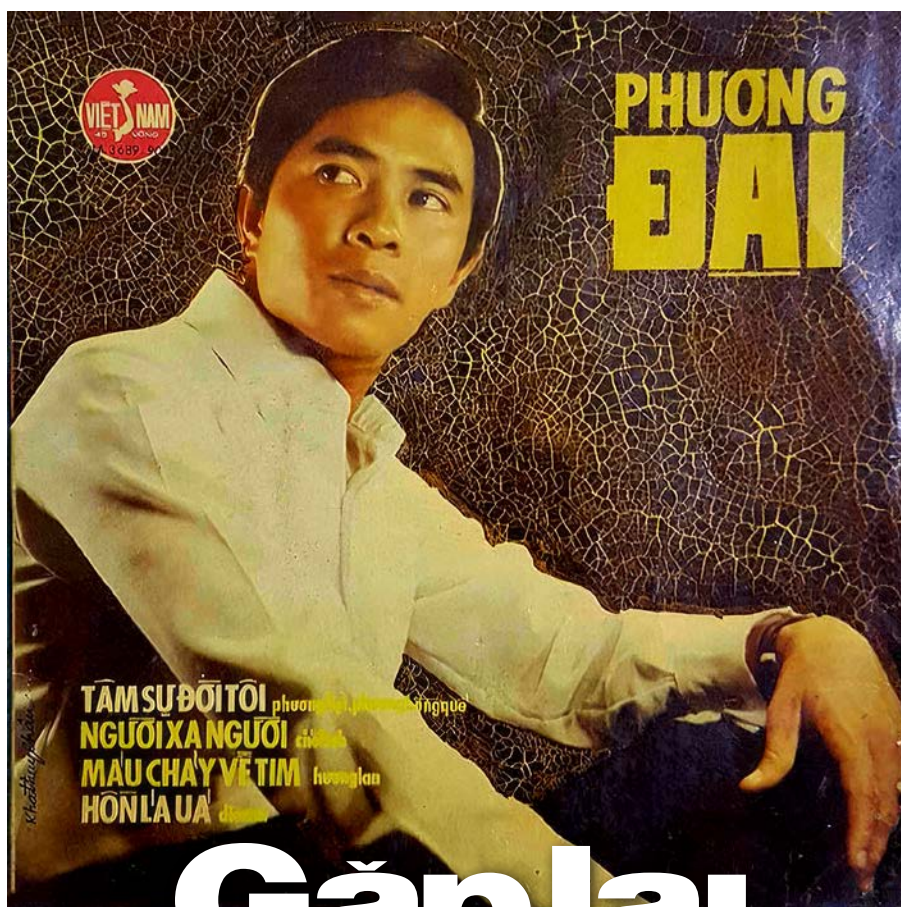
cổ tích

dù cho đi trọn cuộc đời
vẫn không tìm thấy một ngày bình yên
mong manh ngày tháng uyên nguyên
hoàng hôn mây trắng bên thêm phố rêu
hồn ta cổ tích tiêu điều
dấu chân ngày cũ tịch liêu hoang đường

hương xưa

suối rừng xưa
đã hoang tàn
ngày ta trở lại
chẳng còn hương xưa
bước chân về
khóc trong mưa
lối im thành cổ
phượng mùa xa xưa

TK

Gặp lại cố nhân

Nam ca sĩ Phương Đại

TAM VAN
ĐỨC QUỐC

Một sáng thứ Hai của năm 1979, buổi chiếu phim “chiêu đãi” văn nghệ sĩ của mấy chục đoàn nghệ thuật hoạt động tại Sài Gòn đã lôi cuốn hầu hết những gương mặt quen thuộc trong làng giải trí, từ ca nhạc, ảo thuật cho đến kịch nghệ và cải lương. Những hàng ghế trên lầu cũng như dưới nhà của rạp Quốc Tế trên đường Phạm Ngũ Lão dường như không còn một chỗ trống. Nghệ sĩ của Sài Gòn ăn diện thật đẹp, quần là áo lụa và duyên dáng, lịch

sự trong từng sắc áo. Thời đó, những cuốn phim có hình ảnh hay nội dung “nhảy cảm” thường bị cấm trình chiếu, cho dù đó là phim được thực hiện trong nước hay những quốc gia thuộc khối xã hội chủ nghĩa Đông Âu.

Hôm đó, nghệ sĩ và thân hữu được thưởng thức cuốn phim - đang bị cấm chiếu - “Cánh cửa mở rộng” do Đông Đức thực hiện và cuốn phim mới toanh của Ba Lan mang tên “Con hủi”. Hiếm hoi lắm mới có được những xuất chiếu phim “đãi ngộ” như vậy giữa thời buổi khó khăn, kiếm ăn từng bữa.

Bãi giữ xe giữa ban trưa chật ních người qua kẻ lại. Ai nấy cũng tranh nhau để lấy xe thật sớm. Đang dắt chiếc xe đạp men theo lối ra thì người bạn đi chung vỗ vai và nói :

- Phương Đại đứng trước mày kia!

Anh quay lại và nở một nụ cười thật tươi với 2 hàm răng trắng bóng. Lúc đó, anh đang cộng tác với đoàn kịch Kim Cương trong chương trình ca nhạc mở màn.

Ngược dòng thời gian, ban tam ca Sao Băng với tiếng hát Duy Mỹ, Thanh Phong và Phương Đại đã từng làm mưa, làm gió trên khắp 4 vùng chiến thuật cũng như ở sân khấu phòng trà, đại nhạc hội hay trên màn ảnh của đài truyền hình số 9 và nhất là trên làn sóng điện Sài-Gòn. Một lần duy nhất, tôi được xem anh góp mặt trong chương trình đại nhạc hội do ông bầu Duy Ngọc tổ chức vào buổi sáng Chủ Nhật tại rạp Quốc Thanh. Hôm đó, anh hát bài “Xin gọi nhau là cố nhân”. Anh Phương Đại đẹp trai, lịch lãm trong bộ vest được cắt may khéo léo với phong cách trình diễn thật lôi cuốn. Khi anh

hát hết bài thì khán giả vỗ tay rần rần và còn yêu cầu “bis bis” liên hồi !

Nhân dịp hăng đĩa Việt Nam thu thanh vở tuồng cải lương xã hội “Lấy chồng xứ lạ”, cô Sáu Liên đã mời anh góp tiếng với bài hát “Xin gọi nhau là cố nhân” của nhạc sĩ Hàn Sinh (tức nhạc sĩ Song Ngọc). Nhạc phẩm “Thư cho vợ hiền” của nhạc sĩ Song Ngọc cùng tiếng hát Phương Đại được phát đi phát lại nhiều lần trên đài phát thanh Sài Gòn, đài phát thanh Quân đội và được hãng đĩa Việt-Nam phát hành với số bán kỷ lục.

Trong lần trình diễn ở rạp Rex vào đầu thập niên 90, cơn tai biến đã khiến anh xa lìa sân khấu mãi mãi và tiếng hát “cố nhân” đã tắt lịm từ dạo đó.

Qua nghệ sĩ Kim Tuyến, tôi biết được anh đang định cư ở miền Nam California và chiếc cầu liên lạc giữa 2 bờ Âu Mỹ được nối dài cho đến bây giờ. Bà xã anh chăm sóc từng miếng ăn, giấc ngủ cũng như là chỗ dựa tinh thần từ ngày

Ban tam ca Sao Băng gồm Thanh Phong, Duy Mỹ và Phương Đại

niềm vui tao ngộ. Anh mừng vui đến rơi nước mắt, đôi môi run run mà không nói được lời nào. Tôi nói với anh:

- Mấy chục năm rồi, em mới được dịp gặp lại cố nhân nè!

Rồi 2 anh em bùi ngùi nhắc chuyện Sài Gòn, chuyện ngày xưa còn đi ca hát. Anh đi đứng và nói chuyện khó khăn, chị Hương đóng vai trò “thông dịch” mỗi khi cần thiết. Nước mắt anh cứ tuôn rơi theo những chập chùng kỷ niệm, theo từng lối về xưa. Thời gian anh em gặp nhau không được bao lâu nhưng những vòng tay ôm ấp, những nụ cười, những giọt nước mắt trao nhau cũng đủ nói lên một niềm hạnh phúc tương phùng của tình tri âm, tri kỷ.

Rồi miền California nắng ấm, hành trang từ đáy tim tôi là những niềm vui chất ngất với bạn bè, hạnh phúc với người thân và đương nhiên có anh Phương Đại trong đó, “cố nhân” của mấy chục năm vẫn còn tưởng nhớ nhau, cho dù cuộc sống đã trải qua bao tang thương biến đổi.

còn son trẻ cho đến khi anh gặp tai nạn. Chị Hương là người phụ nữ xinh đẹp, tánh tình vui vẻ, xởi lởi và dễ gần gũi. Trong dịp ghé Orange County tham dự reunion với các bạn học cùng khóa, tôi có dịp gặp lại anh chị trong một

Lực sĩ thể thao đã trở thành một hình mẫu cho nhiều bạn trẻ. Họ đã truyền cảm hứng mạnh mẽ nhất là qua nghịch cảnh và những chiến thắng khó tin. Mời bạn điểm qua một vài gương mặt vĩ đại nhất trong lịch sử thể thao...

WAYNE Chrebet

USA - FOOTBALL

So với dân football thì Wayne thuộc loại nhỏ con (5.10 ft = 1.78 m). Chính thể hình nên Wayne đã phải ngồi châu rìa khá lâu.

Nhưng Wayne đã kịp cho huấn luyện viên “sáng mắt” khi dứt đến 8 receptions trong trận đầu tiên ngày 12-3-1995. Trận sau, Wayne chớp đến 12 receptions và trong sự nghiệp của mình, Wayne có 580 receptions và nhận được biệt danh le lỏi “Mr. Third Down.”

USAIN Bolt

JAMAICA - ĐIỀN KINH

Là người đang giữ kỷ lục Olympic và thế giới ở cự ly 100 mét với thời gian 9.58 giây, 200 mét với 19.19 giây. Bolt đã trở thành lực sĩ điền kinh đầu tiên đoạt huy chương vàng ở cả 3 cự ly tại một kỳ Thế vận hội (không tính Carl Lewis tại Los Angeles năm 1984).

Tổng cộng Usain đã đoạt 8 huy chương vàng Olympic trong sự nghiệp.

GORDIE Howe

CANADA - HOCKEY

là cầu thủ khúc côn cầu trên băng chuyên nghiệp người Canada. Từ năm 1946 đến năm 1980, anh chơi cho NHL (NHL: National Hockey League) và 6 mùa giải ở WHA (WHA: World Hockey Association); 25 mùa với đội Detroit Red Wings. Howe thường được coi là cầu thủ hoàn hảo nhất trong môn khúc côn cầu và là một trong những thể thao gia vĩ đại nhất mọi thời đại. Như một cách vinh danh, tên của anh được đặt cho chiếc cầu nối giữa Mỹ và Canada sẽ hoàn tất vào năm 2025 (“Cây cầu \$6.5 tỉ”: <https://baotrongline.com/van-hoc/tap-ghi/cay-cau-6-5-ti.baotrongline.com>)

MICHAEL Phelps

USA - BƠI LỘI

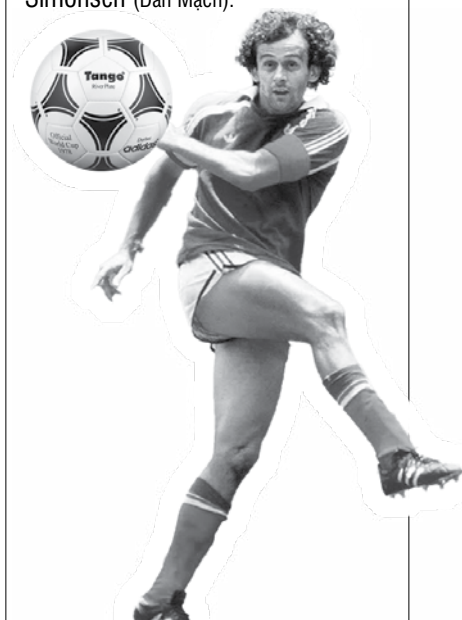
nói về huy chương, khó ai có thể qua mặt được Michael Phelps. Anh được xem là một trong những lực sĩ Olympic với tài sản 28 huy chương các loại. Phelps cũng giữ kỷ lục nhiều huy chương vàng nhất lịch sử Olympic (23 chiếc), kỷ lục huy chương vàng cá nhân (13 chiếc). Năm 2008, khi đoạt 8 huy chương vàng ở Olympic Bắc Kinh, anh đã phá kỷ lục của Mark Spitz (Mỹ) về số huy chương cá nhân (7 lần) trong 1 kỳ Olympic.

27-12

1983

Trung vệ Michel Platini (Pháp) trong màu áo Juventus giành được danh hiệu “Quả bóng vàng” (Ballon d’Or hay Golden Ball) sau khi vượt qua hai đối thủ nặng ký là trung vệ Kenny Dalglish (Scotland) và tiền đạo Allan Simonsen (Đan Mạch).

28-12

1963

James Clark trở thành tay đua Scotland đầu tiên vô địch World Drivers Championship với đội Lotus. Clark lập kỷ tích này lần thứ hai vào năm 1965. Năm 1968, khi đang dẫn đầu Giải vô địch các tay đua thể giới (World Drivers' Championship) trong cuộc đua Formula Two tại Hockenheimring (Đức), Clark tử nạn trên đường đua. Hưởng dương 32 tuổi.

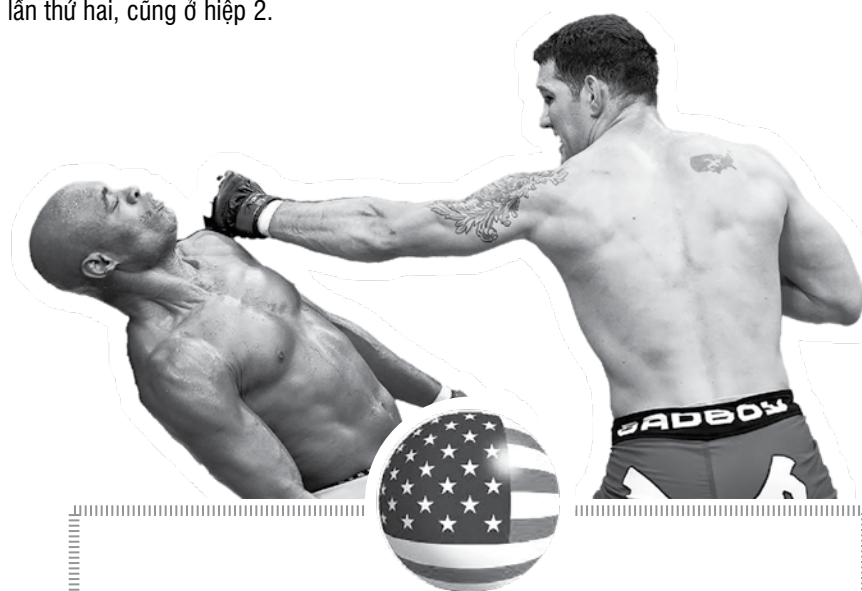
Ngày này năm xưa...

28-12

2013

Võ sĩ vô đài tự do (UFC: Ultimate Fighting Championship) Chris Weidman (Mỹ) bất ngờ hạ đo ván võ sĩ “độc cô cầu bại” Anderson Silva (Brazil) để giành đai vô địch hạng trung UFC Middleweight Championship. Sau đó, Anderson tái đấu với Chris ngày 28-12-2013 tại Las Vegas, Nevada, nhưng bị đá gãy chân và chấp nhận thua cuộc lần thứ hai, cũng ở hiệp 2.

Chris Weidman (phải) tạo nên cơn địa chấn trong làng võ thuật tự do khi hạ đo ván đương kim vô địch “độc cô cầu bại” Anderson Silva, giành đai vô địch UFC hạng trung năm 2013

NHỮNG TRẬN SẮP TỚI CỦA ĐỘI TUYỂN MỸ

JAN 18

THÂN HỮU

NAM HOA KỲ VS VENEZUELA

2:00 PM CST | SÂN CHASE STADIUM, FORT LAUDERDALE, FLA., USA

FEB 20

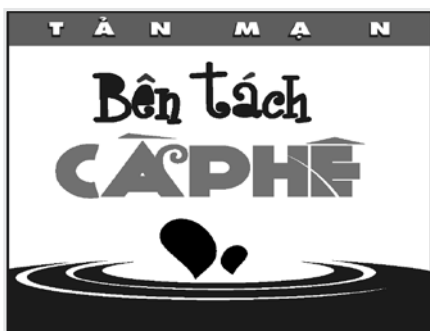
SHEBELIEVES CUP

NỮ HOA KỲ VS COLUMBIA

2:45 PM CDT | SÂN SHELL ENERGY STADIUM, HOUSTON, TX, USA

Một số trận bạn có thể xem tại FOX, ESPN2 hoặc Telemundo (công ty con của NBC, tiếng Tây Ban Nha)

* CST cũng là Central Time (CT)

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Mùa đông về rồi đó. Xin mời các bạn đọc lại bài viết của Nguyễn trong một ngày mùa đông của năm 2012

Những ngày này tuyết phủ trắng nhiều nơi trên nước Mỹ. Như ở Amarillo, Texas. Trong cảnh tuyết phủ mênh mông ấy, người ta mơ tới những ngọn nến trắng được thắp lên và tỏa ấm như trong thơ của Pasternak. Cũng như nó được thắp lên một đêm tuyết rơi thoảng mùi hương trà trong câu chuyện của nhà văn Nga nổi tiếng Konstantin Paustovsky. Chuyện xảy ra như sau.

Tuyết & hương trà

Trong Thế Chiến II, ở nước Nga nhiều người phải rời thành phố về miền quê sống tạm. Tatyana Petrovna là một trong số những người ấy. Cô là một ca sĩ trẻ người Moscow cùng với con gái Varvara, tản cư về một thành phố nhỏ và ngụ tại nhà một người đàn ông đã già tên Potapov. Một tháng sau khi Tatyana đến, ông Potapov qua đời.

Lúc đầu cô không ưa cái thị trấn này, và cảm thấy hối tiếc rằng đã rời bỏ nhà hát ở Moscow để về đây. Nhất là vào những sáng những chiều, lúc thời tiết xấu, lũ quạ kêu quang quác, miệng đầy họng máu, bay thành từng đám mây đen trên những ngọn cây trụi lá. Nhưng rồi ngày tháng trôi qua, cô dần quen với ngọn đồi bạch dương và dòng sông uốn lượn bên đồi. Cô cũng đã bắt đầu đi trình diễn ở các trạm quân y trong vùng. Cuối cùng thì cô đâm ra thích cái thị trấn nhỏ bé và êm đềm này, nhất là khi tuyết phủ. Và cô bắt đầu quen sống trong ngôi nhà của một người lạ với những đồ vật lạ. Potapov có một người con trai hiện đang phục

vụ trên một chiến hạm trong vùng Hắc Hải. Tatyana ngắm nhìn tấm ảnh của anh treo trên tường, cảm thấy đã gặp chàng trai này ở đâu, dường như đã lâu lắm trước cuộc hôn nhân thất bại của cô, nhưng cô không thể nào nhớ ra được.

Những bức thư tiếp tục gửi về cho Potapov, tất cả đều cùng một người viết. Tatyana xếp những cái thư ấy trên bàn viết của gia chủ. Một đêm, khi trời đổ tuyết, Tatyana không thể nào ngủ được. Tò mò, cô mở một cái thư ra xem. Người con trai của Potapov là Nikolai cho biết rằng anh vừa hồi phục sức khỏe trong bệnh viện sau khi bị thương nhẹ. Anh ta hy vọng rằng khi rời khỏi bệnh viện anh sẽ có thể xin nghỉ phép về thăm cha già. Người con hình dung ra cảnh vật lúc anh trở về: Tuyết rơi trên những con đường đi tới vườn cây chỗ đình phong ngày nào sẽ được dọn sạch, chiếc đàn dương cầm cũ xưa sẽ được lên dây lại, và trên mặt đàn vẫn còn bản nhạc lúc anh rời nhà ra đi -đó là khúc mở đầu (overture) của tác phẩm "The Queen of the Spades" của

Tchaikovsky, và những ngọn nến cháy đỏ vẫn còn trong giá nến. Anh ta còn tỏ ý thắc mắc không biết cái chuông treo trên cửa có còn ngân vang như ngày xưa.

Tatyana cảm nhận được rằng một ngày nào đó người con sẽ trở về. Thật là khó cho anh ta khi thấy rằng những người ở trong ngôi nhà và mọi vật không còn như anh mong đợi. Tuy vậy, sáng hôm sau Tatyana cũng ra dọn sạch tuyết trên lối đi tới vườn cây. Cô cũng sửa lại cái chuông treo ở cửa và muốn người đến lên dây đàn. Cô tìm lại những mẫu nến cháy đỏ và đem cắm vào giá nến. Varvara nhìn mẹ lảng xảng làm việc, lấy làm ngạc nhiên vui thích.

Và rồi Nikolai được xuất viện. Anh đã về đến ga xe lửa, mong gặp lại cha mình. Anh chỉ có thể ở lại nhà 24 tiếng đồng hồ. Và anh buồn biết mấy khi người trưởng ga báo cho anh biết cha anh đã qua đời. Nikolai dạo bước lang thang, nhưng không có ý định về lại ngôi nhà của cha mình. Anh chỉ đến

thăm vườn cây và cái đình phong ngày xưa nơi lối đi đã được dọn sạch. Đang đứng trầm tư trong tuyết thì một thiếu phụ trẻ bước đến -đó là Tatyana. Cô thân ái mời anh vào nhà.

Trong nhà, chuông cửa vẫn hoạt động, những ngọn nến và cây đàn dương cầm vẫn ở đó -mọi vật trước mắt đúng như anh tưởng tượng. Nikolai cùng ngồi dùng trà với Tatyana. Cô nói dường như cô đã có gặp anh ở đâu đó một lần.

Đêm hôm ấy, Nikolai nằm ở sofa không chợp mắt. Anh cố thức tận hưởng từng phút giây trong ngôi nhà xưa.

Sáng hôm sau, Tatyana đưa anh ra ga xe lửa. Trước khi anh bước lên tàu, cô bảo anh là hãy viết thư về. Sau cùng, cô nói, cô và anh đã là người một nhà.

Vài hôm sau, Tatyana nhận được thư của Nikolai. Anh nói anh nhớ ra rồi nơi họ đã gặp nhau. Đó là vào năm 1929, trên vùng Crimea. Hôm ấy, Nikolai đang đi dạo trong

công viên. Gần đó, một thiếu nữ đang ngồi trên ghế đá với cuốn sách trên tay. Cô đứng dậy và đi ngang qua mặt anh. Anh dừng lại, nhìn theo cô, nghĩ rằng cô sẽ là người thay đổi cuộc đời anh và mang đến cho anh niềm hạnh phúc tuyệt vời. Anh có cảm tưởng số mệnh đã đưa cô đến với anh, nhưng hồi ấy cô không theo anh. Và số mệnh một lần nữa lại mang cô, ôi Tatyana, về lại với anh. Và nếu quả cô cần có anh thì anh nguyện sẽ hiến dâng cuộc đời anh cho cô.

Tatyana gấp bức thư lại đặt xuống bàn và cô tự nghĩ: Mình chưa bao giờ sống ở Crimea. Nhưng điều đó có quan trọng gì đâu?

Lời cuối của người chuyển ngữ:

Vâng, đâu có gì là quan trọng bạn nhỉ. Chỉ cần hai người yêu nhau. Xin mời các bạn uống với Tatyana một chung trà khi tuyết đang rơi ngoài khung cửa và tiếng cái chuông gió đang reo.

TN THEO KONSTANTIN PAUSTOVSKY

SỨC KHỎE LÀ VÀNG!

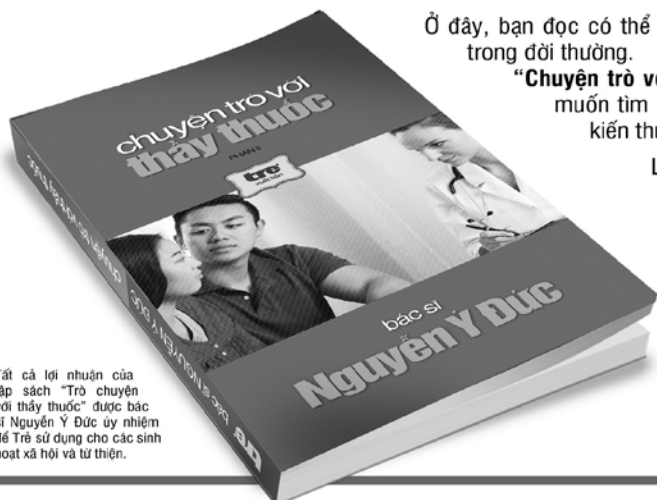
CHUYỆN TRÒ VỚI THẦY THUỐC (TẬP 1 & 2)

Trẻ xin hân hạnh giới thiệu “Chuyện trò với thầy thuốc” Tập 1 & 2 vừa mới phát hành.

Ở đây, bạn đọc có thể tìm thấy những kiến thức đa dạng trong đời sống, rất thiết thực trong đời thường.

“Chuyện trò với thầy thuốc” tập 1 & 2 sẽ là một cẩm nang quý báu cho bạn muốn tìm những câu giải đáp y khoa thiết thực trong đời sống và bổ sung kiến thức về sức khỏe.

Là món quà tặng vô giá đến những thân nhân cao tuổi.

Tất cả lợi nhuận của tập sách “Trò chuyện với thầy thuốc” được bác sĩ Nguyễn Ý Đức ủy nhiệm để Trẻ sử dụng cho các sinh hoạt xã hội và từ thiện.

MUA SÁCH XIN LIÊN LẠC

TEL: 972.675.4383 | EMAIL: INFO@TRENWS.NET

MUA TẠI TÒA SOẠN: 3202 N. SHILOH RD., GARLAND, TX 75044

GỬI VỀ NHÀ: GIÁ \$ 15 (CỘNG CƯỚC PHÍ)

MUA QUA AMAZON.COM VỚI GIÁ \$20/CUỐN

BẢO HUÂN

Mùi hương cũ

KIM LOAN
EDMONTON, CANADA

“Em có hay chẳng anh về?”

*Lặng nhìn người yêu ngỡ
trong mộng mê!*

Ai dám mơ chi xuân về?

*Nào ngờ vườn đêm có bông
hoa kê!”*

-Nhạc PD-

Anh cho xe dừng lại nơi góc đường rồi đi bộ về phía căn nhà. Tuyết đang rơi dày đặc trắng xóa cả bầu trời, đúng là một White Christmas như nhiều người mong muốn. Những ánh đèn màu trang hoàng trước sân các nhà nhấp nháy vui tươi như đang mừng đón Chúa Hai Đồng giáng trần. Anh bước lên bậc thềm gỗ, bước rón rén đến cửa sổ nhìn qua tấm rèm mỏng, hơi giật mình

sựng lại khi thấy ba mẹ con cô ấy đang dọn bữa ăn đêm Noel. Hẳn là họ vừa đi lễ về, anh thầm nghĩ. Nhìn đứa con trai 13 tuổi và đứa con gái 11 tuổi giúp mẹ sắp xếp bày biện thức ăn trên bàn, anh thoáng chút xúc động và an tâm vì các con đã lớn, có thể đỡ dần mẹ trong nhiều việc nhà, anh cũng thấy bớt đi mặc cảm tội lỗi của mình.

Cách đây 2 năm, trong một chuyến công tác ở Winnipeg, anh đã tình cờ gặp lại được người yêu đầu đời thuở còn chung trường đại học khi còn ở Việt Nam. Anh chỉ là chàng sinh viên tay trắng chưa có công danh nên người con gái ấy là hoa khôi của trường đã rời bỏ anh sau khi ra trường, để lại trong anh vết thương lòng sâu nặng.

Suốt 2 tuần lễ ở Winnipeg, tình xưa như bừng sống lại mãnh liệt nhất là khi biết hoàn cảnh người bạn gái bây giờ là một phụ nữ ly dị đang sống một mình. Trở về nhà, anh như người mất hồn, và vợ anh là người nhận ra ngay lập tức những đổi thay từ tâm hồn anh. Như một con chiên ngoan đạo trước tòa giải tội, anh thú thật tất cả. Cô ấy không la lối, trách móc mà chỉ khóc nhiều, và cũng chính cô ấy đã bình tĩnh cho anh một tháng để suy nghĩ và quyết định. Cuối cùng anh cũng dứt áo ra đi theo tiếng gọi của “tình cũ không rủ cũng đến”.

Chọn lựa này đã làm anh bị gia đình, bạn bè xa lánh, họ cho rằng anh bạc tình

bạc nghĩa, đôi trắng thay đen, nhưng con tim có sức mạnh của nó, anh chấp nhận điều tiếng thị phi cho cuộc sống mới của mình. Dù sao, anh cũng vẫn làm tròn bổn phận với 2 đứa con. Ngoài tiền trợ cấp hàng tháng, anh vẫn gọi phone về thăm 2 con, một vài lần trong năm khi có dịp về thăm bố mẹ, anh lại tạt qua nhà đưa các con đi chơi, ăn uống, chuyện trò. Vợ anh tuyệt đối không bao giờ cho anh gặp mặt, ngay cả đôi lúc nói chuyện qua điện thoại với con, anh có ngờ ý muốn hỏi thăm cô ấy vài lời nhưng lần nào cũng bị từ chối.

Công bằng mà nói, cuộc sống mới của anh không phải lúc nào cũng xuôi chèo mát mái, thỉnh thoảng cũng đã có những xung đột, vì tình đầu thuở thanh xuân không còn thơ mộng khi hai người đã trưởng thành, trải qua đời sống hôn nhân. Hơn nữa, trong anh còn có bóng đen của mặc cảm tội lỗi luôn đè nặng, ám ảnh, và đã hơn một lần anh thực sự ray rứt ăn năn, muốn quay về tạ tội với vợ con nhưng mãi sao anh vẫn chưa dám, vì anh như người đã phóng lao phải theo lao, không còn đường để quay về.

Anh biết anh là người có lỗi, cô ấy giận anh lắm, chắc sẽ không bao giờ tha thứ cho anh. Lần này nhân dịp về thăm người

anh ruột bệnh nặng, anh quyết định dành cho 2 con sự bất ngờ khi mang quà Giáng Sinh đến tận tay chúng chứ không phải gửi qua đường bưu điện.

Đêm nay anh là vị khách không mời mà đến, cô ấy sẽ lạnh lùng hoặc mời anh ra khỏi nhà, anh cũng chấp nhận. Anh để túi quà xuống bệ cửa, xoa hai bàn tay vào nhau nhiều lần để có hơi ấm, rồi bấm chuông. Cô ấy mở cửa, nhìn anh như một người xa lạ bấm lộn cửa. Cái nhìn này làm anh đau xót, anh vội nói ngay:

- Anh có thể vào nhà ăn cơm tối với em và 2 con được không?

Cô ấy lùi lại nhường chỗ cho anh bước vào, 2 đứa con cũng vừa chạy ra, vui mừng đón quà từ tay bố, rồi kéo anh vào bàn ăn. Cô ấy sai bảo 2 con lấy thêm chén đĩa, trong khi cô ấy vào bếp lấy thêm các món ăn. Chỉ mới vài phút vào nhà, anh cũng kịp nhận thấy không có gì thay đổi như cách đây 2 năm anh còn ở nhà. Góc phòng khách vẫn là cây giáng sinh ấy, vợ chồng con cái đã mất hơn một tiếng để chọn nó ở khu shopping Sears. Bức tranh phong cảnh thật lớn vẫn treo trên tường mà anh đã mua được trong một dịp đấu giá từ thiện. Phòng ăn vẫn còn nguyên vẹn bộ bàn ăn với 4 chiếc ghế, cái ghế dành cho anh vẫn là

cái ngay góc cửa sổ, bên cạnh chiếc tủ buffet để anh có thể dễ dàng với tay lấy những chai rượu đỏ bên trong tủ, và cảm động hơn là những món quà lưu niệm nho nhỏ mà anh và gia đình đã mua về sau những chuyến đi công tác, đi du lịch vẫn còn đầy đủ trong tủ xen kẽ với những tấm hình gia đình thuở còn đầy đủ 4 người. Tất cả vẫn còn như ngày nào, anh cảm thấy như mình mới trở về sau một chuyến công tác xa.

Cô ấy mang ra một thố cháo gà, ngồi xuống hỏi thăm anh mấy câu xã giao, rồi nhanh nhẹn ăn hết phần thức ăn trong đĩa của mình, đứng dậy đi vào bếp. Anh thoáng buồn nhưng vui nhiều hơn vì được ở bên con trong ngày lễ quan trọng nhất trong năm.

Khi 3 bố con ăn xong, cô ấy đã dọn sẵn mấy ly hot chocolate nóng với marshmallow, và một khay bánh ngọt ngoài phòng khách. Anh gạt gù, đây là một “truyền thống” rất dễ thương của gia đình, từ khi các con mới vào học tiểu học, chúng muốn tráng miệng theo kiểu người Canada, sau bữa tối đêm vọng Giáng Sinh, cả nhà sẽ quây quần xung quanh cây thông, ăn bánh uống hot chocolate, vừa nói chuyện, rồi sau đó ai muốn thức khuya một chút tùy ý thích để bắt đầu tận hưởng những

ngày nghỉ Lễ thoải mái, không vướng bận âu lo.

Trên đường lái xe đến đây, anh từng có ý nghĩ xin cô ấy cho anh ở lại thật khuya với các con, rồi anh ngủ tạm ngoài ghế sofa để sáng sớm ghé về nhà bố mẹ anh trước khi về Winnipeg, nhưng thấy thái độ lạnh lùng của vợ cũ, anh cảm thấy bất tiện nên khi gần nửa đêm, anh nói lời tạm biệt với 2 con. Chúng miễn cưỡng đứng dậy, ôm hôn bố rồi đi lên phòng ngủ trên lầu.

Anh thu dọn mấy chiếc ly, muỗng, đĩa mang ra sink, cô ấy đứng trong góc bếp đang bận rộn cắt rau quả, thấy anh đi vào cô ấy nói nhỏ:

- Anh cứ để đó, sáng mai em sẽ rửa.

Anh nhìn một lô thức ăn chưa chế biến trên mặt bàn, ái ngại nhìn cô:

- Em làm thức ăn nhiều vậy, ngày mai nhà có khách à?

Cô lắc đầu:

- Không! Chỉ là potluck ở nhà bên ngoại thôi.

Anh lại chợt nhớ ra một “truyền thống” dễ thương khác của gia đình. Đó là sau thánh lễ buổi sáng ngày Chúa Giáng Sinh, cả gia đình các anh chị em cô ấy sẽ tụ tập ăn uống tại nhà má ruột, tức bà ngoại của các cháu. Đó là một ngày vui bất tận và ấm cúng tình gia đình. Mọi người rộn ràng mở quà, trẻ con vui

chơi, người lớn ăn uống, chuyện trò mà không cần biết thời gian bên ngoài. Anh nhớ có một vài lần gia đình anh đã ở lại qua đêm bên nhà ngoại, chờ sáng sớm hôm sau cùng các anh chị em trong đại gia đình đi shopping cho ngày Boxing Day.

Anh không nhớ để cô ở lại một mình với cái bếp bộn bề, nên anh đề nghị:

- Thôi để anh rửa xong đồng ly chén này rồi về cũng không muộn.

Nói xong, anh xắn tay áo, tìm chai xà bông và bắt đầu rửa chén. Cô ấy vốn là người ít nói, nên không khí im lặng giữa hai người không còn làm anh buồn như khi mới bước vào nhà. Hơn nữa, anh còn phải cảm ơn cô vì đã cho anh một đêm ấm áp với 2 con. Quả thật, đây là lần đầu tiên kể từ ngày ra đi, anh được hưởng trọn vẹn một bữa tối trong căn nhà của mình, lại là đêm Giáng Sinh mà sự màu nhiệm thiêng liêng của nó đã hâm nóng tình cha con, tình gia đình, cho anh một niềm vui lâng lâng, ngọt ngào.

Anh đang tìm cách mở lời cảm ơn thì cô ấy đi lại mấy cái kệ chén ngay bên cạnh anh, mở tủ với tay lấy cái đĩa lớn, anh nhích sang một bên cho cô lấy đĩa, bỗng một mùi hương quen thuộc chợt thoảng qua, khiến anh xao động, tim đập nhanh hơn và hồi hộp như chờ

đợi một điều gì. Anh chưa kịp định thần thì cô lại đi về phía anh, lần này là ngồi xuống lục lọi món gì đó ở tủ dưới, và mùi hương ấy trở lại với anh một lần nữa, thật rõ ràng, nhắc nhở anh biết bao kỷ niệm đã qua.

Mùa Valentine đầu tiên thuở mới yêu nhau, anh dẫn cô đi shopping với ngỡ ý muốn tặng cô một lọ nước hoa mà cô yêu thích. Hai người đi mấy vòng trong shopping, thử vài loại nước hoa, cuối cùng cô đã chọn loại Angel bởi mùi thơm dịu dàng, thanh thoát và cao sang của nó. Kể từ ngày đó, mùi Angel đã đi vào đời anh. Những buổi tối cuối tuần sau buổi hẹn hò, anh đưa cô về, trong xe của anh vẫn còn vương vấn mùi thơm nhẹ nhẹ, cho anh một cảm giác nhớ thương thật dễ chịu. Khi về đến nhà thay quần áo, chiếc áo sơ-mi, chiếc cà vạt của anh cũng phảng phất mùi hương ấy, thậm chí khi anh vào phòng tắm đánh răng rửa mặt, bàn tay anh, mái tóc anh cũng mang một mùi lưu luyến nhớ nhung, đưa anh vào những giấc mộng đẹp.

Đêm tân hôn, bên cạnh mùi thơm của da thịt người con gái, là hương thơm Angel tràn ngập cả căn phòng, hòa quyện vào gối chăn, hơi thở nồng nàn... tất cả hợp lại mê man, chấp cánh dẫn đưa anh bay bổng vào những đam mê tuyệt vời

của đời sống hôn nhân.

Sau này, cô ấy cũng có thử một hai loại nước hoa khác, nhưng Angel vẫn là lựa chọn ưu tiên của cô trong những dịp đặc biệt như lễ Tết, sinh nhật hay kỷ niệm ngày cưới. Anh cũng chẳng ngờ, mùi hương ấy đã trở thành một phần đời sống của anh, nó là một nhân chứng tình yêu, là vật vô tri vô giác, nhưng đêm nay nó có một sức mạnh ghê gớm, khơi dậy cõi lòng anh những cảm xúc thương yêu chân thật, những xuyên xao mà anh cứ ngỡ mình đã lãng quên suốt 2 năm qua.

Để kìm nén cảm xúc, anh bước ra phía chiếc bàn phòng ăn tháo chiếc đồng hồ đeo tay để khỏi bị nước rửa chén làm ướt, rồi anh ngồi xuống ghế uống ly nước lọc và thâm ngắm nhìn vợ cũ. Mái tóc cô búi cao để lộ chiếc cổ trắng cao ngất, quý phái. Đôi vai gầy hơi nhấp nhô theo cánh tay khi cô đưa con dao nhẹ lên xuống để xắt rau củ. Anh chợt nhận ra nét đẹp của cô vẫn còn, nét đẹp dịu dàng mà gần 20 năm trước anh từng mất ăn mất ngủ vì nhớ nhung, và anh đã phải rất khó khăn, vất vả “chiến đấu” với nhiều chàng trai khác mới chiếm được trái tim của nàng, vậy mà...

Anh quyết định đứng lên, tiến vào trong bếp, đến phía sau cô, không thấy cô phản ứng gì, anh chậm chậm đưa hai tay

ra ôm vòng eo cô, cô ấy vẫn chẳng nói gì, anh run run nói:

- Em vẫn dùng loại nước hoa này ư? Anh thích lắm...

Cô đưa tay chạm vào bàn tay anh như muốn đẩy anh ra, nhưng anh đã vội chụp lấy đôi bàn tay ấy, giờ đã nổi thêm những đường gân xanh, rồi vuốt nhẹ những đường gân gây guộc, xúc động tuôn trào, anh gọi tên cô như sợ cô sẽ vượt mất khỏi tầm tay:

- Quỳnh ơi! Anh biết có nói ngàn lời xin lỗi cũng không xóa hết được tội lỗi của anh. Mong em cho anh một cơ hội, được trở về, em và các con mới là tổ ấm của anh, là hạnh phúc của anh.

Cô vẫn để bàn tay trong tay anh, nồng ấm. Những giọt nước mắt trên khuôn mặt cô rớt xuống tay anh, nóng hổi bao nỗi niềm. Anh cúi đầu hôn lên mái tóc cô, mùi hương Angel rạo rực, anh nghe nhịp tim của cả hai đang dần hòa nhịp. Bên ngoài cửa sổ, dưới ánh sáng mờ ảo của bóng đèn đường, những bông tuyết nổ tung giữa không gian, bay lượn trên bầu trời, nhịp nhàng như điệu valse trên sàn nhảy của một thời tuổi trẻ.

Chiếc đồng hồ trên tường vừa điểm 12 tiếng, báo hiệu qua một ngày mới: ngày 25 tháng Mười Hai, ngày Chúa Giáng Sinh.

KL

TRIỆU MINH

Thành tựu đáng mừng

Năm 2024 đã có những thành tựu đáng chú ý về y khoa, như những thuốc mới, những thử nghiệm và chủ đề mới. Xin đơn cử một số sau đây:

3 KỲ - KỲ 2

BỘ GENE CỦA LOÀI NGƯỜI ĐÃ ĐƯỢC LẬP BẢN

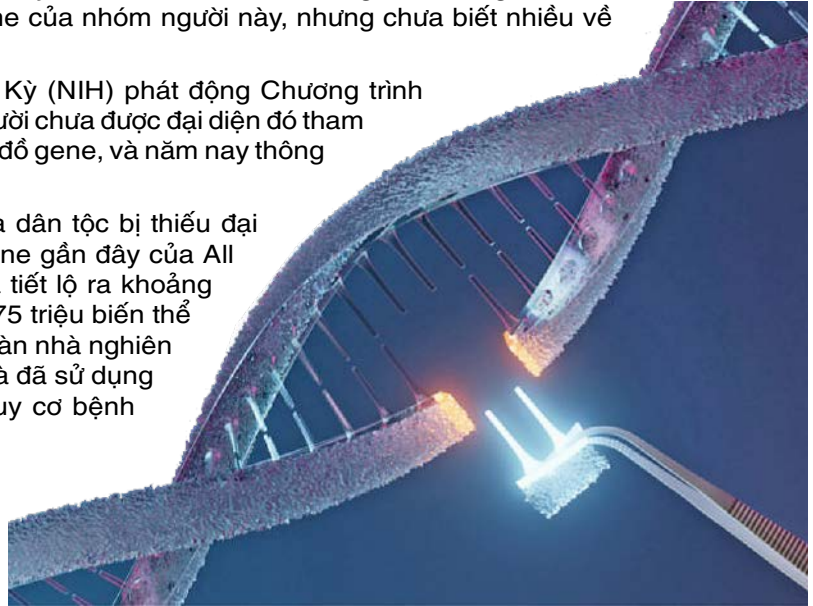
Các nhà khoa học có thể sử dụng dữ liệu này để tập trung vào nguy cơ bệnh tật và phương pháp điều trị cho người thuộc mọi chủng tộc, giới tính.

Phần lớn các nghiên cứu quy mô trước đây được thực hiện trên nam giới da trắng nên các nhà khoa học biết rất nhiều về bộ gene của nhóm người này, nhưng chưa biết nhiều về phụ nữ và người da màu.

Do đó, Viện Sức khỏe Quốc gia Hoa Kỳ (NIH) phát động Chương trình Nghiên cứu All of Us, kêu gọi những người chưa được đại diện đó tham gia hiến máu hoặc nước bọt để lập bản đồ gene, và năm nay thông tin đã bắt đầu được thu thập.

Người từ các cộng đồng chủng tộc và dân tộc bị thiếu đại diện chiếm gần một nửa trong bản gene gần đây của All of Us. Bản gene của Chương trình đã tiết lộ ra khoảng 1 tỷ biến thể di truyền, trong đó hơn 275 triệu biến thể mới chưa từng được biết đến. Hàng ngàn nhà nghiên cứu đã bắt đầu khai thác dữ liệu này và đã sử dụng chúng để dự đoán chính xác hơn nguy cơ bệnh tiểu đường nơi người da màu.

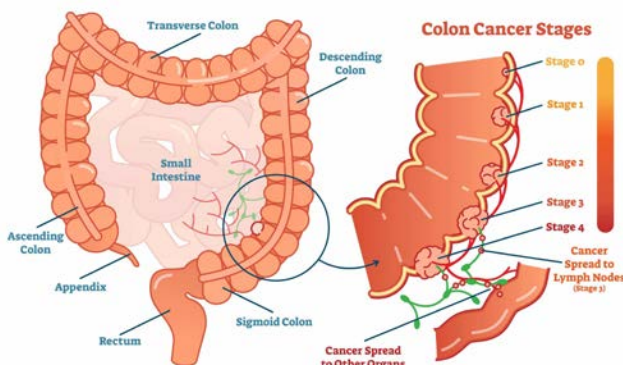
Hiện tại, các bác sĩ xem xét giới tính và cân nặng khi kê toa một số loại thuốc, nhưng trong tương lai, họ cũng muốn điều chỉnh theo DNA của từng cá nhân để xem thuốc tác động như thế nào.

LỰA CHỌN MỚI ĐỂ SÀNG LỌC UNG THƯ ĐẠI TRÀNG

Tìm kiếm những cách dễ dàng hơn để sàng lọc (screening) có thể cứu các sinh mạng.

COLON CANCER

Ung thư đại tràng (colon cancer) có thể dễ chữa trị nhất nếu được phát hiện trước khi lây lan, nhưng một phần ba người ở Mỹ từ 45 tuổi trở lên vẫn chưa được sàng lọc theo khuyến nghị. Lý do chính yếu là họ lo ngại về độ phức tạp, sự bất tiện và chi phí của nội soi đại tràng (colonoscopy), hoặc không muốn gửi mẫu phân cho các công ty xét nghiệm qua bưu điện.

Đó là lý do các chuyên gia tiêu hóa (gastroenterologists) đã hết sức phấn khích với một xét nghiệm mới, Shield, chỉ cần một lần lấy máu đơn giản. Xét nghiệm này không toàn diện như nội soi đại tràng vì mặc dù nó có thể phát hiện nguy cơ ung thư, nhưng không tìm thấy hoặc loại bỏ các polyp có khả năng trở thành ung thư. Ngoài ra, nội soi đại tràng vẫn cần thiết nếu kết quả thử máu là dương tính. Nhưng đối với những người bỏ qua không đi sàng lọc, xét nghiệm này có thể trở thành phương án cứu sinh.

Thêm một tin tốt nữa: Khi bạn đi nội soi đại tràng, việc chuẩn bị có thể trở nên dễ dàng hơn. Một nghiên cứu được công bố vào tháng 3 xác nhận rằng việc phải ăn lỏng trước ngày nội soi có thể thay thế bằng các thực phẩm dễ tiêu như thịt gà nấu chín, trứng gà và cơm trắng.

(THEO PREVENTION)

NGUYỄN ĐÀI THI

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Với hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô Đài Thi đã từng kiểm toán (audit) thuế doanh nghiệp và cá nhân. Khi làm việc cho Bộ Tổng Thanh Tra Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành rẽ về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Cô thường xuyên chia sẻ các đề tài thuế vụ qua các đài radio và TV tại Dallas. Trê hân hạnh được cùng cô Đài Thi cộng tác để hướng dẫn đồng hương về luật thuế liên bang và giải đáp các vấn đề rắc rối với Sở Thuế. Độc giả ở khắp nơi có thể gửi thư buu điện hoặc email cho tòa soạn Trê, ghi chú "Mục Thuế Vụ".

Email: bientap@trenews.net

Nhắn tin (text only) câu hỏi đến

469-328-3453

hoặc gửi thư về tòa soạn:

**3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044**

HỎI: Năm nay anh trai của em 56 tuổi, do công việc lương thấp nhất nhà cho nên anh được phân công về Việt Nam chăm sóc Ba em. Anh ở Việt Nam 9 tháng, mọi chi phí ăn ở bên ấy đều do anh em bên Mỹ gửi tiền về giúp. Bây giờ gia đình em đã muốn được người tin cậy, và anh đã trở về Mỹ. Khi em nói anh cần phải khai thuế hàng năm thì anh không chịu. Anh bảo cả năm qua anh không đi làm, đâu có gì mà khai. Như vậy có ảnh hưởng gì không? Cảm ơn chị Đài Thi.

ĐÁP: Thân chào em, chị rất phục em chẳng những đã nhắc nhở ông anh của em khai thuế mà còn gửi thư đến Mục Thuế Vụ trên Báo Trê để xác nhận nữa.

Anh của em nói đúng là anh không cần phải khai thuế. Theo những gì em đã kể thì trong thời gian anh ở Việt Nam là để chăm sóc cho Ba em, chứ không phải đi làm.

Khi nào có thu nhập hoặc lợi tức thì mới phải khai thuế. Số tiền bên Mỹ gửi về để trang trải chi phí cho anh và Ba em không được xem là thu nhập, cho nên anh không phải khai thuế.

HỎI: Chào chị Đài Thi, trong mùa bầu cử Tổng Thống vừa qua tôi có cá độ và thắng được 2 kèo. Lần đầu tôi cá độ tiền mặt và thắng được 6,600 đô la. Lần nhì thì tôi cá độ ở trang

mạng Las Vegas và thắng được 2,200 đô. Thắng độ tiền mặt xem như tiền lượm được, tôi sẽ không khai thuế số tiền này. Còn số tiền thắng ở Las Vegas thì mấy người quen nói rằng tôi phải khai thuế, vì Las Vegas sẽ chuyển hồ sơ người thắng bạc về cho Sở Thuế IRS. Có đúng không chị?

ĐÁP: Thưa anh, theo luật thuế thì tất cả tiền thắng cá độ riêng hay thắng ở sòng bài đều được xem là thu nhập và phải khai thuế, cho dù là thắng tiền mặt hay không. Và luật thuế cũng cho mình được khấu trừ những khi mình thua lỗ.

Những cuộc cá độ tiền mặt thì Sở Thuế không biết, nhưng các sòng bạc bắt buộc phải báo cho Sở Thuế biết những ai thắng bạc và phải gửi form W-2G cho người thắng. Tuy nhiên, thắng bao nhiêu họ mới báo cho Sở Thuế thì tùy thuộc vào loại game nào. Chẳng hạn như chơi bingo hoặc kéo máy slot machine thì thắng ít nhất 1,200 đô la, keno 1,500 đô, và poker 5,000 đô.

Có điều không công bằng là mình thua lỗ bao nhiêu thì sòng bạc không báo cho Sở Thuế. Vì vậy mình nên lưu lại chi tiết các cuộc cá độ thắng thua, để khi đi khai thuế thì đưa những con số này cho người khai thuế.

Trên thực tế thì ít khi

người thắng bạc khai đầy đủ, nhất là khi cá độ riêng bằng tiền mặt, vì nghĩ rằng Sở Thuế không biết. Nhưng nếu xui xẻo bị Sở Thuế kiểm thuế (audit) thì có thể sẽ bị rắc rối lớn, vì Sở Thuế xem đó là gian lận thuế.

HỎI: Thưa chị Đài Thị, hồ sơ thuế năm 2020 của em có vấn đề với Sở Thuế và em cũng thiếu thuế khá nhiều, đang bị truy thuế ráo riết. Em có nhờ chị CPA khai thuế cho em liên lạc với Sở Thuế giúp em thì chỉ bảo rằng Sở Thuế không chịu nói chuyện với chị. Vì sao Sở Thuế không chịu nói chuyện với CPA của em?

ĐÁP: Trường hợp của em có thể là vì CPA của em chỉ chuyên về khai thuế chứ không chuyên về đương đầu với Sở Thuế, cho nên không tiếp cận với Sở Thuế giúp em được.

Sở Thuế chỉ cho phép những ai có bằng hành nghề Luật Sư, CPA, hoặc EA (Enrolled Agent) đại diện cho thân chủ trước Sở Thuế.

Tuy nhiên, không phải ai có bằng chuyên môn thì tự động đại diện được, mà họ phải trải qua một số thủ tục với Sở Thuế trước. Những thủ tục này không liên quan gì đến khai thuế, mà chỉ chuyên về đại diện cho thân chủ trước Sở Thuế về tất cả mọi vấn đề, chẳng hạn như bị kiểm toán, truy thuế, niêm phong tài sản, gian lận thuế, thu hồi thẻ thông hành v.v.

Hơn nữa, đa số các CPA/EA khai thuế không đảm nhận dịch vụ đại diện, vì đây là một lãnh vực hoàn toàn khác với khai thuế. Hầu như 90 phần trăm các CPA/EA chỉ chuyên về khai thuế chứ không đảm nhận chuyện đương đầu với Sở Thuế.

Em cố gắng hỏi xem có ai chuyên về đại diện trước Sở Thuế thì sẽ giúp em được hữu hiệu hơn. Còn nếu như em không tìm được ai chuyên môn thì liên lạc với chị qua email NguyenTaxFirm@gmail.com. Đừng chờ lâu quá vì Sở Thuế truy thuế rất hung, sớm muộn gì họ cũng sẽ tiến hành việc

xiết tài sản của em.

HỎI: Em nghe nói là tiền nhận được qua Zelle thì không phải khai thuế, mà nhận qua các dạng khác thì phải khai. Có đúng vậy không chị?

ĐÁP: Câu hỏi của em rất hay và rất đúng vào thời điểm cuối năm, sắp sửa vào mùa khai thuế. Nhiều người Việt hiểu lầm là tiền nhận qua Zelle không phải khai thuế. Đây là một đề tài mới rất phổ biến trong cộng đồng người Việt, đặc biệt là với những ai mua bán nhận tiền qua Zelle.

Theo luật thuế nói chung thì phải khai thuế lợi tức thu nhập, cho dù nhận được tiền thu nhập dưới bất cứ hình thức nào. Còn nếu không phải là thu nhập mà là tiền quà, tiền tặng, tiền trả nợ v.v. thì không phải khai thuế.

Trong thời đại điện tử hiện nay, Sở Thuế biết rõ là tiền thu nhập có thể nhanh chóng chuyển tay qua Zelle, PayPal, Venmo, Etsy, Ebay v.v. Vì vậy, bắt đầu năm 2024 Sở Thuế bắt buộc các

công ty dịch vụ chuyển tiền phải gửi mẫu 1099-K cho những ai nhận được tổng cộng 5,000 đô la trở lên. Ngoại trừ Zelle thì được miễn gửi mẫu 1099-K.

Tuy nhiên, tiền nhận qua Zelle không có mẫu 1099-K không có nghĩa là không phải khai thuế, mà chỉ là không nhận được mẫu 1099-K thôi. Đừng nên để tiền đi vào tài khoản bank rành rành như vậy mà nói với Sở Thuế là tiền nhận qua Zelle không phải khai thuế. Nếu là tiền buôn bán thu nhập thì phải khai thuế.

Như tôi đã giải thích ở trên, chỉ tiền tặng, tiền trả nợ v.v. thì không phải khai thuế vì đó không phải là lợi tức thu nhập. Nếu quý vị không mua bán gì, chỉ chuyển tiền cho người thân bạn bè với tính cách giao du cá nhân, mà cuối năm lại nhận được mẫu 1099-K thì cứ giải thích cho người khai thuế của quý vị. Họ sẽ biết cách khai để quý vị không phải bị trả thuế.

NDT

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ
26-12-2024 - 01-01-2025

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
KOREAN AIR	1	ICN	\$1.579
AMERICAN/JAPAN	2	LAX, HND	\$1.706
AMERICAN AIRLINES	2	LAX, HND	\$1.796
ALASKA AIRLINES	2	SEA, TPE	\$1.855
JAPAN AIRLINES	2	LAX, HND	\$1.878
QATAR/ AMERICAN	1	DOH	\$1.959
CHINA/AMERICAN	2	LAX, HND	\$2.002
QATAR AIRWAYS	2	DOH, KUL	\$2.063
BRITISH AIRWAYS	2	LHR, DOH	\$2,200

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$25,147 VN ĐỒNG
EURO	\$25,927 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,407 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$15,757 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$160.34 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1 USD	153,585 YEN NHẬT
	0.95228 EURO
	0.79185 BẢNG ANH
	1.42318 CANADA
	0.89309 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

27/12/1822

Ngày 27 tháng 12 năm 1822, là ngày sinh của Louis Pasteur, là nhà sinh học, nhà vi sinh vật học, nhà hoá học người Pháp, với những phát hiện về các nguyên tắc của tiêm chủng, lên men vi sinh và thanh trùng. Những phát minh của ông cứu sống nhiều triệu mạng người. Ở Việt Nam có tên đường và Viện Pasteur để vinh danh ông.

28/12/1930

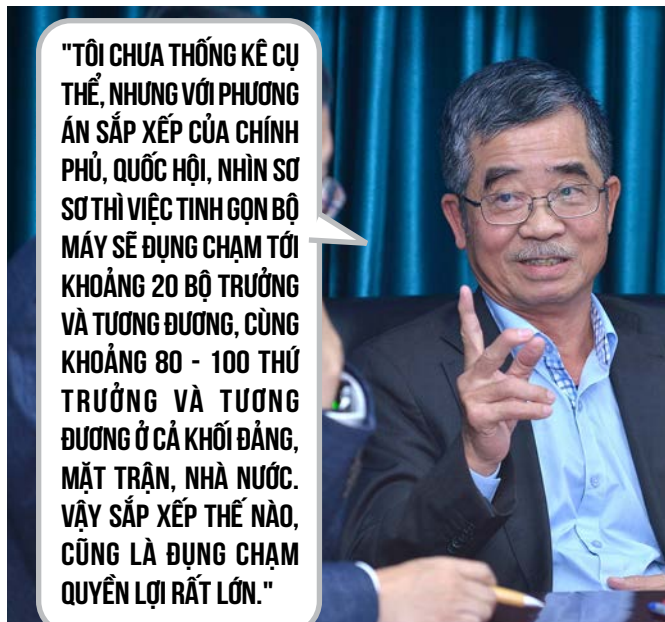
Ngày 28 tháng 12 năm 1930, là ngày sinh Chuẩn tướng Quân lực Việt Nam Cộng Hòa Ngô Hán Đồng. Ông quê tại Hà Nội, sau đó di cư vào Nam. Ông từng là Tỉnh trưởng kiêm Tiểu khu trưởng Ninh Thuận (thuộc Quân khu 2). Năm 1971, ông du học lớp Chỉ huy Tham mưu cao cấp tại Học viện Chỉ huy và Tham mưu Fort Leavenworth, thuộc tiểu bang Kansas, Hoa Kỳ.

Ngày 25 tháng 2 năm 1972, phi cơ rơi và chìm cách chân núi Hòn Hàn 2 cây số. Ông tử nạn. Hưởng dương 42 tuổi.

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thược ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

"Đụng chạm" quá thì thay vì giảm, mình thêm vô vậy!

"TÔI CHƯA THỐNG KÊ CỤ THỂ, NHƯNG VỚI PHƯƠNG ÁN SẮP XẾP CỦA CHÍNH PHỦ, QUỐC HỘI, NHÌN SƠ SƠ THÌ VIỆC TÍNH GỌN BỘ MÁY SẼ ĐỤNG CHẠM TỚI KHOẢNG 20 BỘ TRƯỞNG VÀ TƯƠNG ĐƯƠNG, CÙNG KHOẢNG 80 - 100 THỨ TRƯỞNG VÀ TƯƠNG ĐƯƠNG Ở CẢ KHỐI ĐẢNG, MẶT TRẬN, NHÀ NƯỚC. VẬY SẮP XẾP THẾ NÀO, CŨNG LÀ ĐỤNG CHẠM QUYỀN LỢI RẤT LỚN."

Đinh Duy Hòa
Nguyên Vụ trưởng Vụ Cải cách hành chính, Bộ Nội vụ CSVN

Đúng là "ngưu tầm ngưu, mã tầm mã"...

"NHIỀU HÔM THẤY TRỜI TRONG VEO MÀ MÁY QUAN TRẮC MÔI TRƯỜNG CỨ BÁO XẤU."

Trần Sỹ Thanh - Chủ tịch Hà Nội đương nhiệm

"MÂY ĐEN PHỦ LÊN TOÀN CẦU NHƯNG MẶT TRỜI VẪN ĐANG TỎA SÁNG Ở VIỆT NAM."

Nguyễn Phú Trọng - Cố Tổng bí thư, Chủ tịch nước CSVN

Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch CSVN - ông Nguyễn Văn Hùng chính là người đầu tiên đề xuất "Dự án Chấn Hưng Văn Hoá trị giá 350, 000 tỷ VND". Và đây là đôi nét về trình độ văn hóa của ông:

Ông Nguyễn Văn Hùng đi trên thảm đỏ một mình khi tiếp đón Thủ tướng Malaysia sang thăm Việt Nam năm 2023 (Nguồn: TTXVN)

"DU LỊCH ĐÊM, KHÔNG LÀM THÌ THIẾU, LÀM THÌ THỪA."

DU KHÁCH KHÔNG ĐẾN, TRÁCH NHIỆM CHÍNH LÀ CHỦ TỊCH ỦY BAN CÁC TỈNH, HỘI ĐỒNG CÁC TỈNH CHỨ KHÔNG PHẢI BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH. "

Những cái chén bẻ

Một cô vợ tâm sự trên mạng xã hội: “Cứu em với các chị ơi... Chuyện là dạo này nhìn chồng em cứ như đang thất tình con nhỏ nào, nửa đêm ảnh cứ ngồi trong phòng khách, liên tục lướt điện thoại và hút thuốc, sắc mặt rất tệ. Hồi nãy, em lén lại gần để nhìn kỹ hơn, không ngờ ảnh đang cầm điện thoại của... em!”

DU UYÊN
SÀI GÒN, VN

Ông bà ta thường an ủi những cặp vợ chồng khắc khẩu: “*Chén bát trong chạn còn khua, hướng chỉ vợ chồng*”. Tuy nhiên, có những lúc câu nói trên không xoa dịu lòng ai được vì cái chạn đã nứt từ lâu, chén khua một cái là đổ bể tan tành. Theo số liệu mới công bố vào đầu tháng 12-2024 của Tổng cục Thống kê Việt Nam: Năm 2023, cả nước có ít nhất 32,060 vụ “bể chạn” (ly hôn) được xét xử ở các cấp tòa. Sài Gòn là thành phố xử nhiều vụ ly hôn

nhất (hơn 1,816 cặp chia tay năm 2023). Miền Tây là khu vực có nhiều vụ ly hôn nhất so với các Miền khác ở Việt Nam - có tới 10,733 cặp chia tay vào năm 2023 (gấp đôi so với Đông Nam bộ, dù dân số của Đồng Bằng Sông Cửu Long thấp hơn Đông Nam bộ khoảng 2 triệu người). Nói cách khác, cứ 10 vụ xử ly hôn trên cả nước thì có 3.35 vụ xảy ra ở miền Tây.

Chuyện tỷ lệ ly hôn ngày càng tăng cũng không có gì phải tranh cãi, có lẽ nước nào cũng gặp. Thậm chí nhiều nước phải tìm cách cho giới trẻ cảm thấy ham kết hôn vì đa số người trẻ hiện nay rất sợ hôn nhân, có cả những hội/nhóm hàng triệu người bày tỏ sở thích sống một mình tới hết đời. Nhưng đáng bàn luận là thái độ của dư luận Việt Nam trước thông tin tỷ lệ ly hôn ở Việt Nam ngày càng tăng đã khác xưa rất nhiều, ngoài những bình luận phân tích “lỗi anh hay lỗi ả” thường tình, số đông bình luận cho rằng tỷ lệ ly hôn nhiều chứng tỏ dân trí của người dân, nhất là phụ nữ ở Việt Nam cao dần, nên họ biết dừng đúng lúc khi hôn nhân đã tới hồi chấm hết, không ráng níu kéo vì “mặt mũi hai họ” hay ráng “vì con” như lệ thói cũ. Nhiều người còn cho rằng nếu Việt Nam thi hành đúng luật chia đều tài sản, buộc người cha trả tiền sữa cho con, hoặc

Người đàn ông ở Vĩnh Long thường xuyên rượu chè, mỗi lần say xỉn đều dễ thói vũ phu với vợ, và người vợ chịu đựng suốt mấy chục năm như thế

- NGUỒN: DANTRI.COM.VN

không để tiền bạc của người chồng ảnh hưởng phán quyết của tòa án thì bảo đảm tỷ lệ ly hôn ở Việt Nam sẽ cao hơn nhiều. Riêng tôi đồng ý vì thà tỷ lệ ly hôn cao, còn hơn là tỷ lệ bạo lực gia đình cao như hiện nay, xảy ra như cơm bữa tựa câu chuyện mới xảy ra ở Quảng Bình:

Vào ngày 26-11-2024, hai vợ chồng ông N.T.S và bà T.T.M.H xảy ra một “trận chiến” nảy lửa, cả hai chửi rủa, cãi cọ, xô xát ì xèo đến nỗi hàng xóm phải kêu công an phường tới.

Những tưởng chính quyền can xong rồi thôi (như bao vụ đánh nhau, cãi nhau khác từ trước tới nay), không ngờ, ngày 13-12-2024, báo trong nước rầm rộ đăng rằng nhà chức trách xác định hai vợ chồng có hành vi xúc phạm danh dự, nhân phẩm nhau, công an phường phạt người vợ 7.5 triệu VND, phạt người chồng 15 triệu VND. Hai vợ chồng U60 mất 22.5 triệu VND (không biết cả năm họ có tích góp được số tiền đó không?) trong sự ngỡ ngàng của nhiều người. Vì luật cấm bạo lực gia đình ở Việt Nam có, nhưng ít khi được áp dụng đủ và đúng.

Bởi vậy, “LDP” mới cho rằng: *“Đây có lẽ là một hình phạt mới mẻ, cũng hay. Nếu làm nghiêm cho tất cả có thể nguồn thu ngân sách nhà nước ngày càng tăng, nhất là*

khu vực phía Bắc.”

“thie****@gmail.com” thì bình luận: *“Thế là tết này giảm bớt nỗi bánh chưng, bánh tét, ký giò chả... 22.5 triệu chứ ít đâu. Trong gia đình nếu tôi cũng cố chấp, cự cãi, rồi “thượng cẳng chân, hạ cẳng tay” với vợ chắc bị xử phạt vài trăm triệu một năm. Bà vợ khiêu khích suốt ngày này qua năm khác. Tôi chỉ ngó lom lom bả, như coi diễn trò hề.”*

“Nam Nguyễn” lặn tẩn: *“Yêu cầu pháp luật Việt Nam nêu rõ “xúc phạm nhau” như thế nào mới bị phạt để bà xã tui còn rút kinh nghiệm?”*

Chắc không có ai, hoặc rất-rất ít người chọn bạn đời vì thấy bạn đời cãi tay đôi với bản thân giỏi hay đánh chồng/

đánh vợ hay. Vậy tại sao một lúc nào đó, hai người đã từng nhìn nhau trù mếu, không gặp một ngày như cách ba thu, lại có thể dùng mọi từ ngữ dơ dáy nhất chọi nhau, gây tổn thương thân xác/tinh thần nhau bằng mọi cách?

Tôi mới đọc được một cách giải thích khá hay: *“Vợ chồng thường bắt đầu mâu thuẫn không phải từ lúc hết yêu, mà từ lúc biết so đo. Mạnh ai nấy thấy mình đang gánh nhiều hơn. Vợ nghĩ: “Mình tất bật từ sáng đến tối, vừa chăm con, vừa quán xuyến nhà cửa, đi làm kiếm tiền, mà anh ấy chẳng hề trân trọng.” Chồng lại nghĩ: “Mình nai lưng làm việc, chịu đủ áp lực ngoài xã hội, vậy mà về nhà vẫn bị coi thường.” Hai con người,*

hai nỗi niềm, không nói chuyện và ở giữa là một hố sâu của sự không thấu hiểu. Sự thật là không ai gánh nhẹ hơn ai cả. Chồng đang vắt kiệt sức ngoài đời để mang về kinh tế, còn vợ đang tiêu hao thời gian, năng lượng, và cả thanh xuân để giữ lửa cho gia đình. Cả hai đều mệt mỏi, đều áp lực, nhưng vì mãi nhìn vào sự cố gắng của mình mà quên đi sự nỗ lực của người còn lại.”

Ngoài trăm ngàn lý do khác, tôi nghĩ tưởng thành hôn nhân đổ vỡ đôi khi không chỉ bởi hai người trong cuộc mà còn do những người xung quanh, nhất là gia đình hai bên. Vì khi yêu là chuyện của hai người, nhưng khi lấy nhau rồi lại thành chuyện của hai gia đình. Như tâm sự

Chị Bùi Thị Tuyết Giao quê ở Kiên Giang, ra Hải Dương làm dâu, bị chồng tra tấn như thời Trung Cổ dù đang mang thai 7 tháng - NGUỒN: DANTRI.COM.VN

của cặp vợ chồng Phạm Việt Thành (31 tuổi, giáo viên dạy Tin học) và Hồng Châu (30 tuổi, kế toán tự do). Họ đã thi nhau khóc khi cùng dự chương trình Vợ Chồng Son (một chương trình về hôn nhân được chiếu trên tivi trong nước).

Anh Thành cho biết: “Do khác sự khác biệt vùng miền, vợ em người miền Nam, gia đình em miền Bắc, có những cái phong tục tập quán, cư xử lễ nghĩa vợ em cũng chưa rành. Người miền Nam thì phóng khoáng nên ít khi để ý câu chữ lắm, cũng có những vấn đề khó chịu xảy ra giữa bố em với vợ em. Ví dụ như bữa cơm trong gia đình, ăn thì phải mời tất cả mọi người trong bàn, vợ em cũng có làm điều đó nhưng bố em thì muốn nếu mời người trong bàn kể cả khách cũng phải mời. Vợ em chỉ nghĩ mời một lần khi vào ăn rồi thôi, khách tới sau thì không mời cũng được nhưng bố em thì không muốn vậy.”

Sau khi nghe chồng kể, chị Hồng Châu tức tưởi bổ sung: “Có một lần, bố chồng em đi chơi xa về thì bố cứ làm cái gì cũng âm âm, đóng cửa cũng âm âm. Em biết là có cái gì khó chịu rồi nhưng không biết cụ thể là gì. Sau đó, mẹ chồng nói là bố về phải hỏi thăm bố, em mới nói là những chuyện đó bố mẹ cứ góp ý với con.”

Gái Nam Hồng Châu khóc trên chương trình truyền hình khi kể cảnh làm dâu đất Bắc - NGUỒN: YOUTUBE VỢ CHỒNG SON

Kể đến đây, Hồng Châu bật khóc, thừa nhận cô bị stress và cảm thấy không khí trong gia đình chồng quá căng thẳng. Cảm thấy muốn bình tâm và suy nghĩ lại, cô đã xin phép gia đình chồng về nhà mẹ đẻ nhưng bố chồng lại không đồng ý. Cô nói: “Sáng hôm đó em chuẩn bị về thì bố gọi hai vợ chồng qua, bố bảo là chuyện nhỏ như vậy thì không được về. Tại thời điểm đó, em chỉ biết khóc thôi.”

Nhiều người cho rằng sau khi chương trình phát sóng hoặc có thể là ngay sau buổi ghi hình trên, cô Hồng Châu sẽ phải bỏ về quê nếu không muốn bị nhà chồng hắt hủi sau này. Nhiều người xúi cô nàng bắt cóc ông chồng trở về Kiên Giang sống nhưng bị phản đối kịch liệt bởi số đông, ai cũng tin rằng nếu người chồng có thể “ra riêng” hoặc có thể bảo vệ

vợ trước cha mẹ thì đã không nhìn vợ mình khóc rồi... khóc theo như thế. Nhiều bình luận “xúi” cô gái ly hôn một cách rất quyết liệt.

Như “@hanghuynh1014” bình luận: “Sao sống được như vậy hả trời? Bộ chuyện ly dị khó lắm hả ta? Thật sự những người phụ nữ đau khổ kia đang sợ cái gì? Bà cố mình quê ở Bến Tre, sinh vào đầu thế kỷ 20, thời đó bà mình đã dám đệ đơn ly dị chồng địa chủ vì bài bạc. Sau đó, bà tái hôn với ông cố mình. Bà ngoại mình không ưng người chồng do ba mẹ sắp đặt, sau 2 năm ở nhà chồng cũng ly dị. Năm 28 tuổi bà ngoại mới tái hôn với ông ngoại mình gốc Hoa. Và mình nhớ là người vợ mai mối cho Trương Định cũng có một đời chồng rồi. Từ chuyện xưa đã thấy thường mà giờ này còn bàn cãi, ngại ngùng cảm

thấy khó hiểu quá hà. Ly dị là chuyện của tự do cá nhân mỗi người, miễn là không vi phạm đạo đức hay thuần phong mỹ tục, đôi khi còn bảo vệ danh dự và mạng sống của hai con người nữa. Có gì mà mĩa mai người ta. Đám cưới ở quê tui toàn chúc “Trăm năm hạnh phúc”, chứ mấy ai chúc “Đầu bạc răng long” đầu nha!”

Xin kết thúc bài viết bằng một ví dụ nữa, cũng liên quan “bố chồng”: “Tôi và chồng kết hôn 5 năm, thấy cuộc sống hôn nhân trở nên tẻ nhạt. Một hôm, chồng đề nghị ở khách sạn 2 ngày để thay đổi không khí và ôn lại kỷ niệm thời mới quen nhau. Chúng tôi đặt một khách sạn tiện nghi trong thành phố.

Chiều hôm đó, bố chồng gọi điện tới: “Con trai, bố vừa thấy xe của con đỗ trước cửa khách sạn. Vợ của con tốt như vậy, con phải hiểu chứ?”

Chồng vội giải thích: “Bố, con đang ở khách sạn với vợ mà!”

Bố chồng không tin, chồng mở videocall để tôi chào hỏi vài câu để bố yên tâm. Sau khi biết tôi ở đó, bố cười cười nói: “Vây là tốt rồi, tháng trước bố đã thấy xe mày đậu ở khách sạn này mấy lần, muốn hỏi cho rõ, mà mẹ con không cho, bây giờ bố mẹ yên tâm rồi!”

...

DU

NGÀY 16-12-2024

Tina Phạm

Các cháu viết tiếng Việt dễ thương quá! Em Elbison Nguyễn viết những lời cảm ơn thật xúc động: cảm ơn cô giáo dạy tiếng Việt! Không rõ mấy em học bao lâu mà viết thông thạo và truyền cảm như vậy. Có một dạo 5 năm tôi dạy các lớp Việt ngữ ở một ngôi chùa, và nhà thờ, nhưng chưa nhận được một lời cảm kích nào đến vậy. Tôi hiểu các em phần lớn sinh hoạt ở trường, đến lớp Việt Ngữ rất ít thời gian, chứ không phải trách các cháu vô tâm. Nhưng em Elbison khá sâu sắc nên nhìn ra những chi tiết nhỏ, đôi khi những chi tiết nhỏ lại thể hiện được một tình cảm lớn. (bài: “**Một lời cảm ơn**” của học sinh trường Việt Ngữ Ánh Ban Mai ở Atlanta, Georgia, đã đăng tại: <https://baotreonline.com/van-hoc/tre-voices/mot-loi-cam-on.baotre>)

NGÀY 11-12-2024

Hong Dang Nguyen

Thật hãnh diện khi đọc bài “**Phòng triển lãm mùa Thu**” của Cổ Ngư. Tôi mê hội họa từ bé, những họa

sĩ thời xưa thật tài năng như Nguyễn Gia Trí, Tô Ngọc Vân, Trần Văn Cẩn... tranh của họ bây giờ xem lại vẫn ngất ngây. Sau này có Bùi Xuân Phái ... sao bây giờ Việt Nam không còn những họa sĩ nổi tiếng năm châu nữa! Ngay cả nhạc và ca sĩ, những giọng ca như Thái Thanh, Nhật Trường... nhạc sĩ Lam Phương, Phạm Duy, Trịnh Công Sơn... văn chương cũng không thấy thêm một Nguyễn Tuân, Nam Cao, Thạch Lam ... hầu như ở ta không có lớp kế thừa phải không quý vị? (“**Phòng triển lãm mùa Thu**” của Cổ Ngư, đã đăng tại <https://baotreonline.com/van-hoc/tap-ghi/phong-trien-lam-mua-thu.baotre>)

Chúng tôi không có đủ chỗ để có thể trả lời một câu hỏi lớn như vậy. Nhưng có thể tóm tắt rằng, Việt Nam có một số thời kỳ vàng, để những tài năng có điều kiện cất cánh, nảy mầm, cần 3 yếu tố: thiên thời, địa lợi, nhân hòa.

NGÀY 18-12-2024

Thu Thao N.

Thật cảm động khi báo Trẻ vẫn luôn đăng tải mục “**Giúp đỡ TPB VNCH**”... tôi liên tưởng đến những thân nhân của gia đình tôi, đều khốn khổ sau 1975 chứ đừng nói đến Thương Phế Binh, ông xã tôi không bao giờ ngăn cản mà còn luôn thúc hỏi “...*Bà gởi thì gởi lẹ đi, mai một họ ngủm hết bây giờ...*”

SỨC KHỎE LÀ VÀNG!

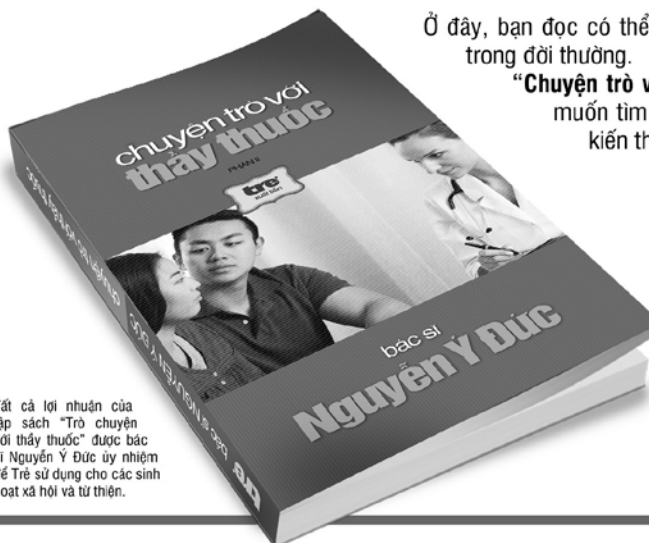
CHUYỆN TRÒ VỚI THẦY THUỐC (TẬP 1 & 2)

Trẻ xin hân hạnh giới thiệu “**Chuyện trò với thầy thuốc**” Tập 1 & 2 vừa mới phát hành.

Ở đây, bạn đọc có thể tìm thấy những kiến thức đa dạng trong đời sống, rất thiết thực trong đời thường.

“**Chuyện trò với thầy thuốc**” tập 1 & 2 sẽ là một cẩm nang quý báu cho bạn muốn tìm những câu giải đáp y khoa thiết thực trong đời sống và bổ sung kiến thức về sức khỏe.

Là món quà tặng vô giá đến những thân nhân cao tuổi.

Tất cả lợi nhuận của tập sách “Trò chuyện với thầy thuốc” được bác sĩ Nguyễn Ý Đức ủy nhiệm để Trẻ sử dụng cho các sinh hoạt xã hội và từ thiện.

MUA SÁCH XIN LIÊN LẠC

TEL: 972.675.4383 | EMAIL: INFO@TRENWS.NET

MUA TẠI TÒA SOẠN: 3202 N. SHILOH RD., GARLAND, TX 75044

GỬI VỀ NHÀ: GIÁ \$15 (CỘNG CƯỚC PHÍ)

MUA QUA AMAZON.COM VỚI GIÁ \$20/CUỐN

I Suy Đi Ngẫm Lại I

Hôn nhân là một chiếc áo mới toanh mặc vào trong ngày lễ, mà người mặc chưa có cơ hội mặc thử lần nào.

NICHOLAS GEORGESCU-ROEGEN

Khi bạn ý thức được mình là người khiêm tốn nghĩa là bạn không còn khiêm tốn nữa.

LEV TOLSTOY

Tình yêu là ngọn lửa. Nhưng nó sưởi ấm trái tim bạn hay thiêu rụi luôn nhà bạn thì không tài nào biết trước được.

JOAN CRAWFORD

MINH HẢI

Khi lái xe

Mới hôm qua đây do nóng vội lúc lui xe ở parking lot một người bạn của kẻ này đã đụng vào đầu xe của một người khác. Vụ việc tuy không nghiêm trọng nhưng cũng nhắc nhở chúng ta nên cẩn thận lúc lái xe.

Sách Etiquette cho biết trong thập niên 1980 do sự gia tăng những xáo trộn trong đời sống cá nhân lúc lái xe đã đưa đến những xô xát trên đường phố gây xung đột dẫn đến thương tích và cả cái chết. Do đó chúng ta cần thận trọng lúc lái xe.

- Không được bám đuôi xe người khác ở tốc độ cao.
- Không nên trừng mắt nhìn một gã lái xe hung hăng.
- Trường hợp gặp một tay lái bậm trợn như thế, tốt hết là đừng có bất cứ một cử chỉ nào bày tỏ sự bất bình, tức giận.
- Không bấm còi liên tục trên đường đông xe.
- Không bao giờ được chặn đường cản trở xe khác dù chỉ trong vài phút giây.

Lúc nào bạn cũng nên diêm tĩnh tự chế trên đường lái xe. Cho dù bạn đang trải qua một ngày tồi tệ, cho dù đường có đông xe cỡ nào và bao nhiêu lần bị kẹt, cho dù có gã lái xe cắt đường của bạn khi gã đổi lane, sang lane. Lúc lái xe, bạn nên luôn luôn diêm tĩnh tự chế để khỏi xảy ra những xung đột đáng tiếc.

Kỳ sau bàn tiếp nha bạn.

MH- THEO ETIQUETTE

BẢO HUÂN

HOÀNG VŨ

Có tới 10 “nước Mỹ”

Nghiên cứu trên dữ liệu tử vong ở nước Mỹ từ năm 2000 đến 2021 của Đại học Washington, được công bố trên The Lancet tháng 11 năm 2023 kết luận rằng thay vì một nước Mỹ thống nhất, có “10 nước Mỹ khác nhau” với tuổi thọ rất khác biệt:

NƯỚC MỸ 1

Người châu Á và người Hawaiian hay Thái Bình Dương gốc thổ dân (Native Hawaiian or Pacific Islanders - NHPI) sống ở các khu vực không tập trung, có tuổi thọ 84 năm.

NƯỚC MỸ 2

Người Latinh bên ngoài một số tiểu bang Tây Nam, có tuổi thọ 79.4 năm.

NƯỚC MỸ 3

Dân số chủ yếu là người da trắng và một số người châu Á và người Mỹ bản địa, có tuổi thọ 77.2 năm.

NƯỚC MỸ 4

Người da trắng có thu nhập thấp ở các khu vực nông thôn tại các tiểu bang miền Trung Tây và Cao nguyên phía Bắc, có tuổi thọ 76.7 năm.

NƯỚC MỸ 5

Người Latinh ở Arizona, Colorado, New Mexico và Texas, có tuổi thọ 76 năm.

NƯỚC MỸ 6

Người Mỹ gốc Phi sống ở khu vực không phải là đô thị, có tuổi thọ 72.3 năm.

NƯỚC MỸ 7

Người Mỹ gốc Phi sống ở các thành phố lớn phân biệt chủng tộc, có tuổi thọ 71.5 năm.

NƯỚC MỸ 8

Người da trắng sống ở các khu vực nghèo ở Appalachia và Thung lũng Mississippi thấp, có tuổi thọ 71.1 năm.

NƯỚC MỸ 9

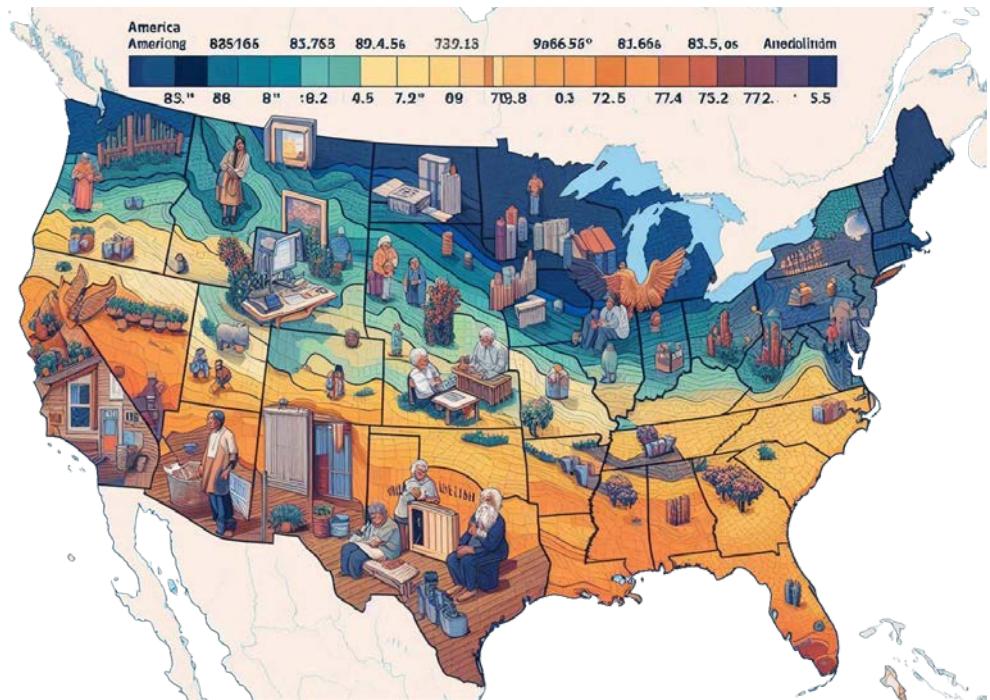
Người Mỹ gốc Phi sống ở các quận nghèo miền Nam, có tuổi thọ 68 năm.

NƯỚC MỸ 10

Người Mỹ bản địa và người Alaska sống ở các tiểu bang miền Trung Tây và miền Tây không giáp với Thái Bình Dương, có tuổi thọ 63.6 năm.

Nghiên cứu phát hiện một khoảng cách đáng kinh ngạc là 20.4 năm về tuổi thọ giữa nhóm có tuổi thọ dài nhất là người châu Á và NHPI, và nhóm có tuổi thọ ngắn nhất là người Mỹ bản địa và người Alaska. Khoảng cách này đã gia tăng đáng kể trong hai thập niên qua và đã trở nên trầm trọng hơn do đại dịch COVID-19. Đặc biệt đáng lo ngại là tình trạng của người Mỹ bản địa và người Alaska, với tuổi thọ chỉ 63.6 năm vào năm 2021, nằm trong số những quốc gia có tuổi thọ thấp nhất thế giới, tương tự như các quốc gia đang có chiến tranh. Phân biệt chủng tộc, thiếu bảo hiểm y tế và cơ hội giáo dục và việc làm là những yếu tố góp phần vào tình trạng sức khỏe tồi tệ của họ.

Nghiên cứu cho thấy sự bất bình đẳng rộng lớn về thành quả sức khỏe ở Hoa Kỳ. Mặc dù là một trong những quốc gia giàu có nhất, Hoa Kỳ lại đứng sau nhiều nước khác về tuổi thọ trung bình do sự chênh lệch lớn cần được chú ý ngay lập tức. Các nhà nghiên cứu kêu gọi hành động tập thể để đảo ngược xu hướng này và tạo ra một xã hội công bằng hơn, nơi tất cả người Mỹ có cơ hội sống lâu hơn và khỏe mạnh hơn.

HÌNH ẢNH CHỈ CÓ TÍNH MINH HỌA

Anh hùng cứu mỹ nhân

GIÓ VIVU
VANCOUVER, CANADA

Thần thoại Hy Lạp là một thể loại văn hóa dân gian của Hy Lạp cổ đại, ngày nay được kết hợp với thần thoại La Mã đã trở nên phong phú hơn và được gọi là thần thoại cổ điển. Đó là những câu chuyện kể về các vị thần, anh hùng và các sinh vật thần thoại mang nguồn gốc và ý nghĩa trong dân gian, nghi lễ, tôn giáo và chính trị của người Hy Lạp cổ đại.

Ban đầu, chuyện thần thoại được truyền bá theo chuyện kể dân gian, thơ ca truyền khẩu, sau trở thành những bài thơ sử thi của Homer, Iliad và Odyssey, hay thơ trữ tình trong bi, hài, nhạc kịch ... Ngày nay, trong văn học, triết học, luật pháp, nghệ thuật, âm nhạc ... thường mang nhiều điển tích từ thần thoại như “Con ngựa thành Troy, Trái Táo bất

hòa, Tai của Vua Midas...” Thần thoại Hy Lạp, từ lâu đã trở thành một di sản văn hóa quý báu của kho tàng văn học thế giới, nhất là đối với phương Tây.

Đọc bài “*Như chuyện thần thoại*” của Ian Bùi viết trên báo Trẻ về Teresa Mai, người con gái gốc Việt đầu tiên trong lịch sử đoạt giải Grammy với giọng đơn ca nhạc cổ điển năm 2022 (*). Trong tương lai, hy vọng Teresa Mai sẽ tiếp tục đoạt được nhiều giải với tài năng nổi bật của cô.

Trong đĩa Mythology II, cô Teresa Mai hát bài “Andromeda” – một chủ đề nổi tiếng và phổ biến cho nhạc Opera từ thế kỷ 16, cho âm nhạc cổ điển từ thế kỷ 17 và nhiều phim ảnh nói về câu chuyện thần thoại kinh điển này.

Huyền thoại về anh hùng Perseus cứu mỹ nhân Andromeda.

Với sự trợ giúp của nữ thần Athena, Perseus đã đến hoang đảo của 3 chị em nhà thủy quái Gorgon và chém đứt cái đầu đầy rắn của Medusa. Trên đường về, nhờ mang đôi sandal có cánh của thần Hermes, Perseus vui sướng bay lượn trên không trung, băng qua bao nhiêu sông suối, núi đồi, chàng như chim trời cất cánh, thỏa chí tung bay, ngắm nhìn trời, trăng, mây, nước ...

Ô! nhìn kìa, một thiếu nữ đang bị xiềng xích bên tảng đá trên biển, nàng rũ rượi và dường như kiệt sức vì khóc lóc và sợ hãi. Gần đó có một đám người lơ lửng vây quanh, như chờ đợi một đại họa trong lo âu, sợ hãi phập phồng. Có cặp vợ

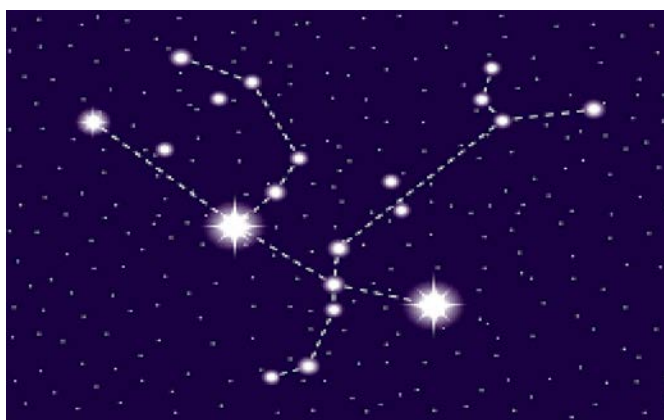
chồng ôm nhau khóc lóc thảm thiết, rồi cũng kinh hoàng nhìn về phía biển khơi đang dậy sóng...

Xa xa ... Sóng biển đột nhiên nổi lên cao ngất ngưỡng, mạnh mẽ như một cơn sóng thần giáng xuống. Mọi người chưa hết kinh hãi thì lù lù xuất hiện một thủy quái da xù xì, đen đui, cổ rồng, đầu rắn nhe nanh với đôi mắt láo liên và hau háu nhìn thiếu nữ đang bị xiềng bên mỏm đá như muốn ăn tươi nuốt sống. Quỷ dữ cười rít lên vui sướng, hả hê tiến đến trong khi đám đông gào khóc thảm thương vì sợ hãi ...

Nhanh như chớp, người anh hùng Perseus với đôi sandle có cánh bay lên cao, sà xuống trước mắt tên quỷ biển dùng lưỡi hái tấn công tới tấp, hai bên quần thảo dữ dội, Perseus đến gần đưa cái đầu đầy rắn của Medusa, ngay lập tức thủy quái bị biến thành hòn núi đá đen nằm sát biển. (Có một truyền thuyết khác là Perseus cưới trên lưng con ngựa có cánh, Thiên mã Pegasus để chiến đấu với quỷ biển Cetus).

Giết được thủy quái, cứu người con gái xinh đẹp tuyệt trần. Perseus ôm nàng bay vào đất liền. Sóng biển rì rào, gió thổi vi vu như cũng reo vui với mọi người vì vừa thoát khỏi một kiếp nạn.

Người con gái may mắn được Perseus cứu là công

Chòm sao Thiên Hà
- Andromeda Constel-
lation

chúa Andromeda, con vua Cepheus và hoàng hậu Cassiopeia của vương quốc Aethiopia. Hoàng hậu Cassiopeia đã khoe khoang, tâng bốc con gái mình xinh đẹp hơn tất cả những vị nữ thần sông, thần biển. Sự kiêu ngạo của loài người khiến các vị thần bức tức và ganh ghét nên muốn trừng phạt. Hải vương Poseidon đã dâng nước tràn ngập vương quốc và sai thủy quái Cetus đến tàn phá giết hại cư dân vùng biển.

Trong nỗi tuyệt vọng, vua đã cầu viện ý kiến nhà tiên tri Ammon, ông nói rằng: "không có cuộc điều đình, thương lượng nào ngoài việc phải hiến tế đứa con gái yêu quý Andromeda cho quỷ biển để đổi lại an bình cho dân, cho nước". Vì thế, cô công chúa bị xiềng vào tảng đá bên bờ biển chờ tế thần. Perseus đang bay trên đôi sandle có cánh đã nhìn thấy Andromeda và cảm thấy yêu ngay cái nhìn đầu tiên, nên đã ra tay cứu giúp và sau đó

xin cưới nàng làm vợ.

Thần dân trong vương quốc hoan hỉ chuẩn bị mừng lễ cưới của Perseus và Andromeda. Nhưng trước đó, công chúa đã được hứa gả cho chú của nàng là Phineus. Trong lễ cưới, có cuộc tranh chấp kịch liệt giữa hai đối thủ, Perseus đã đưa cái đầu của Medusa khiến cho Phineus và đồng minh bị hóa thành tượng đá.

Andromeda vui sướng theo chồng về quê hương. Sau này, Perseus làm vua xứ Argos, hoàng hậu Andromeda sinh hạ được 6 trai, 1 gái. Họ sống bên nhau hạnh phúc, trị vì vương quốc trong an lạc, thái bình, thịnh vượng.

Để tưởng nhớ lòng dũng cảm và ghi ơn người anh hùng Perseus đã chiến đấu với thủy quái cứu mỹ nhân, nữ thần thông Thái Athena đã đưa Andromeda lên trời. Andromeda Constellation là chòm sao Thiên Hà, với hình dạng tứ chi dang rộng ra như khi nàng công chúa bị xiềng xích vào tảng đá.

GVV

(*) <https://baotreonline.com/van-hoc/something-anything/nhu-chuyen-than-thoi.baotre>

Anh Ra Đi Mùa Đông

NG. DIỆU ANH TRINH
NORCROSS, GA.

Bài viết để tưởng nhớ Ca Nhạc Sĩ, Xướng ngôn viên, Biên tập viên, Nhà truyền thông: Việt Dzũng

Đã hơn 10 năm ... anh ra đi về miền miền viễn ...

Mùa đông năm 2013, Atlanta mưa gió triền miên, những ngày cuối năm, lẽ ra tôi phải bận rộn cho những chuẩn bị đón Noel và Tết Tây nhưng năm nay thì từ cảnh vật bên ngoài đến tâm can tôi là cả trời u uẩn.

Một buổi sáng thứ Sáu, ngày 20 tháng 12, tôi nhận được tin nhắn do đứa cháu từ Cali chuyển “Cô ơi, ca nhạc sĩ Việt Dzũng đã qua đời vì trụ tim, sáng nay!”.

Tôi bàng hoàng, không buồn đi mua sắm trong suốt 2 tuần phép cuối năm. Ở nhà với ba mẹ già, ngoài những lúc cần phải lái xe đi chợ tôi mới khoác áo

lạnh, choàng khăn đi ra ngoài. Nhiệt độ bên ngoài hầu như ngày nào cũng dưới không độ.

TV được ba má tôi ưu ái nhất, suốt ngày mở các chương trình tiếng Việt với volume tối đa. Không muốn nghe cũng phải nghe, tất cả các đài, các băng tần từ radio tới TV đều phát đi phát lại những bài hát của anh, kèm với những lời tiếc thương, chia buồn. Anh đã ra đi, đã đột ngột xuống tàu sau cuộc hành trình 55 năm.

Được biết, Việt Dzũng tên thật Nguyễn Ngọc Hùng Dũng, sinh năm 1958 tại Sài Gòn. Thân phụ là bác sĩ Nguyễn Ngọc Bảy, và mẹ là cựu giáo sư trung học Gia Long.

Anh di tản từ năm 1975, định cư tại các tiểu bang Oklahoma, Texas và cuối cùng là California.

Việt Dzũng là tác giả của nhiều ca khúc

được đồng bào hải ngoại yêu mến, như “Chút Quà Cho Quê Hương,” “Lời Kinh Đêm,” “Mời Em Về”...

Anh là một người đa tài và có lòng với cộng đồng tị nạn hải ngoại. Ngoài ra còn là một trong những MC chính của tất cả các chương trình của Trung Tâm ca nhạc Asia.

Ca nhạc sĩ Việt Dũng cũng là một nhà báo, xướng ngôn viên của các đài phát thanh tại nam California, như Little Saigon Radio (1992-1996), Bolsa Radio từ 1996.

Buổi tối Giáng Sinh, gia đình tôi có bữa ăn tối chung đầm ấm, cả nhà đều nhắc đến anh với niềm thương tiếc vô bờ. Tôi thì lúc nào cũng ở trạng thái ngẩn ngơ.

Anh, ... người gởi chút quà cho quê hương đã tạm biệt cõi đời, để lại bao thương tiếc trong lòng những người Việt ly hương.

Gia đình tôi đêm hôm sau đã cùng ngồi xem chương trình lễ tưởng niệm Anh suốt 5 giờ, phát hình trực tiếp trên TV. Ai cũng nước mắt đầm đìa.

Anh là một tấm gương sáng để thế hệ chúng tôi noi theo. Ngoài những tài năng bẩm sinh về âm nhạc anh còn là một người có tài và có công lớn trong ngành truyền thông và báo chí, ảnh hưởng lớn trong cộng đồng người Việt xa xứ.

Bên cạnh đó, tính cách nhã nhặn và kiên

nhẫn của anh đã để lại trong lòng mọi người sự ngưỡng mộ đầy yêu thương.

Tôi có dịp gặp anh một lần khi anh về Atlanta trong một show ca nhạc gây quỹ từ thiện. Chỉ nhìn cách di chuyển khó khăn của anh trên đôi nặng với giọng nói thật trầm ấm, đầy tình cảm qua những lời kêu gọi. Mồ hôi nhễ nhại nhưng khuôn mặt luôn tươi cười, đã thấy cả một tấm lòng nhân ái bao la, tất cả vì mọi người.

Lúc đó, nhìn anh tôi tự cảm thấy những gì mình đã làm được thật quá nhỏ bé, quá vô nghĩa mặc dù tôi và anh cùng tuổi nhau.

Tôi tiếc là anh đã bỏ đi quá sớm, trái tim vì quê hương đất nước của anh đã ngừng đập khi giấc mơ hồi hương của anh chưa đạt được. Tấm lòng vì đồng bào của anh chưa toại nguyện. Anh ra đi, để lại người vợ trẻ hiền lành và bà mẹ già tóc trắng như mây.

Nhìn dòng người sắp hàng dài từ bên trong ra đến bên ngoài nhà thờ để chờ thấp cho Anh một nén nhang vĩnh biệt trong ngày tang lễ, chúng ta sẽ thấy được vị trí của anh trong lòng mọi người, từ người trẻ tuổi đến vị cao niên, ai ai cũng rơi lệ.

Anh nằm đó, lá cờ tổ quốc đắp ngang người, môi vẫn như đang mỉm cười trong khi mọi người đều khóc.

Anh đã đến với cuộc đời này 55 năm đầy ý nghĩa, xứng đáng nên anh ra đi thật thanh thản, không phiền lụy ai, không vật vã đón đau, không phải chịu đựng những ngày dài nằm thoi thóp. Xem như bốn phận anh đã hoàn thành và Chúa đã gọi anh về một nơi khác.

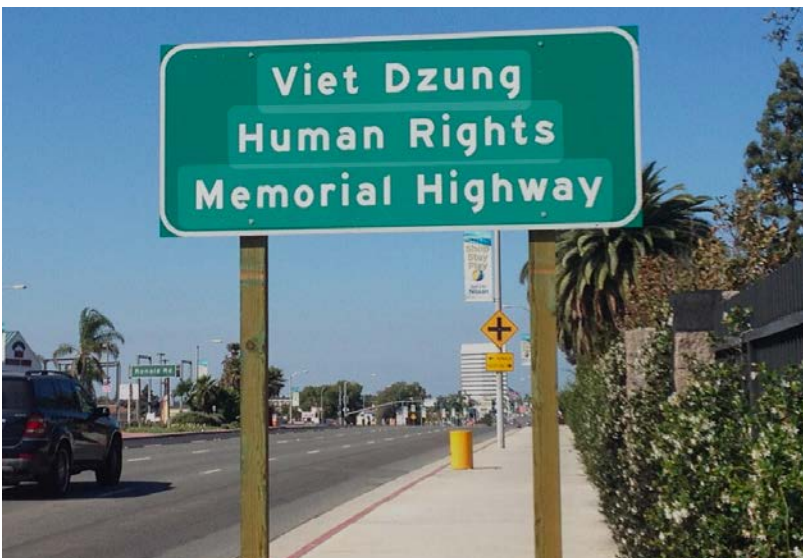
Và riêng tôi, mỗi khi nghe “... Gởi về cho chị, hộp diêm nhóm lửa, chị đốt cuộc đời trong hoang lạnh mù sương ...”

Bài hát anh đã viết khi mới tròn 20 tuổi, lúc tôi còn ở trong nước. Nước mắt tôi vẫn cứ ứa ra ...

Ôi, mơ ước một ngày, quê hương sẽ thanh bình.

Tạm biệt anh, chúc Anh xuống tàu, đến một ga khác, nơi có những “yên bình, trong giấc ngủ da vàng ...”

NDAT - NORCROSS

“Dị ứng thực phẩm” với người Việt

TẠ PHONG TẦN
RANGE COUNTY, CA

Cô Dominique Brown, người có sức ảnh hưởng (influencer) của Disney đã qua đời ngày 05 Tháng Mười Hai năm 2024 vì bị dị ứng thực phẩm tại một sự kiện, đài truyền hình KTLA 5 cho biết.

Bạn bè của Dominique Brown đã tạo một bản kiến nghị trên Change.org kêu gọi có thêm nhiều biện pháp phòng ngừa dị ứng thực phẩm hơn ở California, sau khi Dominique bị dị ứng với đồ ăn ngày lễ được phục vụ tại một sự kiện ở trung tâm thành phố Los Angeles.

BoxLunch, một nhà bán lẻ chuyên về hàng hóa của người hâm mộ, đã tổ chức sự kiện vào Thứ Năm. Mặc dù đã thông báo cho nhân viên về tình trạng dị ứng đe dọa tính mạng của mình, cô ấy vẫn được phục vụ một món ăn có chứa chất gây dị ứng. Cơ sở này thiếu các công cụ cứu sinh quan

trọng như ống tiêm tự động epinephrine (EpiPens) và nhân viên được đào tạo để ứng phó hiệu quả”, bản kiến nghị nêu rõ.

Bản kiến nghị kêu gọi các nhà lập pháp tiểu bang California:

- Cung cấp EpiPen tại tất cả các cơ sở phục vụ đồ ăn, bao gồm nhà hàng và địa điểm tổ chức sự kiện.

- Đào tạo nhân viên để giúp họ nhận biết và điều trị các phản ứng dị ứng.

- Minh bạch về thành phần (món ăn) theo thời gian thực, bao gồm thời gian chuyển tiếp rõ ràng từ đầu bếp đến nhân viên phục vụ và đến khách hàng, bảo đảm tất cả quá trình chế biến và phục vụ món ăn đều được công khai, đặc biệt là khi công thức hoặc phương pháp chế biến món ăn có thay đổi.

Bản kiến nghị (tới thời điểm tôi viết bài này) đã có 23,956 chữ ký. Marcus Medley,

người khởi xướng bản kiến nghị và là bạn thân nhất của Brown trong 14 năm, cho biết phản hồi cho đến nay là “vô cùng tích cực”.

“Dị ứng thực phẩm là vấn đề nghiêm trọng - nghiêm trọng đến tính mạng - nhưng trong một thời gian quá dài, chúng đã được coi như là sở thích. Điều này giống như việc ai đó muốn ăn bánh mì kẹp thịt không có sốt cà chua hoặc đồ uống không có đá. Câu chuyện của Domo không phải là duy nhất và đó là lý do tại sao chúng tôi muốn công lý và thay đổi. Mọi người nên được ăn ngoài mà không sợ rằng bữa ăn tiếp theo của họ có thể là bữa cuối cùng,” Medley nói với KTLA.

Theo một đại diện, BoxLunch hiện đang sắp xếp tư vấn về nỗi đau buồn cho nhóm của mình và các thành viên của BoxLunch Collective, chương trình đại sứ của công ty. Các biện pháp cũng đã được thực hiện để bảo đảm địa điểm tổ chức sự kiện biết về tất cả các chất gây dị ứng đã biết và một cuộc điều tra về vấn đề này đã được tiến hành.

Người đại diện cũng lưu ý rằng trong sự kiện, 911 đã được gọi ngay lập tức và một DJ đã đưa ra hai thông báo, hỏi xem có ai có EpiPen không.

Cho tới ngày 09 Tháng Mười Hai, công chúng vẫn chưa biết món ăn mà Dominique được phục vụ trong thành

Dominique Brown
trên trang Change.
org

Mandate Life-Saving Food Allergy Measures at All Food Establishments

23,956

Verified signatures

Sign this petition

PHONG TÂN TA Westmin...

I'm signing because... (optional)

phần món ăn có chứa những thứ gì khiến cho Dominique bị dị ứng, và triệu chứng mà cô mắc phải lúc đó biểu hiện như thế nào để mọi người có thể nhận biết mà có phản ứng kịp thời.

Dị ứng thực phẩm là cách cơ thể một người phản ứng với thức ăn mà người đó tiêu thụ, phản ứng có thể tích cực hoặc tiêu cực. Có người cơ thể phản ứng tiêu cực mạnh (tử vong tức thời,) vừa phải hoặc nhẹ. Nhưng những người khác cũng ăn cùng thứ thực phẩm đó mà vẫn sống mạnh khỏe và không bị bất cứ phản ứng gì.

Người Việt quả là một dân tộc “thần kỳ,” tôi chưa bao giờ nghe/thấy có ai đó người gốc Việt bị dị ứng thực phẩm mà qua đời. Trong một bài viết cách đây 14 năm, tôi có kể cho quý độc giả Trẻ chuyện tôi ăn “con chàng hang” ở thập niên 80. Lúc đó người Việt sống ở quốc nội đói lắm, vợ được cái gì nghĩ ăn được là ăn, bất kể thực vật hay động vật. Em trai tôi nó đào dưới đất bắt được một thứ mà nó nói là “con chàng hang,” nướng trên lửa than chín thơm phức rồi đưa cho tôi ăn. Tôi nhìn thấy “con chàng hang” nó vừa giống con bò cạp, vừa giống con tôm đất, màu sắc giống con tôm đất còn sống, ăn cũng giống thịt tôm nướng. May tôi không lần dùng ra chết vì ngộ độc hay dị ứng vì “thực phẩm lạ.” Tôi tra Google không thấy có tên “con chàng hang” nên tối nay tôi cũng không biết thật sự đó là con gì.

Tôi ở Việt Nam mấy chục năm chưa bao giờ biết có

trường hợp nào bị dị ứng đậu phộng (lạc) thậm chí ở Việt Nam phải là nhà khá giả mới có đậu phộng mà ăn. Thời sinh viên, bạn tôi về quê lấy đậu phộng (nhà trồng) làm một lon Guigoz muối đậu phộng đem vô trường để dành ăn cơm, lâu lâu tôi được nó múc cho một muỗng cà phê muối đậu phộng, thiệt là quý vô cùng. Ở Mỹ, đậu phộng rang sẵn ngọt ngọt mặn mặn, nhai giòn tan rôm rốp trong miệng, bán một hộp 3 lbs giá 7 Mỹ kim mà người Mỹ chê ỏng chê eo, sợ “dị ứng đậu phộng.” Tôi đi bác sĩ, văn phòng nào cũng hỏi tôi có bị “dị ứng đậu phộng” không? Quả là rất mắc cười, nhưng đó hoàn toàn là một câu hỏi nghiêm túc và bắt buộc bệnh nhân phải “khai báo.”

Nói về ăn thực phẩm không rõ nguồn gốc và thành phần chế biến thì người Việt thuộc hàng “vô địch thiên hạ.” Không nói đâu xa, ngay tại Little Sài Gòn (Quận Cam) này, tôi chưa thấy quán ăn, nhà hàng Việt nào công khai thành phần vật liệu chế biến món ăn, còn khách thì cứ “vô tư” ăn tới tỗi chẳng có ai hỏi thành phần vật liệu. Cách đây khoảng 4 - 5 tháng, thậm chí tôi còn bị một nhà hàng cơm Việt Nam “cho ăn” sủi cảo mà cục thịt nhân bên trong có mùi thum thum (như thịt thú) nhưng tôi vẫn chưa bị dị ứng.

Mỗi lần ở parking trước Phước Lộc Thọ (Asian Mall) tại thành phố Westminster có tổ chức chợ đêm ẩm thực thì phải nói là “Ngựa xe như nước, áo quần như nêm.”

Người Việt đi chợ đêm mua đồ ăn chen chúc nhau đông nghẹt, đứng xếp hàng dài dằng dặc chờ tới phiên mình được xĩa tiền ra mua “món ăn quê nhà” rồi bưng ra ngoài đứng ăn một cách vô cùng vui vẻ, mặt mày hoan hỉ, mà ít khi thấy khách mua nào đòi người bán đưa cho cái receipt. Cách bán đồ ăn ở chợ đêm không khác gì bán thức ăn đường phố dạo ở Việt Nam.

Tôi có thói quen đi ăn ở đâu cũng đòi receipt. Bạn tôi hỏi lấy receipt để làm gì? Tôi trả lời để khi nào bị ngộ độc thực phẩm thì còn có thứ để mà kiện, “Năm dao đằng cán,” ai nắm đằng lưỡi.

Có lần tôi được đứa bạn mua cho ly nước mía “Trung Đông” ép tại chỗ bán trong khu chợ đêm Phước Lộc Thọ. Nhìn qua cửa sổ xe nước mía (bự như cái phòng) thấy anh chàng bán nước mía đang nhe răng cười có “râu hùm hàm én” đúng kiểu Trung Đông. Ly nước mía bị, bán rẻ hơn nước mía Việt, nhưng không hiểu họ bỏ thêm thứ gì vô nước mía mà nước mía có vị cay tới mức tôi uống chỉ được một phần ba ly rồi bỏ, không tài nào uống thêm được dù tôi “tiếc của đời.” Giả sử như sau đó tôi bị dị ứng vì “nước mía lạ” thì cũng không biết làm sao bắt đền người bán.

Người Việt ít khi bị dị ứng nặng tới mức mất mạng, có lẽ nhờ sanh trưởng ở nơi “chỉ cần có ăn là sống” nên không dễ gì bị quật ngã. Tuy nhiên, người Việt sống ở Mỹ quen rồi nên “Nhà giàu đứt tay bằng ăn mày đổ ruột,” thận trọng thêm một chút vẫn tốt hơn.

TPT

Bến cá

Bến cá Tịnh Kỳ, một bến cá nổi tiếng của thành phố Quảng Ngãi đang làm nhức đầu các nhà môi trường học mà cũng làm nhức đầu cho xã hội vì độ ô nhiễm của nó. Trên bến cá này, có những người quanh năm bám bến để kiếm sống. Ngày công lao động của họ cũng nhấp nhô, bấp bênh tựa thuyền trên sóng ...

UYẾN CA
QUẢNG NAM - VN

Một ngày bắt đầu từ 23h

Đó là lúc ngày làm việc của họ bắt đầu, khi các tàu cập bến, họ phân loại cá, rửa đông cá và rửa cá, vận chuyển đến nơi theo yêu cầu của chủ. Chị Liên, một người có thâm niên 23 năm gắn với nghề rửa cá trên bến cá Tịnh Kỳ, tâm sự:

- Thường thì tàu về lúc 11 giờ đêm (23h), và mình bắt đầu làm việc, tàu về càng nhiều mình càng làm việc nhiều, làm nhiều việc càng mừng.

- Công việc ở đây là gì vậy chị?

- Mình khuôn cá từ tàu lên bến. Sau đó phân loại và rửa.

- Có máy móc hay dụng cụ gì trợ giúp không chị?

- Không đâu. đứng thành hàng, có nghĩa là 4 người, trong đó có 2 người trên tàu, 2 người trên bờ, cứ như vậy mà chuyển tay, lên xong thì xịt nước rửa đông, sau đó cho vào rổ, rửa lại lần nữa và giao cho khách. Phần giao cho khách thì do chủ tàu với nhà buôn chứ tụi mình không liên quan.

- Ở đây thấy các anh chị đi làm công việc rửa cá và rửa đông khá nhiều, công việc này có đều không và ngoài việc này mình còn việc gì khác nữa không, chị Liên?

- Loanh quanh đây là tới vài ba trăm người lận đó, trong đó có khoảng hai trăm người làm thường xuyên, bám bến, còn lại làm không thường xuyên. Riêng tụi mình thì làm thường xuyên, làm hai mấy năm nay rồi, từ cái thời bến chưa xây như bây giờ cho đến khi trên bờ dưới bến tấp nập. Cái nghề này cũng dễ sống nhưng

không dễ thở.

- Hễ dễ sống là dễ thở chứ chị?

- Có cái này và có cái kia, khổ thứ nhất là ngủ ngày làm đêm, giờ người ta đi làm, đi chơi thì mình đi ngủ, giờ người ta đi ngủ thì mình lại đi làm. Nhiều người nói vui, là giống như Việt Kiều, bên Việt Nam ngủ thì Việt Kiều thức làm việc và giờ Việt Nam thức thì Việt Kiều ngủ. Nhưng gần đây họ còn gọi mình là Cu Ba, tức Việt Nam thức thì Cu Ba ngủ, Việt Nam ngủ thì Cu Ba thức, cả hai anh em chia phiên để đánh cá và rửa cá (cười). Bắt đầu từ 11 giờ đêm, chừng 9 giờ sáng hôm sau thì xong việc, về ngủ. Người làm nghề này thì quanh năm suốt tháng chỉ muốn được ngủ, chẳng muốn đi đâu. Đó là cái khổ. Còn cái đỡ khổ là thu nhập có chút

Chuyến cá ra xe vào buổi sớm

đỉnh, khá hơn ngày công lao động phổ thông, nhờ vậy mà mình nuôi con ăn học đỡ chật vật.

- Thường thì làm ca đêm lương sẽ rất cao, có khi gấp đôi, gấp ba ca ngày, các chị nhận thù lao gấp mấy lần ca ngày?

- Đâu có dữ rửa, thường

ở đây trả bằng rưỡi người lao động phổ thông là mừng lắm rồi, có đêm kiếm được nửa triệu đồng, như vậy là bình quân mỗi tháng mười lăm triệu đồng chứ ít chi đâu. Thường thì tàu cá người ta khoán cho mình làm, một nhóm chừng chục người nhận một tàu

để làm, bốc cá, rửa đông, rửa cá, mỗi đêm làm một tàu như vậy là mỗi người có nửa triệu đồng, vì họ khoán mỗi tàu năm triệu đồng. Bữa nào có tàu về muộn, mình làm xong tàu này lại chạy sang tàu khác làm thêm, kiếm vài chục, vì tàu về muộn thì nhiều người làm lăm, làm cho kịp đó. Kiếm tiền ăn sáng cũng vui!

- Chị thấy môi trường làm việc ở đây như thế nào?

- Ô, dơ lắm. Quanh năm suốt tháng mấy chị em ít dám đi đâu, vì mình làm công việc này mãi, mùi hôi bám vào người trở thành mùi đặc trưng, tắm xong thì nghe cũng bình thường như người khác. Nhưng lỡ đi đâu, trời nóng, mồ hôi tiết ra thì không tránh đi đâu được, toàn mùi cá ươn, mùi mắm không hà! Khổ, nhưng vì con cái mà làm, chị em ở đây thì nhiều người chồng mất, chồng con họ trước đây làm nghề biển, rồi mất tích, rồi chết bệnh ... đủ thứ hết.

Một dòng sông ngắc ngoải

Những người bám bến kiếm sống này là những người chứng kiến dòng sông Bài Ca (một dòng sông có tên đẹp tựa văn chương, nơi điểm cuối của một nhánh sông Trà Khúc, đổ ra biển Đông), và cũng không ai khác, chính những con người có đời sống khác thường

Trên bờ dưới bến, càng nhiều việc càng mừng

này đã góp tay giết chết dòng sông, họ vẫn biết, nhưng họ bất lực. Như lời của chị Lê, một người làm thuê khác:

- Sông Bài Ca trước đây sạch sẽ lắm, nước trong veo, bởi thế người ta mới đặt nó tên Bài Ca, nơi giáp giới giữa sông với biển, nước sâu, trong, đẹp. Thế mà chưa đầy 30 năm, nó trở nên đen thui, dơ dáy kinh khủng!

- Tại sao nó trở nên đen đúa như hiện tại?

- Do rửa cá, xả rác, do nhiều thứ lắm, người mình thì cứ coi sông như cái bãi rác, có bao nhiêu rác thì mang ra đó vứt hết. Công ty môi trường vẫn thu gom rác đó, nhưng tiện tay thì họ vứt, mà không tiện tay thì các loại rác mà công ty môi trường không chịu mang đi, ví dụ như

xốp, phao, các thứ nhựa phế thải... cứ vậy mà cho xuống sông.

- Tôi thấy khúc sông này nổi váng đầy mặt nước, sao vậy chị?

- Do mỡ cá người ta thải xuống là một phần, phần còn lại là do dầu nhớt của các con tàu thải ra. Hầu hết tàu về đây thì sửa chữa, sửa chữa xong lại dội hết xuống sông. Nên

con sông này bây giờ chả ai muốn lội xuống nữa. Trước đây nước trong veo, đẹp lắm, còn bây giờ thì quá kinh khủng, mỗi năm nó đưa ra biển không biết bao nhiêu là rác!

- Có cách nào giữ cho nó được sạch sẽ không chị?

- Một mình mình giữ thì ăn thua chi!

- Vì sao vậy chị?

- Vì công việc, tối giờ thì phải làm việc, rửa cá thì phải xịt nước, rửa đông cũng phải xịt nước, bơm nước dưới sông lên xịt, rồi lại xả xuống sông, có bao nhiêu cá ươn, cá thối cũng xịt cho nó trôi xuống sông thôi chứ mình không làm kịp thì

Làm sạch thuyền rồi cũng xả nước xuống sông

người ta làm, mình sẽ mất ăn!

- Tôi thấy hệ thống xả thải và giải quyết nước thải ở bến này đầu tư khá đồ sộ, không lẽ nó không giúp gì được sao chị ha?

- Nói không thì không đúng, nhưng hiệu quả chỉ mấy chục phần trăm thôi. Cứ vậy thì sông chết mà người cũng chết!

Chị Hà, bạn cùng công việc với chị Lê xen vào:

- Sông thì chết nghen vì ứ rác, còn mình thì chết nghen mạch máu, bọn chị làm việc ở đây bị ảnh hưởng sức khỏe nặng lắm. Khi nào đói thì ăn vội một miếng gì đó giữa mùi hôi thối, không khí và nước đều bị ô nhiễm. Đưa đủ thứ độc hại vào cơ thể mình.

- Vậy mình vào quán, nghỉ ngơi một chút, ăn uống rồi lại làm tiếp...

- Quán ở đây chủ yếu quán cà phê thôi, chứ

Chị em cùng hội cùng rửa ghẹ

quán ăn thì có ai dám ăn đâu, em thấy ô nhiễm vậy thì ai dại mở quán ăn. Nên phải mua thức ăn từ bên ngoài gói vào. Mà ví dụ như mình có vô quán cà phê để kêu thêm ly cà phê mà ngồi ăn thì chủ quán họ cũng ngại, mình cũng ngại, vì cái mùi...

- Nghe nói có chị làm mấy mươi năm ở đây,

phải không ạ?

- Đúng rồi, hồi trẻ, tụi chị cũng đẹp, cũng phơi phới lắm. Nhưng rồi dần dần trở thành người chỉ thích ru rú ở một nơi vắng vẻ nào đó, chẳng muốn đi ra vì cái mùi trên người của mình...

Dòng sông Bài Ca đen đúa và mệt mỏi trôi, lững lờ và trôi theo những cuộc đời bám bến Tịnh

Kỳ. Có lẽ ai cũng biết họ đang góp tay đầu độc “bài thơ” xinh đẹp này, nhưng không thể dừng lại vì cơm áo. Những người nhận lương, ăn trên ngồi trốc, cà vạt máy lạnh vẫn nhón nhơ cấp ô đi về. Có bao giờ họ biết rằng, chính họ là những người nhiệt tình góp phần khai tử một dòng sông.

Bài và hình UC

Những phút nghỉ ngơi...

Giáng Sinh

tháng

7

IAN BÙI
DALLAS, TX

Ai cũng biết Giáng Sinh là dịp lễ lớn vào tháng 12, tức vào mùa Đông tại các nước Âu Mỹ. Do đó những câu chuyện hay truyền thuyết về Giáng Sinh hay có những hình ảnh về tuyết, chẳng hạn như Ông Già Noel cũng như bầy nai reindeer. Nhưng những thứ đó lại không đúng cho những xứ ở Nam bán cầu, vì tháng 12 lại là mùa Hè của họ. Thành thử ngoài Nam Cực ra (như trong hình), thì mùa Giáng Sinh tại các nước ở “miệt dưới” rất là khác. ẢNH: ROD STRACHAN

Noel là ngày lễ quan trọng nhất trong dương lịch, và cũng là cơ hội lớn nhất cho mọi người nghỉ ngơi, ăn uống, mua sắm... nên dù có tuyết hay không có tuyết thiên hạ vẫn ăn mừng Giáng Sinh. Tại những nước Nam Bán Cầu đông người gốc Âu Châu theo đạo Thiên Chúa như Úc và New Zealand, Giáng Sinh mang một sắc thái rất khác. Vì là giữa mùa nghỉ Hè, thay vì làm người tuyết (snowman) thì trẻ con được cha mẹ cho ra biển làm người cát (sandman). Trong ảnh là một cây Noel bằng cát của trẻ em Úc, có treo chú người tuyết be bé xinh xinh! NGUỒN ẢNH: KIDS IN AUSTRALIA.

Một trong những truyền thống lâu đời tại New York City vào mùa lễ là các cuộc diễu hành với những chiếc xe hoa và bong bóng khổng lồ. New Zealand tuy là một nước nhỏ, nhưng cũng ăn mừng Giáng Sinh rất xôm tụ. Tại Auckland, thành phố lớn nhất nước, người ta cũng tổ chức diễu hành với các ban kèn trống, xe hoa, bong bóng đủ kiểu. Ngoài những biểu tượng truyền thống như ông già Noel hay những con nai reindeer (vốn chỉ có ở miền Bắc Âu hay Bắc Mỹ), dân Tân Tây Lan còn đem cả con kiwi vào trong văn hoá Noel của xứ họ.

Một chú kiwi bong bóng đội nón Santa Claus trong buổi diễu hành. NGUỒN ẢNH: CHANGESINLONGITUDE.COM

Tình hình Giáng Sinh tại các nước Nam Mỹ cũng không khác gì mấy. Dù chẳng có cộng tuyết nào, người “miệt dưới” vẫn ăn mừng Noel theo kiểu riêng của họ. Tuy nhiên, trong những năm gần đây, một phong trào tương đối mới gọi là “Giáng Sinh tháng Bảy” (Christmas in July) đang trở nên thịnh hành tại các nước Nam Bán Cầu vì tháng Bảy là mùa Đông của họ. Nguồn gốc của cụm từ này đến từ một vở opera tên là ‘Werther’, ra đời tại Pháp năm 1892. Trong vở nhạc kịch ấy có câu: “Hát về Christmas vào tháng Bảy là ta đang hối thúc mùa lễ.” Có thể nói đây là lần đầu tiên khái niệm này xuất hiện trong văn chương nghệ thuật.

Ông già Noel trên một bãi biển ở Brazil (PIMSLEUR)

Năm 1935, tại một trại hướng đạo nữ ở tiểu bang North Carolina, cụm từ “Christmas in July” được một tờ báo địa phương dùng để diễn tả những sinh hoạt của các em hướng đạo sinh. Cụm từ ấy bắt đầu được công chúng Mỹ biết đến nhiều hơn. Và sau khi Hollywood tung ra bộ phim hài hước ‘Christmas in July’ (1940) thì cụm từ này trở thành một câu thành ngữ, được dùng trong nhiều ngữ cảnh khác nhau. Song nó vẫn mới chỉ là một cách nói, chứ chưa phải một sự kiện cụ thể giống như lễ Giáng Sinh truyền thống. Tuy nhiên hạt mầm đã được gieo.

Áp-phích phim ‘Christmas in July’ (WIKIMEDIA)

Năm 1942, nhà thờ Calvary Baptist Church ở Washington, D.C. tổ chức một buổi lễ mừng Chúa ra đời vào tháng Bảy. Bài giảng trong buổi lễ đó mang tựa “Quà Giáng Sinh trong tháng Bảy”, và ca đoàn hát những bản nhạc Christmas carol truyền thống. Năm sau họ lại làm tiếp một lần nữa, có cả cây Noel và quà tặng từ giáo dân. Vị mục sư giải thích rằng tại một nhà thờ ở Philadelphia nơi ông ta từng phụng vụ, giáo dân hay gom góp quà Giáng Sinh sớm vào mùa Hè để có thì giờ phân phối đến các gia đình nghèo. Từ ý tưởng ấy, ông ta đã làm buổi lễ “Giáng Sinh tháng Bảy” có lẽ là đầu tiên trên thế giới.

Nam Phi mừng Giáng Sinh vào mùa Hè. (GAPAFRICAPROJECTS.COM)

Thời Đệ Nhị Thế Chiến, cục Bưu Điện cùng với các nhà lãnh đạo quân đội Hoa Kỳ cũng tạo điều kiện cho “Giáng Sinh tháng Bảy” phát triển và bành trướng bằng cách hợp tác với các nhà thiết kế thiệp in, khuyến khích dân Mỹ gửi thiệp Giáng Sinh sớm cho các quân nhân đang chiến đấu tại Âu Châu và Á Châu. Năm 1944 và 1945 họ còn tổ chức một buổi tiệc tại New York để kêu gọi mọi người tham gia chương trình này. Từ thập niên 1950 trở đi, các nhà buôn ở Mỹ thời hậu chiến bắt đầu sử dụng “Christmas in July” để chào bán hàng sale vào mùa Hè.

Một cuộc diễn hành Giáng Sinh ở Peru, dù là mùa Hè nhưng thời tiết vẫn khá lạnh (WHYCHRISTMAS.COM)

Ngày nay khá nhiều nước Nam Bán Cầu mừng lễ Giáng Sinh hai lần một năm (Úc, New Zealand, Argentina, Brazil, Nam Phi...) Thậm chí, nhiều nhạc sĩ còn viết nhạc cho Giáng Sinh tháng Bảy. Như bài “Christmas in July” của Dominic Albanese có câu, “Ai cũng biết Noel mỗi năm đến hai lần...” Giáng Sinh tháng Bảy cũng bắt đầu được người Mỹ chú ý nhiều hơn, nhưng như một dạng vui chơi giải trí vào mùa Hè hơn là một sự kiện tôn giáo hay tâm linh. Đừng nói chi xa, vườn bách thảo Dallas Arboretum gần toà soạn báo Trẻ hằng năm cũng có tổ chức Giáng Sinh tháng Bảy;

Những chiếc bánh cookies họ làm để bán cho khách viếng thăm. NGUỒN ẢNH: DALLAS ARBORETUM.

Làm sạch lò nướng

HOÀNG HƯƠNG

Những món nướng thường hấp dẫn do hương vị thơm ngon, rất thích hợp cho các bữa tiệc cuối năm. Tuy nhiên, việc vệ sinh lò nướng sau khi nấu ăn có thể tốn công sức và thời gian. Một vài cách dưới đây sẽ giúp bạn làm sạch lò nướng dễ dàng hơn.

■ **Vệ sinh lò thường xuyên.** Lau lò nướng bằng khăn ẩm sau mỗi lần sử dụng để loại bỏ dầu mỡ và vết dơ. Điều này ngăn không cho cặn thức ăn bám dính và bị cháy, giúp cho việc vệ sinh lò được nhanh chóng.

■ **Vệ sinh lò bằng hơi nước.** Hơi nước nóng sẽ làm tan dầu mỡ và vết dơ để bạn có thể lau sạch. Phương pháp này hiệu quả nhất khi lò nướng không quá dơ. Dùng thêm giấm trắng và baking soda cũng rất hiệu quả.

■ **Làm sạch giá đỡ (rack).** Ngâm giá đỡ trong nước ấm có bỏ xà bông sẽ giúp làm sạch vết dơ, cặn bám. Cặn thức ăn có thể làm hỏng lớp phủ bảo vệ trên giá đỡ, dẫn đến rỉ sét nếu không được làm sạch.

■ **Không nên dùng chu trình tự làm sạch.** Một số lò nướng có chu trình tự làm sạch (self clean). Tuy nhiên, nhiều người cho rằng không nên sử dụng chu trình này. Vì trong quá trình tự làm sạch, nhiệt độ của lò nướng có thể lên tới 1000oF, có thể làm hư các bộ phận như khóa cửa, bộ điều chỉnh nhiệt và bộ phận nướng.

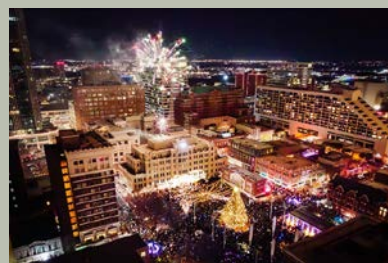

DALLAS Sự Kiện

NEW YEAR'S EVE

31/12. Đón mừng năm mới ở trung tâm thành phố Fort Worth, trình diễn nhạc, pháo bông, nhiều tiết mục giải trí trên đường phố

Địa điểm: Sundance Square Plaza, khu vực trung tâm downtown Fort Worth, 420 Main Street, Fort Worth TX 76102.
Giá vé: miễn phí.

DALLAS ZOO LIGHTS

13/12 tới 4/1/2025. Trưng bày đèn màu và đèn lồng có hình thú hoang dã, khu vực đèn màu khổng lồ biết cử động và gầm rú, chụp hình, kể chuyện, trình diễn nhạc.

Địa điểm: Dallas Zoo, 650 S R.L. Thornton Fwy, Dallas TX 75203.
Giá vé: \$16.

SNOWDAY AT GALLERIA DALLAS

13/12 tới 5/1/2025. Giải trí mùa lễ cuối năm. Thăm thành phố nơi Santa sống với trưng bày rực rỡ, hệ thống chụp hình tự động trang bị trí tuệ nhân tạo, chơi tuyệt ...

Địa điểm: Galleria Dallas, 13350 Dallas Parkway, Dallas TX 75240.
Giá vé: \$0-\$75.

Năm mới & niềm hy vọng

ĐÀO T. THANH TUYỀN
SAIGON, VN

Cuối năm, đọc vài dòng trạng thái ngắn nhưng chứa đầy tâm trạng trên facebook: “*Một năm đã qua, nhìn lại có những ngày rất buồn*”, “*Chưa có năm nào buồn như năm nay*”, “*Gần hết năm, sao mà mình buồn vậy. Năm qua là một năm thất bại nhất trong cuộc đời mình*”...

Bạn thân quen thì dừng lại bình luận chia sẻ, bạn “phây” bình thường thì đọc lướt nhanh vì không biết bình luận gì, chia sẻ thì không đủ độ thân mà dừng lại để suy nghĩ thì tâm trạng mình cũng đâu khác gì người ấy; hay mình đang

trong tâm trạng một năm làm ăn khấm khá không muốn nghĩ đến chuyện thất bại...

Cuộn chuột xuống News feed nở rộ bán hàng online, điểm tin trên các báo, khoe đi du lịch, những món ăn ngon, khoe con cái đang ở nước ngoài kèm những thành tích học hành, đi làm; chuyện đốt lò, tham nhũng, than phiền về giáo dục, hình ảnh xưa và nay gợi nhớ...; năm nay facebook Việt nở rộ trend “qua cồn ăn đám giỗ” cũng vui vui...

Quay lên lại, người đọc chợt ngẫm nghĩ, ừ một năm đã qua, bao nhiêu buồn, bao nhiêu vui liệu có đong đếm được? Rồi lẩn thẩn, chủ

nhân những dòng trạng thái trên chắc đang buồn lắm. Rồi nghĩ, có thể không phải, chuyện buồn qua rồi, nhìn lại để thấy đã có một năm không suôn sẻ chẳng? Cũng biết đâu, chủ nhân dòng trạng thái ấy đang vui, viết một câu điểm lại gọi là góp mặt với “phây hữu” như một kiểu làm dáng...

Tình huống nào cũng có thể xảy ra. Một năm qua đi, 12 tháng, 365 ngày, ông trời còn mưa nắng hướng chỉ con người. Buồn vui, chỉ là tâm trạng. Có khi vui mà buồn, có khi buồn mà vui thì sao?

Một năm cay đắng mình gặp phải “quả lừa”. Buồn vì nhận ra chính người mà mình tin tưởng nhất đã

“chơi khăm” mình một cú thật đau! Tuy nhiên, vui vì “bài tẩy” đã lật, cũng là bài học khôn, biết để mà tránh, để thấy mình mạnh mẽ hơn. Bài học cuộc đời với học phí đa dạng, có khi không chỉ là tiền mà còn là tình, đổi lại bao nhiêu đau đớn ...

Một chị kể chuyện, mới hồi đầu năm, ăn Tết xong còn những tư tưởng bi quan. Căn nhà hai vợ chồng đang ở ngày càng xuống cấp mà không có tiền sửa, ngôi nhà ở thành phố cho hai con ăn học thì quá nhỏ và thiếu tiện nghi. Xoay kiểu nào cũng bế tắc. Thế rồi dùng một cái, có người hỏi mua ngôi nhà đang ở với giá tương đối. Chỉ trong vòng một tháng mà chị giải quyết bán và mua 4 căn nhà, an cư lạc nghiệp. Thêm nữa, con trai vừa học xong đã có ngay việc làm, lương tạm ổn, đây đây cử nhân ra trường còn thất nghiệp đơn xin việc cả xấp, xếp hàng dài, hay tham gia vào đội quân chạy xe Grab... thì con mình đúng là may mắn.

Bao năm lo toan cho gia đình, con cái, đây là quãng thời gian mà chị cảm thấy tâm trí rất thông thả. Tuy không dư dả tiền bạc nhiều sau khi bán nhà nhưng biết đủ tức là đủ, không bằng ai nhưng bao người không được như mình.

Một cô sống độc thân, viết dòng trạng thái trên facebook cá nhân, tổng kết năm nay đi được 5 quốc gia mà toàn mấy nước “xa xa”, những nơi mơ ước phải đến trong đời tuy chi phí nhiều: Mỹ, Thổ Nhĩ Kỳ, Trung Quốc, Na Uy, Phần Lan với 5 tấm hình kèm theo. Bạn bè có dịp vào bình luận khen, tán dương, ngưỡng mộ. Khối tiền chứ phải chơi đâu, mấy ai dám “cả gan” như cô? Mỗi người một thú vui, một ý thích, đâu phải ai cũng có điều kiện để thoả được niềm mơ ước đời người?

Người Việt Nam trong nước có được hai “cái cuối năm” để nhìn lại và suy nghĩ. Cũng là những dòng trạng thái “bâng khuâng chiều ba mươi” nhưng hai tâm trạng khác nhau.

Nếu cuối năm dương lịch, chỉ là những tổng kết về tâm trạng, sai - đúng, thương yêu - hờn giận, buồn - vui... Nhủ lòng, mở tờ lịch mới, tập buông bỏ hơn nữa, tập bao dung, tập có cái nhìn dễ, thoáng một chút, đừng hẹp hòi với mình cũng như với người; những tờ lịch rồi sẽ xé đi, mỏng dần nhanh lắm, không kịp nói lời yêu thương đâu... Tuy nhiên, cơm áo gạo tiền, cuối năm dương lịch chưa có con số biết nói.

Qua rằm bắt đầu tính theo lịch âm, cầm trong

tay món tiền thưởng Tết mới biết năm nay mình đã nỗ lực đến đâu, xứng đáng với công sức bỏ ra hay không. Chia ra, phần nào gia đình nhỏ, phần cho đăng sinh thành. Chút quà bé mọn đáng gì với công sức cha mẹ nuôi mình từng ấy năm, *khóc cười cùng con trên những đoạn trường?*

Cầu mong gì cho năm mới? Mẫu số chung ai cũng mong làm ăn được thuận lợi, khá giả, giàu có. Tuy nhiên, mơ ước là một chuyện, còn giàu nghèo không qua được số mệnh. Thôi thì mong bình an sức khỏe. Đặt ra kế hoạch cho năm mới. *Ít chém gió* trên mạng hơn, bớt khoe hình ăn chơi nhảy múa như một cách chia sẻ với tha nhân vì đâu phải ai cũng có điều kiện như mình. Mình trong tâm trạng vui thì cũng có người gặp cảnh bất hạnh. Cứ vô bệnh viện mà xem bức tranh cuộc đời để thấy cần phải ý tứ hơn, hên - xui chẳng ai tránh được tai họa. Ngủ sớm, cố gắng tập thể dục, nhưng xem ra tiêu chí này quá khó, đặt ra bao năm rồi mà có thực hiện được đâu. Hứa với mình, để ngày mai, rồi mai, mai nữa. Một năm trôi qua, vòng bụng tăng lên mà vẫn chưa động dậy bài hít thở, vận động tay chân, yoga, gym, đi bơi... Bản thân mình còn

chưa thương lấy thân mình thì ai thương mình đây, biết vậy mà sao không làm?

Mở bài hát Happy New Year, giai điệu quen, tươi vui nhưng lời bài hát lại buồn da diết. (*Feeling lost and feeling blue*).

Ừ thì, con người ta vốn ngu ngốc mà (*Oh yes, man is a fool*). Biết rõ đấy, nói lời quyết tâm bao nhiêu lần nhưng hoàn toàn thất bại!

Chúc mừng năm mới. Mong tất cả chúng ta đều có hy vọng, ý chí cố gắng, biết làm chủ bản thân, bình tĩnh trước mọi tình huống. Nhiều đó thôi, đủ để dững cảm xúc tay áo đón chào một năm mới với thuận lợi, khó khăn, thách thức, hưng phấn, trầm cảm, nản lòng, nhiệt huyết hăng say, những ngày vui nhưng không ít những ngày buồn...

Happy new year.

May we all have a vision now and then.

Happy new year.

May we all have our hopes, our will to try.

If we don't we might as well lay down and die.

You and I.

Nhìn lại năm cũ, chào năm mới để thấy, mọi thứ rồi sẽ qua, chỉ cần hy vọng và quyết tâm.

ĐTTT

Chọn màu áo khoác

■ Mùa lạnh thanh lịch và chic sang đẹp thời trang đôi khi chỉ là một chiếc áo khoác. Nhưng không nhất thiết phải là màu đen, bởi dễ nhìn quen thuộc. Lựa những màu áo khoác khác vừa dễ mặc, vừa hợp thời, dùng lâu dài. Ví như màu vỏ trứng eggshell. Tông màu tinh tế và tươi tắn trong mùa lạnh, và một áo khoác đơn sắc kem vỏ trứng có thể mặc lâu dài. Khoác bên ngoài bộ đồ sậm màu để tạo nét tương phản thanh lịch.

■ **Màu Pantone** của 2025 là màu cà phê, tông màu cà phê ưa chuộng trong các kiểu áo khoác là màu cà phê espresso, đậm nhìn sang đẹp hơn. Chất liệu đa dạng như da lộn, len, sợi tổng hợp.

■ Thấm hơn, trầm hơn, thêm sắc tía là **màu máu bò oxblood**. Một chiếc áo khoác màu đỏ máu bò oxblood khác biệt cho thấy người mặc sành về màu sắc phong cách. Với những ai vẫn muốn an toàn thì áo khoác xanh navy là lựa chọn nhẹ nhàng, tân thời, phong cách.

■ **Xám bồ câu dove gray** nhìn ít phô trương nhưng mặc lên rất thời trang. Hợp và thẩm mỹ cho đi làm, mà không nhàn nhạt như tông màu xám khác. Xám bồ câu trẻ trung và tươi mới không chỉ hợp đồ đi làm và dễ phối hợp với đồ casual thường ngày như váy ngắn, quần jeans.

■ **Áo khoác màu lạc đà camel** là màu cổ điển của phong cách quiet-luxury sang ngấm, dễ đẹp dễ diện lên với nhiều món đồ. Lạc đà camel có vàng ấm, nâu thêm chiều sâu, và đỏ để không nhợt nhạt - dễ mặc với nhiều màu khác như trắng, đen, xanh navy, xám, đỏ rượu hay pastel phấn. Khoác với đồ sang hay đồ thường cũng đẹp.

Thơ

Thơ Mùa Đông

Mùa đông thường là bức tranh màu xám. Mây. Gió. Mưa. Tuyết...Thiên nhiên quay trong một tiết điệu u buồn. Tiếc nhớ kỷ niệm rồi thấy tương lai mù mịt.

Tuy vậy, mùa đông không nhất thiết là một màu buồn. Những người yêu nhau vẫn thấy ánh sáng bùng lên đâu đó, có thể trên những ngọn thông, hay bên bếp lửa. Mời các bạn đọc những bài thơ mùa đông của các tác giả sau đây.

SAO KHUÊ

■ PHAN VŨ

Em ơi, Hà Nội phố

Em ơi, Hà Nội phố
Ta còn em mùi hoàng lan
Ta còn em mùi hoa sữa
Con đường vắng rì rào cơn mưa nhỏ
Ai đó chờ ai tóc xõa vai mềm

Ta còn em cây bàng mờ cõi mùa đông
Ta còn em nóc phố mờ cõi mùa đông
Mảnh trăng mờ cõi mùa đông
Mùa đông năm ấy
Tiếng dương cầm trong căn nhà đổ
Tan lễ chiều sao còn vọng tiếng chuông ngân

Ta còn em một màu xanh thời gian
Từng chiều phai tóc em bay
Chợt nhòa, chợt hiện
Người nghệ sĩ lang thang hoài trên phố
Bỗng thấy mình chẳng nhớ nổi một con đường
Ta còn em hàng phố cũ rêu phong
Và từng mái ngói son yêu

Nao nao kỷ niệm
Chiều Hồ Tây lao xao hoài con sóng
Chợt hoàng hôn về tự bao giờ.

*Đã được Phú Quang phổ nhạc

■ KHƯƠNG HÀ

Gió qua đồi vẫn hát

Chẳng biết mùa đông đã trôi qua như thế nào
Những hội chợ phù hoa đã tàn như thế nào
Em từ chối sự mời mọc của mù sương lẫn ẩm nằng
Lang thang trong khu vườn của chúng mình
Nơi những đám rêu còn in dấu giày của anh
Những gốc cây còn hằn vết bàn tay anh vun
Em lang thang trong căn nhà của chúng mình
Thấp lên từng ngọn nến
Lắm nhảm vài câu vu vơ
I'm dreaming of a white Christmas...
Chẳng có thiên sứ nào về hát đêm nay
Oh Holy Night...
Những ngón tay run rẩy chạm vào từng sợi dây đàn
Ngân lên lời rét buốt
Em muốn giấu tiếng hát vào một cõi thăm sâu để được
bình yên quỳ bên vết thương mình
Tĩnh táo và nghĩ về anh
Về những gì đã một lần hạnh ngộ và mãi mãi trượt
khỏi quỹ đạo buồn tẻ của thời gian
Đã bay về thế giới khác
Như anh
Có lẽ đã “cười bằng ánh sáng của nụ hôn khác” *
Và mặc “chiếc áo em chưa từng thấy bao giờ”
Châm điều thuốc, rít một hơi thật dài
Khói chảy tràn lơ đãng
Lạnh như sương và buồn như sông...
Mùa đông
Gió rít ngoài cửa kính
Những thanh âm khô khốc va vào nhau lập cập
Em mâu thuẫn trong sự cầm tù bởi chính mình
Những khao khát cũng vấp vào nhau ngã nhoài
Chúng nhìn em trách móc
Khẽ vươn tay đốt lò
Lửa bùng lên vĩnh cửu
Phía ngoài kia
Gió qua đồi vẫn hát
Biết đêm nay
Sông có qua đồi?

■ PHÁP HOAN

giấc mộng đầu đông

*Thiên nhiên nhẹ nhàng chuyển động
Mặt trời chậm chạp quay vòng
Trong cái bóng quá lớn của mùa thu*

*Bên cửa sổ, hướng vào khu vườn bóng tối
Ánh sáng tinh khiết lạ thường
Tôi thiếp ngủ*

*Ngoài xa một người chăn ngựa đi đến
Chàng mở cửa chiếc chuồng của những giấc mơ
Bầy ngựa trắng tự do
Lao ra ngoài thế giới
Với tiếng hí vang vọng tới bên kia vùng thảo
nguyên rộng lớn
Kêu gọi giờ phút nghỉ ngơi cho cuộc đời*

*Bất chợt có tiếng sấm động trên bầu trời
Bầy ngựa trắng vội vàng trở lại bên trong những
giấc mơ
Nhưng con bé nhất chậm chân không về kịp
Trước khi tôi thức giấc*

*Nó chồm lên trong dáng vẻ hải hùng
Rồi hoá thành bông tuyết đầu tiên rơi vào bầu trời
mùa đông*

DEUTSCHLAND, 2011-2012

■ NGUYỄN XUÂN THIẾP

Hư ngôn. mùa đông

1.

*Đêm
mùa đông
ngồi bên đống lửa
đốt bằng những trái thông khô
của thơ tôi
và viết những lời này
gởi qua thung lũng gió
cảm ơn
cảm ơn mùa đông
cho tôi lửa ấm
của tình yêu
những chiếc bóng
hoàng hôn*

*em
đưa tôi về gặp lại
ngôi trường. tuổi nhỏ
và dòng sông
đôi mắt
những chiếc lá bàng
trên mái ngói. ngày nào
và bữa cơm chiều
với trách cá mẹ kho
còn mùi kỷ niệm*

2.

*Đêm
vẫn đêm mùa đông
gió hú. qua những tầng đá núi
wuthering heights
bếp lửa
chỉ còn trong trí tưởng
hư ngôn. mùa đông
tôi ngồi bên hiên nhà
chiếc lồng đèn. tuổi nhỏ
đong đưa. đong đưa
và tôi thấy được
những mảnh trời
của thánh ca*

*Việt Phương phổ nhạc cùng một tựa đề

BẢO HUÂN

“Bảo bối”

NGÂN BÌNH
GARLAND, TX

Bác không tin con hả?

- Tin chứ... nhưng bác không nghĩ con bị sốc đến độ ấy.

Chị dựa lưng vào ghế, giọng nói pha lẫn chút trêu đùa:

- Ai mà biết con bé này ghen tỵ thế. Ấy mới chỉ là ghen giùm bố thôi nhé. Chồng của nó sau này mà không đi theo đường ngay lối chính, ham lăng nhăng lít nhít thì có ngày banh xác với nó.

Mimi cong môi, liếc xéo mẹ:

- Thì tại mẹ cứ úp úp, mở mở con mới sinh nghi. Nhưng bác có công nhận là mẹ con đã thay đổi hoàn toàn không?

- Đúng. Năm ngoái, mỗi lần bác đến thăm đều thấy mẹ con ngồi ủ rũ nơi phòng khách, tay ôm chặt quyển album, tay lật từng trang nhìn chăm chú vào từng bức ảnh, tay kia không ngừng lau nước mắt. Bác khuyên bao nhiêu lời mà mẹ con có nghe đâu. Quần áo xốc xếch, đầu tóc bù xù, rủ ra ngoài đi dạo cho tâm hồn nhẹ nhàng, thanh thản, rủ gặp bạn bè uống cà phê trò chuyện cho khuây khỏa nhưng lúc nào bà cũng trả lời vồn vện một chữ “không”. Bác ngồi cạnh bên mở laptop, vào mục thời trang, chỉ cho mẹ con xem những cô người mẫu với trang phục đẹp mắt mà trước đây bà rất thích, lại còn mang tặng những chiếc

áo hợp thời nhưng mẹ con vẫn “không”. Lần này gặp lại, mẹ con giống như một mỹ nhân trong truyện cổ tích bước ra. Từ một người không còn sức sống, bỗng rạng rỡ, yêu đời một cách lạ lùng. Bác cũng bị sốc hướng chỉ là con.

- Bác biết không, cái hôm mà mẹ cầm điện thoại bước ra khỏi phòng con và nói với giọng êm ái “Dạ, em ra ngay đây Hiền”, con đã bật dậy thật nhanh, chạy bay ra phòng khách, vén màn cửa nhưng chỉ kịp thấy vạt váy màu đỏ đậm của mẹ biến mất sau cánh cửa xe vừa khép lại. Con hoang mang tự hỏi “Có phải mẹ mình không?”. Chiều hôm ấy con bắt đầu để ý và lại nghe

mẹ thì thăm trên điện thoại với giọng nói mềm mại, ngọt ngào như ngày xưa chuyện trò với bố “Dạ, em nghe”. Thế là con quyết tâm theo dõi mẹ từng bước. Lúc ấy, con có 2 tuần phép để về thăm mẹ nên quyết định phải khám phá ra sự thật trước khi rời nhà.

- Nếu thật sự mẹ tìm được người trong mộng thì con nghĩ sao?

- Dạ, con đã từng van xin mẹ sang Florida ở với con, chứ mẹ cứ thui thủi một mình trong căn nhà với bao nhiêu kỷ niệm thì làm sao không nhớ bố đến não ruột, não gan, nhưng mẹ từ chối. Phần con không thể bỏ việc làm rất tốt đang có, nên đành chấp nhận hai mẹ con mỗi người một nơi và điều duy nhất con có thể làm được là gọi điện thoại cho mẹ mỗi ngày và thỉnh thoảng chạy về với mẹ. Tuần trước, lúc bước vào nhà con rất ngạc nhiên khi nhìn thấy mẹ tươi tắn trong phòng khách quen thuộc nhưng đã được dọn dẹp gọn ghẽ, bày trí đẹp mắt, con thật sự không tin vào mắt mình và đã reo lên “Ui mẹ của con lạ quá. Đẹp bất ngờ luôn. Mẹ thay đổi trăm phần trăm luôn đấy”. Mẹ thông dong đáp “Ừ thì mẹ cố gắng gác lại nỗi buồn, vì dầu có buồn thế mấy thì bố cũng không còn. Một điều chắc chắn là bố cũng không muốn thấy mẹ ỉu, thê thảm như một năm qua. Mẹ phải sống tích cực hơn, phải yêu đời hơn để con yên tâm không còn phải lo lắng nữa.

Tôi sốt ruột:

- Rồi đến khi nào con mới khám phá ra sự thật.

- Cách đây 2 hôm, con vừa đi chợ về thì thấy mẹ diện chiếc áo đầm màu tím thẫm với khăn quàng cổ màu hoa cà trang nhã, rồi nào hoa tai, vòng đeo cổ màu sắc hài hòa. Cả một không gian tươi mát bao quanh lấy mẹ. Trong lúc mẹ nói chuyện điện thoại, con cố gắng lắng tai để nghe mẹ nói gì với người bên kia nhưng chịu thua. Chỉ đến khi mẹ cao giọng nhắc lại điểm hẹn con mới vội vàng lấy bút ghi nhanh vào lòng bàn tay rồi lên xe đuổi theo chiếc “Uber” mà mẹ vừa bước lên. Kỳ này con quyết chí phải nhìn rõ mặt người đàn ông tên Hiên đang hớp hôn mẹ. Nghĩ cũng lạ, con vẫn mong mẹ sớm thoát khỏi cảnh cô đơn để sống một cách tích cực, vui vẻ nhưng khi biết mẹ đang vui với một người không phải là bố thì con lại nghe lòng xốn xang như sắp đánh mất một cái gì quý giá nhất trên đời.

Tôi hồi thức:

- Mau mau kể lại hành trình cuộc truy tìm kẻ lạ mặt của con cho bác nghe đi.

- Dạ khi mẹ bước vào một tiệm cà phê sang trọng, con cũng len lén bước vào với chiếc mũ đen trùm kín đầu và chiếc khẩu trang to đùng che hết khuôn mặt. Trong khi chờ đợi người bí ẩn xuất hiện con cũng tận tình thưởng thức món Caramel Frappuccino và tận tình đến nỗi ... khi con ngẩng lên thì mẹ đã biến mất trong tích tắc.

Tôi ngỡ ngác:

- Ủa, sao lạ thế?

Tiếng cười đắc ý của chị vang

lên:

- Có gì đâu, tôi biết tính con bé này đa nghi và thể nào cũng theo dõi vì từ bé đã hay tò mò và thích khám phá, đã thế lại còn háu ăn nữa chứ, nên tôi bàn với Hiên và cả hai đồng ý sẽ “chơi” con bé một mẻ.

Tôi cắt lời chị:

- Nhưng Hiên là ai? Cái kiểu nửa kín, nửa hở của chị ai mà không nghi.

- Tôi và Hiên là bạn thân từ lúc chúng tôi còn đi học. Hai đứa mất liên lạc từ năm 75. Gần đây, qua “facebook” Hiên tìm được một người bạn và cũng nhờ người bạn ấy chúng tôi mới được gặp nhau. Tình cảm xưa càng thấm thiết hơn khi bao nhiêu kỷ niệm thuở học trò ùa về. Điều thú vị là chúng tôi lại ở cùng thành phố này.

Quay sang Mimi tôi hỏi:

- Khi mất dấu của mẹ, con làm gì?

- Thì con chạy loanh quanh một lát rồi đi về chứ còn làm gì được nữa. Nhưng khi con về nhà thì thấy mẹ đang ngồi với một người con chưa từng gặp. Bác ấy đẹp như một hoa khôi, tính tình thật vui vẻ, thân mật và lạc quan. Thấy bác quan tâm mẹ qua những lời hỏi han, dạn dỏ con biết bác là một người bạn tốt nên con nghĩ chính bác là người đã làm cho mẹ con thay đổi cách sống. Lúc ấy con rất vui nhưng trong lòng vẫn thắc mắc vì chưa biết được người mà con muốn biết. Rồi... với bản tính bộp chộp

cố hữu con đã không dần được câu hỏi đáng lẽ không nên hỏi trước mặt một người lạ. “Sao hồi nãy mẹ vào tiệm cà phê lại không ăn uống gì mà đi mất tiêu”. “Và con đã chạy lung tung để truy lùng mẹ. Gặp tiệm ăn nào gần đó con cũng ghé vào mắt lão liên dò xét. Cuối cùng con chưa có khám phá được bí mật của mẹ mà mẹ quay về nhà sớm thế?”. Con nhìn mẹ với ánh mắt giận dữ khi biết mình bị lừa. Mẹ cười thích thú rồi quay sang bác “Hiên ơi, con gái của em là thế đấy”. Con giật mình và lúng túng khi biết mình bị hố. Thì ra, Hiên của mẹ là người bạn cũ mà mẹ xem như chị. Vì bác ấy lớn hơn mẹ 2 tuổi nên mẹ gọi tên và xưng em cứ y như là tình nhân thì làm sao con không hiểu lầm cho được.

Chị quay sang tôi:

- Chính nhờ Hiên mà cuộc sống của tôi đã thay đổi. Vui vẻ hơn, suy nghĩ tích cực hơn và ...

- Và không còn một mình ôm nỗi buồn thiên thu.

- Không thể dứt được nỗi buồn chị ạ. Nhưng Hiên đã mở cánh cửa mới cho tôi bằng một mẫu chuyện được chuyển ngữ mà chị tình cờ đọc trên mạng. Câu chuyện ấy tôi gọi là “bảo bối” và Hiên đã tặng tôi với những dòng nhắn gửi “*Có những việc không thay đổi được thì tốt nhất là nên nhìn theo hướng tích cực. Thái độ tích cực lạc quan sẽ giúp chúng ta dễ dàng vượt qua những khó khăn, trở ngại*

để cuộc sống trở nên tốt đẹp hơn. Tĩnh Mai ơi! em hãy nhớ, sống tích cực không chỉ giúp cuộc đời mỗi người trọn vẹn và hạnh phúc hơn mà còn giúp chúng ta cảm nhận được sự bình yên và nhẹ nhõm từ trong sâu thẳm của tâm hồn”.

o O o

Một buổi sáng của 8 tháng về trước tôi đã gặp chị Tĩnh Mai cùng cháu Mimi lúc đi bộ trong công viên và được nghe kể lại câu chuyện thú vị của mẹ con họ. Sau lễ Thanksgiving năm nay, cùng với tấm thiệp báo tin ngày đám cưới của mình, Mimi đã trao cho tôi một phong thư, trong ấy có hai trang giấy in của chị Tĩnh Mai gửi cho tôi với hàng chữ “Xin lỗi bạn vì đến hôm nay mình mới thực hiện lời hứa. Mong “bảo bối” này sẽ được bạn chuyển đi khắp bạn bè để mọi người nhìn cuộc đời một cách lạc quan hơn...”

Và “bảo bối” ấy là một mẫu chuyện về một người phụ nữ 83 tuổi.

“Một bà lão 83 tuổi, trông sang trọng ăn mặc đẹp đẽ, chính tề. Đúng 8 giờ sáng, bà thoa son, tóc uốn đúng thời trang. Bà chuẩn bị đi vào ở trong viện dưỡng lão. Chồng bà vừa mất không lâu nên bà không ngại ngừng gì đi vào viện dưỡng lão.

Bà ngồi chờ trong phòng chờ đợi đã vài giờ. Bà cười thật tươi khi có người đến cho biết phòng bà đã sẵn sàng.

Khi bà đi chuyển chậm chạp đến nơi thang máy, người nhân viên kể cho bà nghe chi

tiết về căn phòng, kể cả cái màn cửa sổ đẹp như thế nào.

- Tôi thích quá.

Bà nói như một đứa bé lên 8 lần đầu nhận được thú cưng.

- Nhưng bà Jones à, bà chưa thấy căn phòng ấy mà?

- Đó không thành vấn đề. Hạnh phúc chỉ là những gì mình quyết định qua thời gian dài. Cho dù tôi thích căn phòng hay không, nó không tùy thuộc vào cách trang hoàng bàn ghế, giường tủ trong đó. Nó tùy thuộc vào cách suy nghĩ của tôi. Tôi đã quyết định thích nó. Đó là quyết định tôi chọn mỗi sáng khi tôi thức dậy. Tôi có sự lựa chọn. Hoặc là tôi nằm suốt ngày, ôm ấp những khó khăn vì những phần cơ thể hết làm việc. Hoặc bước ra khỏi giường và cảm ơn những cơ phận còn làm việc tốt. Mỗi ngày là một món quà tặng và ngày nào tôi còn mở mắt tôi sẽ tập trung vào ngày mới và hạnh phúc với những kỷ niệm tôi đã chất chứa dành cho giai đoạn này.

Hạnh phúc giống như tài khoản trong ngân hàng của bạn. Bạn chỉ rút ra những gì bạn đã gửi vào. Cho nên, hãy gửi thật nhiều hạnh phúc vào trong tài khoản của bạn. Hãy ghi nhớ 5 điều đơn giản này:

1. Rủ bỏ khỏi tìm bạn những thù hận hay bất hòa
2. Trút bỏ những âu lo
3. Sống đơn giản
4. Cho đi nhiều hơn
5. Nhận lại ít đi.

NB

BẢO HUÂN

Đây nè, mùa Thu Texas

NG. T. THANH DƯƠNG
ARLINGTON, TX

*Tháng mười hai lá đổi màu
Texas cũng có Thu sâu như
ai.*

Tôi nói với chồng:

- Trưa mai anh chở em đến khu business văn phòng luật sư trên đường Carrier Parkway.

- Ủa, bà với tôi tới tìm luật sư vụ gì? Tính ... nộp đơn ly dị hả?

- Em tới đó ... chụp hình.

Chồng lại ngạc nhiên:

- Hết chỗ rồi sao mà bà đến khu business của người ta chụp hình?

Nhưng cảnh đẹp anh ạ. Chúng mình chụp hình phong cảnh bên ngoài, chẳng làm phiền hay đụng chạm gì đến ai cả.

Tôi giải thích luôn:

- Anh và em từng đi qua con đường Carrier Parkway, từng thích khu business thanh lịch khang trang này, có văn phòng luật sư và địa

ốc gì đó, những business này khách hàng không hàng ngày lui tới nên êm đềm vắng vẻ, phong cảnh cây cối đẹp lại thêm cánh rừng phía sau. Hôm qua em đi ngang qua đó thấy một mùa Thu lá vàng lá đỏ đẹp như mơ.

Tiểu bang Texas rộng lớn nên nhà cửa cư dân đều có sân vườn rộng rãi, khu business này cũng thế, chỉ có 3 văn phòng mà "hoang phí" tọa lạc trên khu đất khoảng 2 acres.

Chồng thắc mắc:

- Chắc là bà có ý đồ gì?

- Đúng thế, khoảng cuối tháng Mười bạn bè ở những vùng lạnh trên nước Mỹ trong diễn đàn của em khoe mùa Thu đến, gửi nhiều hình ảnh Thu đẹp, có ông Thái Quang Đáng ở bên Canada cũng đứng chụp hình khoe mùa Thu Montreal và ông còn hỏi chộc quê em là Texas có mùa Thu không.....

Chồng ngất ngang, khen:

- Ông này lãng mạn nhỉ ...

Lãng mạn lãng tử luôn, em gọi ông này là “Người mẫu 4 mùa”. Mùa nào ông cũng mũ áo tươm tất ra đường phố nhờ khách qua đường chụp giùm tấm hình giới thiệu mùa về. Ông đứng chống nạnh oai phong dưới tàn cây lá vàng rực rỡ, ý muốn khoe rằng

“Đây nè, Thu vàng Montreal của tôi”. Em... tức lắm, nhưng đành ráng đợi đến tháng 12 em cũng sẽ chụp hình với cảnh Thu Texas để khoe lại, để họ hiểu rằng Texas của mình cũng có mùa Thu thơ mộng.

Nhiều người chưa đến Texas vẫn hiểu lầm Texas như người ta đánh giá lầm dung nhan một cô gái đẹp thành xấu. Lâu rồi tôi có đọc một bài viết của ông người Việt sống ở nam California, ông đến Dallas Texas thăm bạn, ông lịch sự khen Texas chút chút như nhà cửa đất đai rẻ rồi bắt đầu “chê” Dallas Texas tôi bởi, nào không có nhiều chỗ đi chơi, không có biển như California, nào trời đất khô cần gió bụi, mùa hè khí hậu nóng bức hàng trăm độ chảy mồ và ông chê luôn hàng quán người Việt ở đây không nhiều, không ngon như Cali, cụ thể là khu Bolsa của ông ấy.

Người sống ở Mỹ như “ông Cali” này còn không biết nhiều Dallas Texas nói chi người phương xa từ Việt Nam. Mới đây một bác người quen của tôi vừa được con gái ở Nam Cali. bảo lãnh sang Mỹ du lịch. Bác gọi phone hỏi thăm và an ủi:

- Cô sống ở tiểu bang Texas tuy không đầy đủ như Nam Cali nhưng cũng là ở Mỹ, là sung sướng hơn ở Việt Nam rồi...

Tôi ngạc nhiên:

- Tiểu bang Texas rộng lớn có thiếu thốn gì đâu bác.

Bác ra vẻ hiểu biết:

- Khu Bolsa nam Cali con

gái tôi ở, là thủ đô người Việt Nam tị nạn thì tiểu bang Texas của cô cố miền Tây của Việt Nam chứ mấy, còn những tiểu bang lẻ tẻ khác trên nước Mỹ coi như vùng sâu vùng xa thì khỏi nói rồi.

Con gái bác mới lấy chồng qua Mỹ được 4-5 năm, chắc không có thì giờ viết thư hay gọi phone cho cha mẹ ở Việt Nam để kể chuyện nước Mỹ nên bà bác ở vùng quê miệt vườn Nam bộ lần đầu đến Mỹ mới suy nghĩ thế.

Texas cũng như các tiểu bang khác, trải qua 4 mùa Xuân Hạ Thu Đông chứ thua kém gì, từ Xuân đến Hạ hoa lá từng bừng, Đông về lạnh thấu xương, có khi trời trở chứng đổ bão tuyết và không hề thiếu mùa Thu, có điều nơi đây mùa Thu đến chậm hơn các tiểu bang vùng lạnh.

Khi thiên hạ hưởng mùa Thu xong cây lá trở trụi và hứng chịu những lạnh lẽo tuyết băng thì tháng 12 vùng Dallas - Fort Worth Texas của tôi cũng ... e áp vào Thu.

Tôi đi trong thành phố, lạnh tháng Mười Hai chỉ cần khoác áo ấm nhẹ để thưởng ngoạn mùa Thu Texas đang trở mình. Hàng cây bên đường xen lẫn giữa cây xanh muôn thuở có cây lá chuyển màu, bàn tay của gió lãng mạn bông đùa gieo rắc xuống mặt đường chạm vào lòng người những chiếc lá vàng.

Có những mảnh rừng nhỏ rải rác trên những nẻo đường hay sau những khu nhà. Có lẽ khi xưa người ta làm đường hay xây dựng khu gia cư từ những khu đất toàn là rừng

cây, họ đã chừa lại những khoảnh rừng nho nhỏ này để mùa Thu làm đẹp cho đời. Tôi đã băng khuân đi giữa hai mùa Thu - Đông một chút vàng Thu và một chút lạnh Đông về.

o O o

Trưa hôm sau vợ chồng tôi đến khu business trên đường Carrier Parkway, chỉ có vài chiếc xe đậu dưới những gốc cây lá vàng lá đỏ đẹp như những bức tranh tĩnh lặng. Xe cộ là đông sặc sỡ mà cũng đang đồng cảm với mùa Thu kia.

Trước khi bắt đầu chụp hình chồng hù dọa:

- Coi chừng chủ nhân mấy business kia thấy mình vào khu làm ăn của họ chụp hình bèn... nổi giận kiêu cao bồi Texas nổ súng thị uy đó nha.

Tôi cự nự:

- Anh là người Texas còn “nói xấu” Texas thế sao. Em thấy những chàng cao bồi Texas rất lãng tử, rất đáng yêu.

Tôi đi đến mé rừng, đứng trên lá khô trong bóng râm mát của những lá vàng xen lẫn chút nắng vàng mềm mại xuyên qua kẽ lá, tận hưởng mùa Thu để làm dáng chụp hình, hết cảnh nọ đến cảnh kia gần cả giờ đồng hồ mà tôi vẫn muốn chụp thêm. Chồng đang ngắm nghía chụp bỗng một ông Mỹ từ trong văn phòng luật sư phía bên hông khu rừng đang bước tới gần, chồng cụt hứng và lo ngại:

- Thấy chưa, tôi đã nói rồi. Họ ra hỏi tội mình kia.

Tôi hồi hộp chuẩn bị sẵn những lời “thú tội” rằng cảnh

Thu đẹp ở đây đã quyến rũ tôi, chứ tôi đâu có rảnh mà bỗng dưng lái xe 2 mile đến đây chụp hình.

Nhưng ông Mỹ đã không cao bồi mồm súng như trí tưởng tượng của chồng lúc nãy. Ông mỉm cười thân thiện:

- Xin chào. Tôi ngồi trong văn phòng thấy hai bạn có vẻ thích thú chụp hình với cảnh lá đẹp mùa Thu. Vậy hai bạn có muốn chụp chung vài tấm hình không? Tôi sẽ giúp.

Tôi thở phào nhẹ nhõm nói với chồng:

- Thấy chưa, “Cao bồi Texas” quá là dễ thương.

Trong khi chồng lịch sự hơn hử đáp lời ông Mỹ:

- Cảm ơn ông, chúng tôi rất vui được ông chụp cho vài kiểu.

Ông Mỹ nhận lấy cell phone của chồng và chụp ngay vài tấm hình hai vợ chồng đứng với Thu vàng mà ông tin là đẹp lắm:

Tôi cũng thích cánh rừng này vào Thu. Tháng 12 Texas chúng ta có nhiều cây lá đổi màu, mùa Thu tuyệt vời.

Vợ chồng tôi rồi rít cảm ơn ông Mỹ và ra về. Trong khi chồng chạy xe, tôi mở cell phone ra xem lại những hình đã chụp, vội vàng delete “thủ tiêu” ngay những hình nào “thị Nở”, hí hửng ngắm và chọn những hình nào ưng ý để sẽ khoe với bạn bè trên diễn đàn, nhất là khoe với ông Thái Quang Đáng Canada trên diễn đàn kia: “Đây nè, Mùa Thu Texas của tôi”.

NTTD

NOVEMBER, 10, 2024

Món quà của nhà thông thái!

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

Mục sư Luke Beidler và vợ là bà Dorothy Beidler, thuộc Hội thánh Tin Lành Mennonite, từ Hoa Kỳ đến Việt Nam truyền giáo từ năm 1966 đến 1975. Tại Cần Thơ, nơi ông bà Beidler gắn bó trong gần một thập kỷ. Ông bà Beidler tổ chức các hoạt động xã hội đầy ý nghĩa, để lại ấn tượng sâu sắc trong lòng nhiều người ở Tây đô, thủ phủ của Miền Tây.

Ngoài ra thầy cô Beidler mỗi ngày chạy xe đạp sóng đôi đến dạy Anh ngữ tại Trường Đại học Sư phạm và Đại học Văn khoa Cần Thơ. Đến năm 1975, trước khi Sài Gòn thất thủ, gia đình thầy cô Beidler rời Việt Nam và tiếp tục hành trình truyền giáo cũng như công tác nhân đạo tại Indonesia.

Năm 1971, tui theo học môn Reading Comprehension, 4 tín chỉ, do thầy Beidler giảng dạy. Môn học này rèn luyện cho sinh viên kỹ năng đọc hiểu từ truyện ngắn, bài báo, đến các tài liệu học thuật. Reading Comprehension không chỉ giúp nâng cao vốn ngữ vựng (vocabulary) và củng cố văn phạm (grammar); môn học còn phát triển khả năng tư duy phân tích, giúp sinh viên nghe, nói, đọc, viết tiếng Anh một cách toàn diện.

Ngoài giờ giảng dạy tại trường, thầy cô Beidler còn mở thêm lớp tiếng Anh miễn phí dành cho sinh viên của thầy tại ngôi nhà khang trang, mang phong cách kiến trúc Victoria, nằm trong Khu Văn Hoá, gần Đại học Khoa học Cần Thơ

đầu đường Tự Đức phía bên tay trái. Thầy cô có hai đứa con: một gái, một trai. Em gái chừng 7 tuổi dịu dàng, đầy nữ tính. Em trai chừng 5 tuổi năng động vui đùa như các bé trai cùng tuổi khác. Tui tui thường chơi đá banh trong sân trước nhà thầy; nó cho tui cơ hội thực tập nói tiếng Anh với thằng bé.

Căn phòng trước nhà thầy cô chia làm hai phòng nhỏ. Phòng bên trái là một cái lab (laboratory) đơn sơ, có dụng cụ thính thị (audio-visual aids) là hai cái máy cassette hiệu Sony của Nhật Bản với các cuộn băng C90 dài 90 phút thâu mỗi bài 10 câu đố “Yes hay No” (trúng hay sai) để sinh viên thực tập nghe tiếng Anh. Căn bên phải là một thư viện bỏ túi với vài trăm cuốn sách đa phần bằng tiếng Anh kể cả Từ điển Webster của Mỹ (Merriam-Webster Dictionary) và Từ điển Oxford của Anh (Oxford English Dictionary) giúp cho sinh viên tra cứu.

Tui làm quen với Mark Twain và O. Henry qua Ladder Books từ 1,000 tới 3,000 chữ, viết lại từ các tác phẩm văn học cổ điển với vốn từ giản dị, câu cú ngắn gọn, giúp người học dễ đọc, dễ dàng hiểu được nội dung

The Last Leaf (Chiếc lá cuối cùng) - BẢO HUÂN MICROSOFT AI

câu chuyện. Tui rất thích O. Henry một tác giả người Mỹ nổi tiếng với những truyện ngắn kết thúc đầy bất ngờ và ý nghĩa sâu sắc.

O. Henry, tên thật là William Sydney Porter, sinh ngày 11 tháng 9 năm 1862 tại Greensboro, Bắc Carolina, và qua đời ngày 5 tháng 6 năm 1910 tại New York. O. Henry là bậc thầy trong việc miêu tả cuộc sống thường nhật qua ngòi bút giản dị với phong cách viết dí dỏm và thông minh nhưng thường kết thúc bằng những tình huống bất ngờ đầy sức lay động.

Một số truyện ngắn của ông thường gắn liền với mùa Giáng Sinh, trong đó nổi bật nhất là: *The Last Leaf* (Chiếc lá cuối cùng). Câu chuyện kể về Sue và Johnsy, hai nữ họa sĩ trẻ sống tại Greenwich Village. Mùa đông New York về đêm trời âm độ, tuyết rơi và gió lạnh. Johnsy mắc bệnh pneumonia (viêm phổi) nặng. Johnsy tuyệt vọng tin rằng mình sẽ qua đời khi chiếc lá cuối cùng trên cây nho ngoài khung cửa sổ rơi xuống. Một họa sĩ già đã vẽ lên bức tường đối diện chiếc lá cuối cùng không bao giờ rơi giữa đêm trời bão tuyết. Ông hy sinh mạng sống của mình để mang lại hy vọng cho cô gái trẻ.

The Cop and the

Anthem (Tên côm và bản Thánh ca): Câu chuyện về Soapy, một người 'homeless' (vô gia cư) ở thành phố New York xa hoa hào nhoáng. Mùa đông ở thành phố New York, nhiệt độ đêm về có thể xuống tới -2°C. Trời tuyết rơi, gió thường rất lạnh. Soapy (Soap là xà bông cho dù người vô gia cư ít bao giờ được tắm) cố gắng mọi cách để được bị bắt vào tù nhằm tránh rét mùa đông. Anh ném đá vào kính cửa hiệu, ăn cướp trong nhà hàng, chộc gái, nhưng không một ai bắt anh. Cuối cùng, khi nghe bản thánh ca từ một nhà thờ, Soapy quyết định thay đổi. Nhưng trớ trêu thay, khi anh định làm lại cuộc đời, anh lại bị cảnh sát

bắt tổng anh vào tù vì nghi ngờ anh gây rối.

The Gift of the Magi (Món quà của nhà thông thái) xuất bản lần đầu ngày 10 tháng 12 năm 1905 trên tạp chí New York Sunday World. Đây là câu chuyện về tình yêu và sự hy sinh giữa hai vợ chồng trẻ, Jim và Della Dillingham Young.

Della, với chỉ 1.87 đô la trong tay, đã bán đi mái tóc dài óng ả của mình được 20 đô la hầu mua dây đeo đồng hồ bằng bạch kim để tặng cho chồng vào dịp lễ Giáng Sinh ... Trong khi đó, Jim bán chiếc đồng hồ vàng, gia bảo quý giá của gia đình, để mua một bộ lược chải mái tóc của Della. Khi

The Gift of the Magi -
LIESBETH-ZWINGER

họ trao nhau quà tặng, cả hai đều nhận ra món quà của mình giờ đây trở nên vô ích.

O. Henry so sánh Jim và Della với các Magi những nhà thông thái đã mang quà tặng đến cho Chúa Hài Đồng trong câu chuyện Giáng Sinh. Mặc dù hành động của họ có vẻ không khôn ngoan, nhưng chính sự hy sinh và tình yêu đã khiến họ trở thành những người thông thái nhất.

“Món Quà của Nhà Thông Thái” là một lời nhắc nhở đầy ý nghĩa về giá trị thực sự của tình yêu. Trong cuộc sống hiện đại, khi vật chất đôi khi lấn át những giá trị tinh thần, câu chuyện của O. Henry như một hồi chuông đánh thức, giúp ta nhận ra rằng món quà ý nghĩa nhất không phải là thứ đắt tiền, mà là sự chân thành và tấm lòng dành cho nhau. Chính trong sự giản dị ấy, câu chuyện mang lại cảm giác ấm áp, nhất là trong những ngày đông giá lạnh. Nó nhắc nhở chúng ta rằng, đôi khi, món quà quý giá nhất không nằm trong gói quà, mà chính là tình cảm chân thành và sự hy sinh vì người mình yêu thương.

Merry Christmas!

ĐXT

DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỢ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

ĐỖ HỮU VỊ - Phi công người Việt đầu tiên và cũng là người Việt đầu tiên lái máy bay chiến đấu. Nói cho dễ hình dung: anh em nhà Wright đã cất cánh chiếc máy bay đầu tiên trong lịch sử loài người năm 1903, và năm 1911 thì ông Vị đã có bằng lái máy bay.

Đỗ Hữu Vị gia nhập không quân Pháp và có nhiều chiến công lớn, được nhận huân chương cao quý. Công lao của ông được Pháp ghi nhận, chân dung của ông được in trên tem bưu chính của Đông Dương, một số trường học ở Pháp được đặt theo tên của ông. Tại Pháp hiện nay, có một con đường mang tên ông, nơi ngày xưa máy bay ông bị rơi trong một cơn bão. Tại Paris gần tháp Eiffel có một quảng trường nhỏ được đặt tên là quảng trường Đỗ Hữu Vị. Trên bảng vinh danh ghi nội dung: “Đỗ Hữu Vị, hy sinh anh dũng trên chiến trường Vành Somme cho quê hương An Nam, cho tổ quốc Pháp.”

NGUỒN: FACEBOOK LY TRẦN

Miền Nam thời đó có Tứ Đại Phú - 4 người giàu nhất Sài Gòn, thì cha của Đỗ Hữu Vị, là Đỗ Hữu Phương đứng thứ hai trong số 4 người đó. (Nhất Sỹ, nhì Phương, tam Xường, tứ Trạch). Trường Collège de Jeunes files Indigènes, tức trường Áo tím (trường trung học Gia Long) mà bây giờ mang tên trường Nguyễn Thị Minh Khai là do Đỗ Hữu Phương bỏ tiền ra xây dựng nên. Gia tộc này có đóng góp rất nhiều cho từ thiện và xã hội nên rất được người dân kính nể.

Đỗ Hữu Vị hy sinh trên chiến trường (máy bay gặp bão) và được chuyển hài cốt về thờ tại đền thờ gia tộc (Đỗ Hữu từ đường, hay còn gọi là đền Bà Lớn) tại số 611C Điện Biên Phủ (Phan Thanh Giản xưa). Năm 2009 ngôi từ đường bị chính quyền thu hồi vì lý do «vắng chủ». Người nhà đã khiếu kiện nhưng không thành và năm 2016 thì đơn kiện đã bị bác bỏ. Dòng họ Đỗ Hữu mất trắng tài sản!

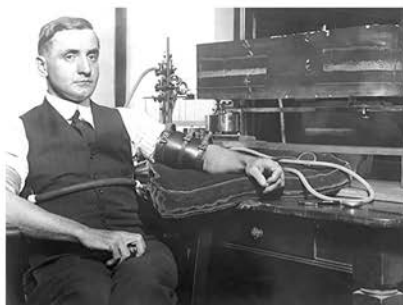
“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhấc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ơ-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Máy kiểm tra nói dối

William Marston

Để ép nghi phạm nhận tội, từ xưa người ta đã dùng nhiều cách mạnh bạo nếu không nói là tàn nhẫn hơn như đánh đập, làm phỏng bằng thuốc lá, không cho ngủ... Dù đi ngược với pháp luật, những biện pháp này vẫn được dùng thường vì thu được nhiều lời thú tội, nhưng nhiều lời khai trong số đó bị nghi ngờ về độ chính xác vì nó đã bị ép cung.

Năm 1920, August Vollmer (cảnh sát trưởng của Sở Cảnh sát Berkeley, California) đã bắt tay với John Augustus Larson (người vừa nhận bằng tiến sĩ sinh lý học tại Đại học California Berkeley, là tân binh cảnh sát đầu tiên trong vùng có bằng tiến sĩ) tìm ra cách giúp quá trình thẩm vấn trở nên chính xác và nhân đạo hơn.

Dựa trên bài kiểm tra nói dối đơn giản do William Marston (một luật sư kiêm nhà tâm lý học) sáng tạo, Larson tạo ra một bài kiểm tra khó hơn nhiều. Sau đó Larson tạo ra một thiết bị theo dõi sự thay đổi của nhịp tim, hô hấp và huyết áp cùng lúc trong quá trình một nghi phạm được thẩm vấn và giám sát liên tục. Sau đó, Larson sẽ phân tích và diễn giải kết quả dựa trên kết quả thu được.

Mùa xuân năm 1921, Larson trình làng máy đo tâm lý - tim - phổi, sau này gọi là máy phát hiện nói dối (polygraph) đầu tiên của nhân loại. Bản thân Larson chưa hài lòng về kết quả nghiên cứu dù nhiều sở cảnh sát trên khắp nước Mỹ chấp nhận thiết bị này.

Thời kỳ Chiến tranh Lạnh, Bộ Ngoại giao Mỹ dùng máy phát hiện nói dối để loại những người bị nghi là không phù hợp khỏi chính phủ liên bang. Nhiều nhân viên vô tội đã mất công ăn việc làm, tuy nhiên có rất nhiều "gian tế" đã lừa được máy kiểm tra nói dối, bao gồm cả gián điệp nổi tiếng Aldrich Ames. Năm 1988, Quốc hội Mỹ chính thức cấm các nhà tuyển dụng tư nhân yêu cầu kiểm tra nói dối, dù một số cơ quan chính phủ vẫn sử dụng nó cho việc sàng lọc và cảnh sát có thể dùng với nghi phạm như một công cụ điều tra trong một số trường hợp nhất định.

Sau này, có rất nhiều loại máy kiểm tra nói dối hiện đại hơn được tạo ra dựa trên nền tảng máy cũ. Nhiều nghiên cứu về loại máy này đã được thực hiện, chứng minh nó có công hiệu nhưng thực tế vẫn có thể bị lừa bởi những người được đào tạo đặc biệt hay người bệnh đa nhân cách, thậm chí là người ta có thể học cách bắt chước một số phản ứng sinh lý học để qua mặt máy nói dối. Tuy nhiên, nhiều người vẫn rất muốn mua máy kiểm tra nói dối này về xài trong... gia đình. Sau này, một số cơ quan đặc biệt đã từ bỏ máy nói dối mà chuyển qua dùng hợp chất thần kinh gây ảo giác để thôi miên nghi phạm nói ra sự thật.

Chợ cá Trần Quốc Toản
năm 1964 (ẢNH: LPARKERS)

Chợ cá Trần Quốc Toản

Khi nhắc đến chợ cá Trần Quốc Toản ngày xưa ở Q.10, gần Viện Hoá Đạo thì mấy người bạn chê tới chê lui. Cái chợ gì mà hôi tanh bốc mùi nồng nặc giữa cơn gió trưa hè đưa xa vài trăm mét.

TRANG NGUYỄN

Người bạn trước ở khu cư xá Đồng Tiến ta thán, chẳng hiểu sao người ta lại cất cái chợ chuyên bán cá tôm ngay trong lòng thành phố. Người lớn tuổi hiểu rõ sự đời giải thích, thuở đầu thập niên 1960, nơi góc đường Trần Quốc Toản – Nguyễn Tri Phương và phía cuối đường Lý Thái Tổ còn nhiều đất trống, trại lính xung quanh. Cất chợ cá đầu mối ở đây là hợp lý, cung cấp thủy hải sản tỏa ra các chợ nhỏ của khắp vùng Sài Gòn – Chợ Lớn.

Trong bài viết Chợ Lớn Mới, tôi có đề cập đến tài liệu Đông Dương hành chánh niên giám khoảng đầu thế kỷ 20 trên bờ kênh Hội Hợp của người Pháp in

năm 1906 (tức đường Vạn Kiếp sau này) có một Chợ Cá mang tên Marché Aux Poissons gần Chợ Lớn (cũ) nay là Bưu điện Q.5. Sau khi giải tỏa Chợ Lớn cũ xây Chợ Lớn Mới tức chợ Bình Tây năm 1928 thì không biết Chợ Cá gần đây còn tồn tại hay bị giải tỏa vào thời gian đó. Không thấy tài liệu nào nhắc đến chuyện dời ngôi chợ chuyên bán thủy hải sản này. Ảnh tư liệu in bưu thiếp cho thấy ngôi chợ đầu mối rất nhỏ so với thời bây giờ nhưng có lẽ cách đây hơn trăm năm, ở Chợ Lớn có một ngôi chợ chuyên bán tôm cá như thế được xem là lớn vì dân cư còn thưa thớt (Chợ Lớn vào giai đoạn này là thủ phủ của tỉnh Chợ Lớn rộng đến

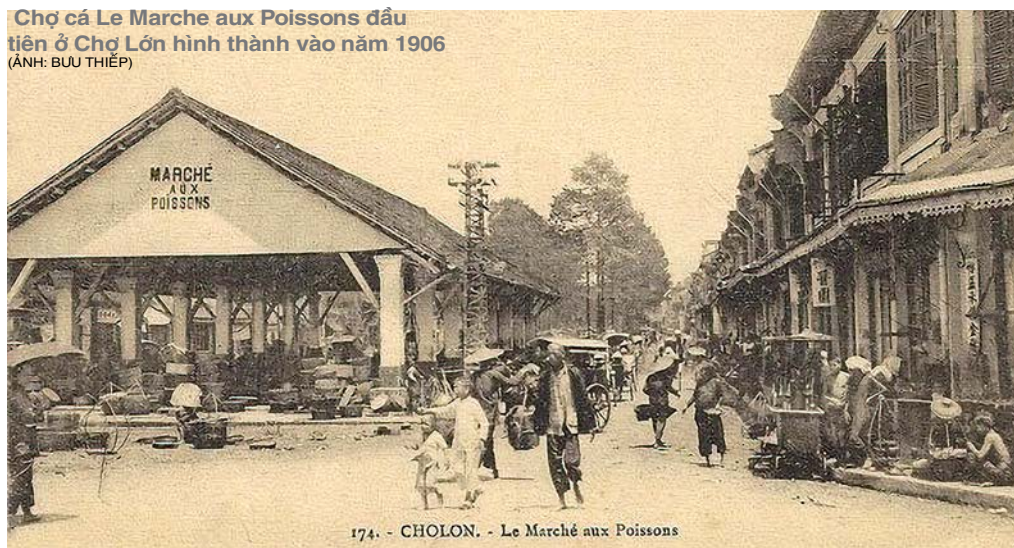
Tân An – Long An ngày nay, có khoảng hơn hai trăm ngàn dân. Đến năm 1931 thủ phủ Chợ Lớn sáp nhập vào Sài Gòn thành Sài Gòn – Chợ Lớn).

Tuy nhiên, theo vài tài liệu báo chí sau này (không rõ nguồn), cho biết chợ cá ngày xưa trên đường Tổng Đốc Phương (Châu Văn Liêm ngày nay) không nằm trên đường Vạn Kiếp, mà dời về Chợ Hoà Bình xây năm 1954 nằm trong làng Hoà Bình ngày xưa thuộc quận 5. Nói thêm, đây là một ngôi chợ có kiến trúc đẹp tuy không to lớn bằng Chợ Bến Thành và Chợ Lớn Mới, hai đầu chợ có hai tháp lầu nằm giữa bốn trục đường Bùi Hữu Nghĩa – Bạch Vân – Chiêu Anh Các và Nhiêu Tâm hiện nay. Vay

thì, khoảng thời gian trước 1954 ngôi chợ cá đó đi về đâu? Chắc chắn ngôi chợ bị dỡ bỏ từ lâu sáp nhập vào một ngôi chợ nào đó. Rất tiếc là chưa có một tài liệu nào xác thực. Một chợ cá đầu mỗi có thể chỉ tạm hoạt động trong một ngôi chợ buôn bán hàng hoá thực phẩm bình thường trong khi chính quyền tìm đất cất lên ngôi chợ cá đúng nghĩa. Rồi chợ cá hình thành tại một mảnh đất rộng trên đường Trần Quốc Toản và lấy tên Chợ Trần Quốc Toản, không có ghi là chợ cá nhưng tất cả dân Sài Gòn – Chợ Lớn đều biết nơi đây là chợ đầu mối chuyên cung cấp thủy hải sản cho các chợ nhỏ.

Việc cất chợ cá ở khu vực đường Trần Quốc Toản vào đầu thập niên 1960 là hoàn toàn hợp lý vì khu vực này so với các khu vực khác trong thành phố còn nhiều đất trống, hầu hết là trại lính. Hơn nữa việc vận chuyển đường bộ đã phát

Chợ cá Le Marche aux Poissons đầu tiên ở Chợ Lớn hình thành vào năm 1906
(ẢNH: BUU THIẾP)

triển cả về xe cộ vận tải lẫn đường sá thông suốt từ các tỉnh miền Nam và miền Trung về Sài Gòn, không còn phụ thuộc nhiều vào giao thông đường thủy như ngày xưa khi chợ búa thường xây cất gần bến sông hay kênh rạch.

Khi nhắc tới khu vực chợ cá Trần Quốc Toản, ông bạn lớn tuổi đạo Công giáo và cũng là giáo viên dạy trường Trung học Đồng Tiến cho biết, ngày xưa khoảng cuối thập niên 1950 vùng này còn hoang vu, chính quyền

cho cất trại gia binh quanh chợ cá như khu Đồng Tiến, khu Nguyễn Trung Trực (khu trại quân cụ). Đến năm 1970 trường trung học Đồng Tiến (mới) xây xong. Nhà ông ở gần đấy, xin vào dạy học ở trường đạo này. Ông nhớ nhiều khi đang đứng lớp dạy, gió thổi mùi cá tanh nồng xông vào thật khó chịu, thầy trò cùng nhau bịt mũi chạy làng.

Chợ bán cá mà không tanh thì đâu phải là chợ cá. Nhưng đối với nhiều người buôn bán ở chợ

như má thằng bạn, đó là cái mùi làm ra tiền lo cho đời sống gia đình được ấm no. Làm chủ cái sạp cá bán sỉ cũng không phải dễ. Điều đầu tiên là vốn lớn. Nhà thằng bạn tuy trong hẻm nhỏ nhưng khang trang, đầy đủ tiện nghi, nhà có tivi sớm nhất xóm, lại có xe lam riêng. Ngoài việc chở hàng cá cho nhà, ba nó chở thêm hàng bông ngoài chợ Cầu Ông Lãnh cho mấy bạn hàng, gia đình thằng bạn sống khỏe.

Có lần đi Kansas thăm thằng bạn thuở nhỏ, ngồi uống cà phê ở bên ngoài tiệm Starbucks giữa buổi trưa hè, chợt nhận ra thoang thoảng đâu đây mùi phân bò phảng phất. Thằng bạn cho biết, cách đấy vài ba dặm dọc xa lộ có một trang trại nuôi bò. Bò ở đó nhiều kinh khủng, chạy xe ngang qua, mùi phân vương vào trong xe nồng nặc. Bước xuống xe, vào tiệm ăn phở

Các sạp hàng hải sản của chợ cá Trần Quốc Toản
(ẢNH JOHN BECK)

người ta cứ tưởng mình là anh lái bò. Không biết khi nói tới mùi phân bò, thằng bạn còn nhớ mùi tanh của chợ cá năm xưa khi thỉnh thoảng cuối tuần hai đứa ngồi trên xe lam của ba nó chở cá từ Chợ Trần Quốc Toản giao cho bạn hàng của má nó đến các chợ nhỏ.

Sạp cá của má thằng bạn bán toàn cá đồng. Nào là cá lóc, cá trê, cá rô, cá thác lác lại toàn là cá sống nhảy xoi xoi trong thùng chứa bằng sắt tây. Hồi xưa cá đồng người ta bắt từ sông rạch, chứ không ai nuôi như bây giờ. Cá được thương lái thu mua từ miền Tây, mướn xe tải chở đến chợ giao cho những sạp mỗi mỗi ngày từ sáng sớm.

Lắm khi gặp nhau, cùng thằng bạn ngồi bên trời Tây lại nhớ trời Ta thuở nhỏ. Nhớ chuyện đi theo xe lam chở cá phụ ông già cũng như một cuộc rong chơi phố phường cho thư giãn đầu óc chứ gia đình buôn bán chợ búa quanh năm suốt tháng đâu có thời gian dẫn con cái đi chơi đây đó. Nói là phụ cho nghe hiểu đạo làm con, chứ còn nhỏ giúp ích được gì cho gia đình ngoài chuyện ăn học vui chơi là chính.

Miệng nhấm nháp ly cà phê và mũi thì thoảng đánh hơi mùi phân bò trong không khí nóng

nực tự dừng lại đi nhớ mùi cá tanh trên những chuyến xe lam cuối tuần thật là treó căng ngỗng. Bạn tử tế, hồi đó không có máy đi chung, chắc tao không đi theo ông già giao cá. Ngồi kế bên ông không biết nói chuyện gì, chỉ toàn nghe chuyện ông nói. Ông nói đủ thứ chuyện trên trời dưới đất, nghe ông nói xong thì tao lại quên hết. Nhưng cái mùi tao nhớ nhất, không phải mùi tanh hôi của cá mà lại là mùi rác thối phía bên hông chợ cá ngày xưa. Một bãi rác to khủng khiếp và đen đầy ruồi nhặng. Bãi rác đó vừa là chỗ bỏ rác của chợ cá và vừa là bờ rác công cộng nhận rác của các khu dân cư lân cận được xe ba gác mang tới bãi đổ để chờ xe rác thành phố đến thu gom. Chính cái bờ rác khổng lồ này đã làm cho nhiều người dân ngán ngẩm khi đi ngang chợ cá đầu mỗi lớn nhất Sài Gòn chứ không phải

cái mùi tanh tao chợ cá.

Đúng là bãi rác bên hông chợ cá thật kinh khủng! Thằng bạn cầm ly cà phê ngửi ngửi “hương gây mùi nhớ” theo cách nói của ông Sơn Nam, mà trong đầu lại nhớ mùi rác chợ. Chợ cá buôn bán từ sáng sớm đến trưa là hầu như các sạp dẹp hàng về nghỉ. Ngoại trừ một số sạp nhỏ buôn bán kéo dài cho khách hàng sống quanh khu vực muốn mua cá tôm. Các sạp hàng buôn bán xong đều xịt nước rửa sàn và ngoài sân đậu xe lên xuống hàng cá nên mùi tanh chỉ còn vương vấn đây đó khi gió thoảng qua. Rác mới là nguyên nhân chính vì không phải lúc nào xe rác cũng đến dọn dẹp đúng giờ, có khi vào những ngày lễ lạt, rác dồn đống ngày này qua ngày khác.

Việc ô nhiễm môi trường ở khu chợ cá nhiều năm khiến nhiều người dân sống gần đó lên tiếng. Đến đầu năm 1975,

Đô Thành Sài Gòn cho ngưng hoạt động, mảnh đất chợ được biến cải lại thành nơi triển lãm hàng kỹ thuật. Má thằng bạn dọn sạp về chợ Cầu Ông Lãnh tiếp tục làm ăn cho đến năm 1995 cả nhà đi Mỹ đoàn tụ gia đình do người chú bảo lãnh. Nay cha mẹ người bạn cũng đã không còn nên chuyện làm ăn buôn bán cá mắm ngày xưa chẳng biết hỏi ai. Ngoại trừ thằng con nhớ mùi bãi rác bên hông chợ cá đem ra nhắc lại.

Sau một thời gian hoạt động, chợ Cầu Ông Lãnh và Cầu Muối quá tải, khiến tronton con đường Nguyễn Thái Học lúc nào cũng kẹt xe vào giờ chợ hoạt động. Để trả lại bộ mặt đô thị, năm 2003 chợ cá dời về chợ đầu mối Bình Điền (Bình Chánh), còn chợ rau cải, trái cây dời về chợ đầu mối Tam Bình (Thủ Đức) và chợ Tân Xuân (Hóc Môn) cho đến hiện nay. Mảnh đất khu Chợ cá Trần Quốc Toản ngày xưa, nay biến thành cơ ngơi to lớn của Siêu thị Sài Gòn. Giới trẻ từ thế hệ 7X ngày nay khó mà hình dung ra được mảnh đất này từng là ngôi chợ cá đầu mối giữa lòng thành phố.

TN

Bãi rác khổng lồ trước chợ cá Trần Quốc Toản là nguyên nhân chính gây mùi tanh của chợ (ẢNH: JOHN BECK)

Mỗi năm, Consumer Reports thử nghiệm hàng ngàn sản phẩm để giới thiệu với độc giả mỗi tháng. Vào những tháng cuối năm, tạp chí này chọn lựa những sản phẩm xuất sắc nhất, gọi là Top Picks, và sau đây là một số được giới thiệu:

Sản phẩm ưu hạng 2024

KỲ 5 - XE 2024 GIÁ DƯỚI \$35,000

SUBCOMPACT SUV
Subaru Crosstrek
\$25,195 - \$32,195

Được thiết kế lại cho năm 2024, chiếc Crosstrek này được đánh giá cao, vượt trội hơn các xe SUV nhỏ gọn khác, với khả năng vận hành thoải mái, an toàn và all-wheel drive là tiêu chuẩn.

Gầm xe có đủ khoảng trống để có thể chạy off-road. Xe cũng dễ ra vào, có cabin rộng rãi, ghế ngồi và tầm nhìn ra ngoài tốt. Động cơ cơ bản có hiệu suất ở mức 29 mpg tổng thể, nhưng khả năng tăng tốc chậm. Động cơ 2.5 lít cao cấp chạy nhanh hơn, yên tĩnh hơn, làm thỏa mãn hơn.

93

MIDSIZE CAR

Toyota Camry Hybrid
\$26,420 - \$36,845

80

76

HYBRID PHEV

HYBRID/PHEV CAR

**Toyota Prius/
Prius Prime**
\$27,950 - \$39,670

78

77

GAS HYBRID

SMALL PICKUP

**Ford Maverick/
Maverick Hybrid**
\$23,920 - \$34,960

88

COMPACT SUV

Subaru Forester
\$27,095 - \$37,395

SMALL CAR

Mazda3

\$24,170 - \$36,650

Mazda3 chứng minh rằng những chiếc xe nhỏ gọn, giá rẻ hơn không nhất thiết là xe cơ bản. Các models sedan và hatchback rất thú vị khi lái, với khả năng xử trí nhanh nhẹn, hệ thống powertrain mượt mà, và cabin thiết kế sang trọng.

78

Khúc hát ‘Auld Lang Syne’

Vào thời khắc chuyển giao năm mới và năm cũ, hàng triệu người lại đứng sát bên nhau, tay trong tay cùng ca vang khúc ca giao thừa nổi tiếng nhất mọi thời đại ‘Auld Lang Syne’.

Giống như tên gọi bằng tiếng Scotland của ca khúc, Auld Lang Syne được dịch ra tiếng Anh là “Old Long Since” (Những ngày xa xưa). Đây là một bài hát cổ, có lịch sử hơn 200 năm. Không thể nhắc đến Auld Lang Syne mà quên đi cái tên Robert Burns (1759-1796), người đã có công sáng tác lời và phổ nhạc cho bài hát theo một giai điệu dân ca cổ. Năm 1788, ông gửi bản thảo của bài hát đến Viện bảo tàng Âm nhạc Scotland với lời nhắn: “Bài hát sau đây, một bài hát rất cổ, thuộc về những thời đại xa xưa và chưa bao giờ được in ra hay thậm chí chép tay lại cho đến khi tôi ghi ra từ tiếng hát của một cụ già”.

Trong suốt cuộc đời mình, Robert

Burns khiêm tốn chưa bao giờ tự nhận mình là cha đẻ của Auld Lang Syne nhưng các học giả vẫn khẳng định công lao to lớn không thể phủ nhận của ông trong việc hình thành nên ca khúc như nó được biết đến ngày nay.

Auld Lang Syne nhanh chóng được yêu thích rộng rãi và việc hát ca khúc vào đêm giao thừa đã trở thành một phong tục truyền thống ở Scotland. Cùng với những bước chân di cư của người Scotland, Auld Lang Syne được phổ biến khắp nơi trên thế giới. Khi ca khúc sang Mỹ, nó được nhạc trưởng Guy Lombardo chọn biểu diễn ngay khi tiếng chuông đồng hồ điểm 12 giờ đêm. Suốt từ năm 1929 cho đến nay, mỗi khi đến thời điểm một năm cũ qua, một năm mới đến, hàng nghìn người lại đổ dồn về Quảng trường Thời đại để cất vang lời ca của Auld Lang Syne.

Với những ca từ giàu hoài niệm, Auld Lang Syne cũng được sử dụng như một lời chia tay trong các dịp tang ma, lễ tốt nghiệp hoặc trong các sự kiện đánh dấu

sự kết thúc.

Auld Lang Syne ám ảnh người nghe bằng những câu hỏi tu từ được lấy đi lấy lại như một sự mời gọi các kỷ niệm cũ trở về:

“... Should old acquaintance be forgot,

and never brought to mind?

Should old acquaintance be forgot,

and auld lang syne?”

“... Lẽ nào lại quên đi những người bạn cũ năm xưa

Và không bao giờ nhớ gì nữa?

Lẽ nào quên đi những người bạn xưa ấy

Và những ngày xưa êm đềm?”

Lời ca như một sự nhắc nhở không bao giờ được lãng quên quá khứ và những người đã đến trong cuộc đời ta. Tất cả kỷ niệm dù cay đắng hay ngọt ngào, tất cả những người đã đến mang theo hạnh phúc hay đau khổ đều góp phần tạo nên con người ta ở hiện tại.

DH- THEO TIN INTERNET

Auld Lang Syne by Tim Cockburn

Cách chọn Nursing Home

BẢO SƠN

Viện dưỡng lão là nơi ở và cũng là nơi chăm sóc sức khỏe, vì vậy lựa chọn viện dưỡng lão là vấn đề rất quan trọng. Ngoài việc tìm một địa điểm gần nhà để tiện thăm viếng, còn phải tìm hiểu về nhân viên phục vụ và các dịch vụ được cung cấp.

7. Cách tìm nursing home.

Trước hết là cần tìm một nursing home gần nhà để tiện cho việc thăm nom. Việc thăm viếng của bạn bè và thân nhân làm cho bệnh nhân dễ chịu và không có cảm giác bị bỏ rơi. Trang web của Medicare (www.cms.gov) có hướng dẫn và so sánh nursing home và chi tiết về phẩm chất của nursing home. Nên viết ra danh sách những dịch vụ mà bệnh nhân cần có để tìm nursing home phù hợp. Ngoài ra, thông tin từ bạn bè đã từng sử dụng nursing home cũng rất hữu ích.

8. Các tiêu chuẩn cần có.

Trước hết là nhân viên. Nên tìm nursing home có y tá chuyên môn (RN registered nurse) vì chỉ có y tá loại này mới có thể thực hiện các nhiệm vụ như cho ăn bằng ống hay thông tiểu. Ngoài ra, nhu cầu của bệnh nhân thay đổi thường xuyên do tuổi già và tình trạng sức khỏe, vì vậy cần tìm nursing home có chế độ cập nhật liên tục để đáp ứng đúng nhu cầu bệnh nhân. Sau cùng là nursing home phải bảo đảm an toàn, dễ chịu, và kiểm tra thường

xuyên bệnh nhân hàng ngày.

9. Kế hoạch di chuyển người bệnh.

Cho dù sống ở nursing home thời gian ngắn hay dài, người bệnh cũng cần được chuẩn bị trước. Nên nói cho bệnh nhân biết trước việc chuyển sang nursing home để chuẩn bị tinh thần và cảm xúc của họ. Nên cho họ xem hình ảnh và để cập tới những vấn đề mà họ lo lắng. Nên mang theo các đồ vật cá nhân của họ ở nhà để giúp họ có cảm giác “ở nhà” hơn. Phải giúp họ kết nối với sinh hoạt xã hội càng sớm càng tốt, đừng để họ cô đơn một mình. Việc thăm viếng thường xuyên của người thân và bạn bè có vai trò rất quan trọng. Nên gặp ngay người quản lý nursing home nếu thấy có vấn đề cần làm để bệnh nhân dễ chịu hơn. Hầu hết các nursing home đều có tổ chức các cuộc gặp gỡ giữa người thân trong gia đình với bệnh nhân vào buổi tối. Đây là cơ hội để gặp gỡ, ăn uống với bệnh nhân và tìm hiểu thêm về các vấn đề xảy ra ở nursing home như thay đổi nhân viên phục vụ, hoặc các vấn đề mà người quản lý cần quan tâm và thảo luận cách giải quyết.

LONE STAR NYE AT REUNION TOWER

31/12. Bắn pháo bông mừng năm mới được trực tiếp truyền hình và show trình diễn đèn của máy bay drone. Người tham dự có thể xem ở khu vực lân cận

Địa điểm: Reunion Tower, 300 Reunion Blvd E, Dallas TX 75207.

Giá vé: miễn phí.

NOON YEARS EVE

31/12. Sinh hoạt mừng năm mới ban ngày dành cho gia đình và trẻ em. Chụp hình, làm đồ thủ công như trang trí nón, pháo bông cầm tay, games, và thả quả cầu đếm ngược giao thừa...

Địa điểm: Central library, 625 Austin St, Garland TX 75040, điện thoại 972-205-2500.

Giá vé: miễn phí.

THE TRAINS AT NORTHPARK

13/12 tới 5/1/2025. Mô hình xe lửa chạy qua các thắng cảnh và thành phố lớn của Hoa Kỳ trên tuyến đường dài 1600 feet

Địa điểm: NorthPark Center, 8687 N. Central Expressway, Dallas TX 75225. **Giá vé:** \$5-\$12.

Một góc thành phố Rovaniemi,

ĐÀO DUY HÒA
SYDNEY, AUSTRALIA

THÀNH PHỐ QUÊ HƯƠNG CỦA ÔNG GIÀ NOEL

Rovaniemi

Rovaniemi, Phần Lan, là thành phố quê hương chính thức của ông già Noel. Tại đây có một ngôi làng Giáng Sinh rộng lớn với khoảng 50 điểm thăm thú. Địa điểm này rất nổi tiếng trong dịp nghỉ lễ cuối năm và mở cửa suốt từ tháng 1 đến tháng 12 hàng năm. Du khách đến đây vào mùa đông phải trang bị đầy đủ quần áo ấm để đối mặt với nhiệt độ vùng cực lạnh giá.

Nếu phải chọn một nơi để đón dịp nghỉ lễ cuối năm thì đó chính là Rovaniemi, thành phố quê hương của ông già Noel. Nằm trong địa phận của Lapland thuộc vùng Bắc Cực Phần Lan, Rovaniemi là thành phố có phong cảnh mùa đông huyền diệu. Nó cũng là quê hương chính thức của ông già Noel mà rất nhiều du khách yêu thích muốn khám phá.

Mọi thứ góp phần tạo nên bầu không khí mê hoặc của nó: tuyết, tuần lộc cũng như cái lạnh, với nhiệt độ thường xuyên dưới 0°C. Làng ông già Noel nằm ở vùng Bắc Cực. Vì vậy bạn nhớ mặc thật ấm khi đến đây. Tại đây, du khách có thể đi dạo quanh quảng trường trung tâm, đi theo những con đường quyền rũ khiến họ đắm chìm trong một bầu không khí độc đáo. Hẳn là bạn sẽ gặp ông già Noel mà không cần phải bỏ tiền

ra mua vé và đây là một trong những hoạt động trọng tâm ở Rovaniemi. Mỗi năm có trên 500,000 du khách đến chào đón ông già Noel và chụp ảnh lưu niệm.

Sự ra đời của làng ông già Noel

Trong khi thành phố đang được xây dựng lại sau Thế chiến thứ hai, vào năm 1950, phu nhân của Tổng thống Franklin D. Roosevelt, Eleanor, muốn đến thăm vùng Bắc Cực. Ngay sau đó một ngôi nhà nhỏ được xây dựng cách thành phố 8 km. Đó là ngôi nhà đầu tiên của làng ông già Noel trong tương lai. Ngôi nhà nằm gần bưu điện chính của ông già Noel này vẫn được lưu giữ cho đến ngày nay. Vào thập niên 1980, chính quyền địa phương ra quyết định Rovaniemi sẽ trở thành thành phố chính thức của ông già Noel.

Ông già Noel trên xe tuần lộc,

Kể từ đó, ngôi làng đã trở thành một địa điểm du lịch không thể bỏ qua cùng với không dưới 50 điểm thăm thú thú vị bao gồm các công ty giải trí, nhà hàng và quán cà phê. Bạn cũng có thể tận hưởng việc ngồi trên chiếc xe chó hay tuần lộc kéo, đi xe mô tô trượt tuyết hoặc thậm chí sáng tác những công

Du khách thể nghiệm xe trượt tuyết,

Thành phố Rovaniemi

trình băng băng và tuyết, cùng nhiều hoạt động khác. Những người may mắn còn được chiêm ngưỡng Bắc Cực Quang vào buổi rạng đông. Về chỗ ở, hãy thử thể nghiệm khách sạn với những chiếc lều làm bằng tuyết.

Mở cửa quanh năm

Ngôi làng của ông già Noel mở cửa tất cả các ngày trong năm. Để đến đó, bạn có thể đi xe buýt địa phương số 8 còn được gọi là “Xe buýt ông già Noel”. Cả hai đều khởi hành từ trung tâm thành phố Rovaniemi nằm cách làng ông già Noel chỉ 8 km. Bạn cũng có thể đến đó bằng xe hơi, taxi hoặc, đối với những người khỏe mạnh, có thể thử sức bằng cách đi bộ. Từ Paris, khách mất khoảng 4 giờ bay đến Rovaniemi. Từ thủ đô Helsinki, thủ đô Phần Lan, bạn có thể đến Rovaniemi bằng xe lửa.

ĐDH

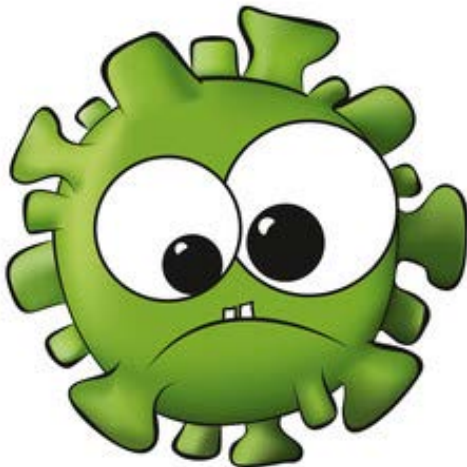

Chiêm ngưỡng Bắc Cực Quang,

Lều khách sạn làm bằng tuyết ,

Virus là những “cơ quan” (organisms) phổ biến nhất trên Trái Đất. Các chuyên gia ước tính có khoảng 10 ngàn tỷ tỷ tỷ (10,000,000,000,000,000,000,000,000) virus. Nếu xếp chúng lại đầu này nối đầu kia, sẽ tạo thành một đường dài từ một bên của dải ngân hà đến bên kia dải đó. Về cơ bản thì virus là những cỗ máy nhỏ xâm nhập vào tế bào của các vật sống khác và chiếm quyền điều khiển để tạo ra bản sao của chính chúng. Phần lớn các loại virus lây nhiễm cho con người đều vô hại, nhưng một số có thể gây bệnh và một vài loại có thể nguy hiểm đến tính mạng.

Virus tấn công gì?

Virus giống như những kẻ săn mồi với con mồi cụ thể mà chúng nhận diện và tấn công. Tất cả các loài động vật và thực vật - thậm chí cả vi khuẩn nhỏ - đều có virus của riêng chúng. Đôi là loài chứa nhiều loại coronavirus khác nhau, và một trong số đó được cho là nguồn gốc của coronavirus mới gây dịch Covid-19.

Một số virus có thể kết hợp với nhau khi chúng lây nhiễm cùng một tế bào - virus cúm là một ví dụ. Đôi khi, như trong trường hợp của coronavirus mới và Ebola, virus có thể chuyển từ vật chủ là động vật sang vật chủ là con người.

Virus

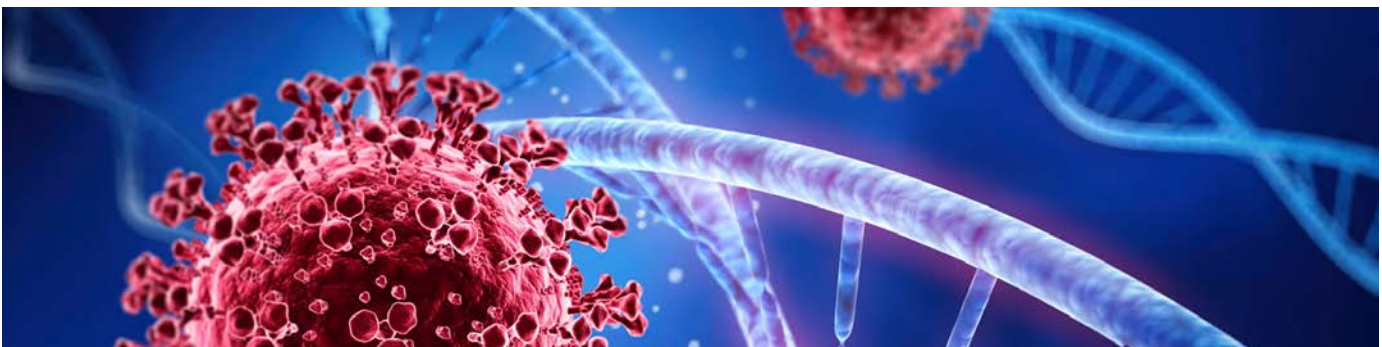
HAI KỲ - KỲ 2

Tại sao một số virus lại nguy hiểm đến vậy?

Virus không nhận diện được các dấu hiệu hóa học đặc biệt trên tế bào người sẽ không gây hại. Một số virus có thể lây nhiễm cho con người nhưng không có hậu quả gì đối với sức khỏe của họ. Mức độ gây hại của virus tùy thuộc vào ảnh hưởng của nó đối với người bị nhiễm, khả năng nó tránh được hệ miễn dịch của cơ thể, và tốc độ lây lan của nó đến những người khác. Một virus sinh sản nhanh và giết chết vật chủ của nó nhanh có thể không có cơ hội truyền sang vật chủ mới, vì vậy nó có thể không tồn tại lâu. Trái lại, một virus sinh sản chậm và gây hại ít sẽ có đủ thời gian để lây lan. Vì novel coronavirus là loại mới đối với con người nên nó có thể cực kỳ nguy hiểm, nhưng điều này có thể thay đổi và virus có thể trở nên bớt hại hơn theo thời gian.

Virus lây lan ra sao?

Khi một người bị nhiễm virus, cơ thể họ có thể thải ra các hạt virus qua dịch cơ thể, qua ho và hắt hơi, hoặc qua da bong tróc. Các hạt virus có thể lây nhiễm cho một vật chủ sống mới, nhưng phần lớn sẽ bị bỏ lại trên các vật thể vô tri (không sống), như đồ đạc, quần áo, cửa ra vào hoặc điện thoại di động. Những vật dụng bị ô nhiễm này có thể đóng một vai trò quan trọng trong việc lây lan bệnh, vì trong một số trường hợp virus có thể được truyền đi chỉ qua việc chạm vào bề mặt của chúng.

Sunroom - Phòng tắm nắng

Phòng tắm nắng thường có nhiều cửa kính, nằm ở bên hông hoặc phía sau nhà, được xây dựng để lấy ánh sáng và tạo tầm nhìn đẹp. Một số gợi ý dưới đây sẽ giúp bạn biến sunroom thành không gian thư giãn lý tưởng.

■ **Nên tôn vinh vẻ đẹp bên ngoài ngôi nhà của bạn.** Không gian bên ngoài phản chiếu vào trong căn nhà qua những ô cửa lớn từ sunroom nên cảnh quan cần được bài trí và chăm sóc tốt. Về bản chất, phòng tắm nắng chính là cầu nối giữa nội thất và cảnh quan bên ngoài căn nhà của bạn. NGUỒN: SOUTHERN LIVING.

■ **Không nên chú trọng quá nhiều vào kích thước căn phòng.** Khi nghĩ đến phòng tắm nắng, bạn thường hình dung ra một không gian rộng lớn với những ô cửa ngoại cỡ ngập tràn ánh nắng. Tuy nhiên, bạn có thể tạo ra một góc hoàn hảo với một chút ánh sáng tự nhiên. Thậm chí chỉ cần một ô cửa sổ và một chỗ ngồi thoải mái cũng là đủ. NGUỒN: CONTRACTORS.

■ Nên lưu ý đến hướng ánh nắng mặt trời.

Sunroom ở hướng Nam là phù hợp vì căn phòng sẽ nhận được nhiều ánh sáng mặt trời nhất và sẽ ấm hơn vào những tháng mùa đông. Để thuận tiện, nên đặt một chiếc ghế đọc theo mỗi bức tường của căn phòng. Cách này sẽ giúp bạn luôn có một chỗ có nắng hay một chỗ râm mát để ngồi vào bất cứ lúc nào. NGUỒN: HOUSE BEAUTIFUL.

■ Nên chọn vật liệu tự nhiên cho đồ nội thất. Nội thất mây tre đan rất thích hợp dùng cho sunroom. Vật liệu này cũng được sử dụng phổ biến cho đồ nội thất ngoài trời nên chúng có độ bền cao. Sử dụng vải bọc Sunbrella cho nệm chống phai màu vào mùa hè và thêm chắn, gối khi những tháng lạnh hơn đến. NGUỒN: TOWN & COUNTRY LIVING.

■ Đừng quên lắp đèn chiếu sáng. Mặt trời sẽ tạo ra ánh sáng rực rỡ vào ban ngày nhưng bạn sẽ muốn có đèn chiếu sáng vào ban đêm. Một chiếc đèn bàn hoặc vài chiếc đèn treo tường sẽ là giải pháp đơn giản và tiện ích cho không gian này. NGUỒN: PINTEREST.

■ Đừng bỏ qua sự thoải mái. Những phòng tắm nắng tốt nhất là nơi có đầy đủ những món đồ tiện ích, nơi bạn có thể nằm hay ngồi thoải mái, để đồ uống và đọc sách. Ghế bành bọc nệm (upholstered armchair) hay ghế dài loveseat là món đồ không thể thiếu. NGUỒN: PINTEREST.

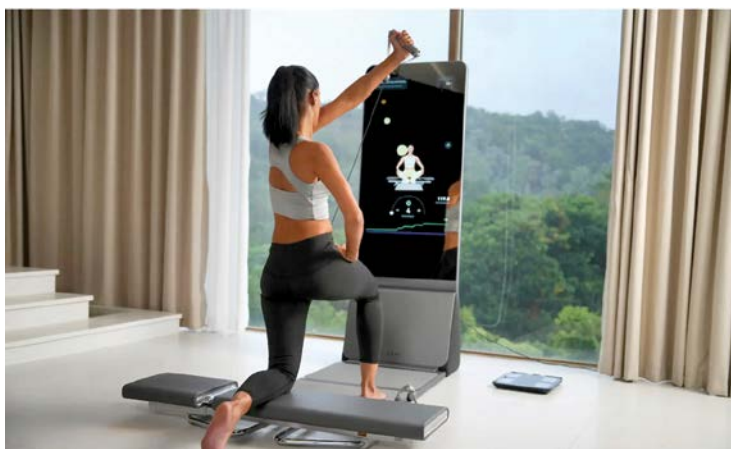

Máy tập thể dục có trí tuệ nhân tạo

Mướn một huấn luyện viên riêng cho việc tập thể dục là một điều xa xỉ, nhưng chỉ cần chi khoảng \$2,000 là người ta có thể sở hữu một máy tập thể dục có trí tuệ nhân tạo hướng dẫn không kém gì huấn luyện viên thật.

Máy Aeke K1 có một màn hình 43in đặt theo chiều đứng và hệ thống âm thanh nổi. Màn hình được nối với bộ phận điện tử đặt trên sàn nhà. Máy được trang bị các dây căng để tập cường lực điều chỉnh được tới mức tối đa 100kg. Ngoài ra còn có hệ thống theo dõi tim mạch và theo dõi vị trí của tay chân để hướng dẫn điều chỉnh cho đúng. Nhờ hệ thống các bộ cảm ứng và camera, máy sẽ theo dõi và đo lường sức chịu đựng, động tác, sức mạnh cơ bắp, độ co giãn của cơ thể. Với dữ liệu thu thập được, máy sẽ đề ra chương trình tập phù hợp cho người sử dụng. Máy cũng cung cấp các động tác cần thiết, từ động tác thể dục tới boxing hay yoga. Trong lúc tập máy sẽ theo dõi và nhắc nhở điều chỉnh các thao tác cho đúng. Sau buổi tập, máy sẽ cung cấp kết quả tập, từ số calo tiêu hao tới tác dụng trên các cơ đã được tập.

Máy Aeke K1 sẽ được bán với giá \$2,000.

Giá đỡ điện thoại để quay phim

Mặc dù được nâng cấp nhiều lần, điện thoại vẫn chưa hoàn toàn thích hợp cho việc quay phim. Một dụng cụ có tên là MagColl OmniGrip sẽ giúp tăng thêm điện, ánh sáng, tản nhiệt, kết nối và lưu trữ cho điện thoại trong lúc quay phim.

Đây là một giá đỡ để gắn điện thoại vào, theo chiều ngang hay chiều đứng đều được. Giá đỡ có thể được xoay chuyển góc độ của điện thoại để lấy hình theo ý muốn. Với OmniGrip, người sử dụng có thể quay phim 2.5 giờ liên tục và lưu trữ trong bộ nhớ 1TB. Khi quay phim, điện thoại sẽ rất mau nóng, vì vậy giá đỡ cũng có một hệ thống làm giảm nhiệt bằng chất bán dẫn và một quạt nhỏ. Phía sau giá đỡ cũng có đèn LED để tăng thêm ánh sáng khi cần quay vật thể gần. Trên giá đỡ còn có cổng kết nối USB-C, microphone để thu âm thanh. Toàn bộ giá đỡ chỉ nặng 179 gam và khi xếp lại chỉ dài 16 cm (6.25 in). Giá có thể gắn vào một tripod để sử dụng.

OmniGrip sẽ được bán với giá \$89.99 trong thời gian ngắn sắp tới.

Tam đại đồng công

Cả ba thế hệ cùng sống chung với nhau gọi là "tam đại đồng đường", còn cả ba thế hệ cùng bị cảnh sát bắt gọi là "tam đại đồng... công" (số 8). Đó là chuyện gia đình tại Palm Coast bên Florida, khi bà ngoại, con gái và đứa cháu ngoại vô một tiệm Target tại đây để ăn cắp đồ và đứa cháu bỏ vào ba-lô mang ra ngoài, nhưng bị nhân viên an ninh của tiệm chặn lại. Kiểu "làm ăn" gia truyền này coi bộ hỏng mấy khá.

Quà hiếm mùa lễ

Nếu mùa lễ này chưa biết mua quà tặng cho người thân, bạn bè thì hăng bia Miller High Life vừa tung ra thị trường loại nước hoa Dive Bar-Fume, có mùi... (như trong) quán bar, mùi vị như đang ngồi tại quầy bar, ghế da cao và mùi thuốc lá khen khét hoặc loại có mùi bia Miller High Life. Ngồi ở nhà và xúc nước hoa này thì cứ như đang ngồi tại quán bar, ra tiệm chỉ cho mắc công.

Metro tân tiến

Sau 16 năm xây dựng, tuyến metro tàu điện Bến Thành – Suối Tiên dài chưa tới 20 cây số tại Sài Gòn vừa được đưa vào hoạt động. Hệ thống metro này được liên doanh với các hãng Nhật để xây dựng nên khá tân tiến và tân... kỳ (cực). Kỳ cực là dù tân tiến không thua Nhật nhưng hành khách lại kém văn minh, còn... tiểu tiện bậy trong các (kẹt vắng) sân ga. Kiểu này thì lên "Tàu đêm năm cũ" hay "Chuyến tàu hoàng hôn" có mà chết (ngạt).

Năm cũ qua, năm mới tới. Chúng ta cùng nhau nhìn lại một vài khuôn mặt văn chương. Bài viết sau đây trích từ *Chữ Nghĩa Làng Văn* của Ngô Không Phí Ngọc Hùng. Gã thiển giả Ngô Không, tên thật: Phí Ngọc Hùng, sinh năm 1944, Thái Bình, ở Hà Nội từ nhỏ. Năm 54 vào Nam học Nguyễn Trãi- Chu Văn An và Kiến Trúc. Năm 75 tới Houston, Hoa Kỳ. Hiện về hưu và đang vật lộn với chữ nghĩa. Nguyễn có gặp anh Ngô Không một lần ở Houston cách đây đã nhiều năm. Cũng từ nhiều năm nay, mỗi nửa tháng anh đều gọi để Nguyễn đọc *Những Trang Chữ Nghĩa Làng Văn* và *Tác Giả Tác Phẩm*. Những bài đoản văn sau đây là trích từ *Chữ Nghĩa Làng Văn* của Ngô Không. Một số bài do anh sưu tầm, số khác là tự anh viết. Mời các bạn đọc những bài này để sống lại một thời văn chương nghệ thuật của quê nhà.

NGUYỄN & BẠN HỮU

Một vài khuôn mặt văn chương

NGÔ KHÔNG
PHÍ NGỌC HÙNG

■ KỊCH TÁC GIA TRẦN LÊ NGUYỄN

Thế có nghĩa là anh 75 tuổi, sao mà tâm hồn anh trẻ thế. Những người đi đưa tiễn anh lần cuối cùng hầu hết là những văn nghệ sĩ chế độ cũ. Ngoài những nhà văn nhà báo mà đếm được trên đầu ngón tay, tôi thấy còn có các họa sĩ như Cù Nguyễn, Rừng, Hồ Thành Đức mới ở nước ngoài về thăm quê hương. Đưa đám anh đến tận lò thiêu Bình Hưng Hòa, có một người con trai chống gậy, tôi cứ ngỡ là con trai của anh, nhưng hỏi ra thì biết cậu đó là cháu, con trai người em trai anh. Một bài diếu văn ngắn, cảm động

Trần Lê Nguyễn

do Hoàng Vũ Đông Sơn đọc trước quan tài, rồi cửa lò thiêu mở, quan tài anh từ từ hạ xuống. Thôi, thế là vĩnh biệt Trần Lê Nguyễn. Tiếng khóc của người thân anh òa lên. Tôi cũng không cầm nổi nước mắt. Tắm hình của anh vẫn toe toét nụ cười.

Buổi trưa về nhà anh, trên tường tôi thấy còn nhiều bức tranh nghệ thuật. Căn nhà đó ở bến Chương Dương, trước khi anh tới cư ngụ, tôi biết nhiều họa sĩ đã đến ở đó, có cả Cù Nguyễn. Năm 1963 tôi đến nhờ họa sĩ Nguyễn Trung vẽ cho tám bìa tập truyện ngắn Vác Ngà Voi, tập truyện ngắn đầu tay của tôi thuở đầu đời. Trên đường về, buổi trưa trời ập xuống một cơn mưa.

Tôi bị cảm nằm liệt mất mấy ngày. Đêm nay ngồi ghi lại những dòng này trời vẫn còn mưa. Những cơn muỗi đói sợ ướt cánh ủa dấy vào phòng. Vừa dứt mưa vừa kiếm ăn, chúng bu vào đốt tôi tôi tả. Tôi đập tan xác chúng, máu lóe trên bàn lay.

Trong đêm trường này chỉ mình tôi còn thức, trên 'căn gác bút' đam mê cô quạnh.

Nguyễn Thụy Long

*tựa đề nguyên bản Giữa Đêm Trường

- Tác giả: Nguyễn Thụy Long: bút hiệu đầu tay: Lan Giao.

- Sinh ngày 9.8.1938 tại Hà Nội.

- Mất ngày 3.9. 2009 tại Gia Định
- Tác phẩm: *Loan mất nhưng, Vác ngà Voi, Tay anh chị, Vết thù, Thuở mơ làm văn sĩ, Hồi ký viết trên gác bút*

■ GẶP BÁC TẠ CHÍ ĐẠI TRƯỜNG

Hôm trước có giới thiệu cuốn *Sử Việt, đọc vài cuốn*. Hôm nay cuối tuần đọc thêm một tác phẩm khác của Tạ Chí Đại Trường, cuốn *Thần, Người Và Đất Việt*. Sách đã được xuất bản tại Việt Nam từ năm 1989, và vừa được nxb Trí Thức tái bản lần thứ 3 năm rồi.

Trong tác phẩm này tác giả khảo sát thần linh của người Việt từ xưa đến nay. Bằng những kiến giải lý thú nhưng rất logic và thuyết phục, tác giả đã lột bỏ đi lớp áo mào rục rở của nhiều vị thần, hiện nguyên hình là những ông đá, ông cây...

Khảo sát những vị nhân thần sơ khai đến các nhân thần chính danh thời cận đại, tác giả cũng chứng tỏ trong tâm thức người Việt luôn tồn tại một ông thần, dù đôi lúc bị nguy trang không dễ thấy, từ đó dự báo chiều hướng phát sinh các vị thần mới trong tương lai - “Người ta chỉ có thể thay đổi chứ không thể hủy thần linh...”

Trên mạng có bài viết khá thú vị của TS Nguyễn Thị Hậu viết về tác giả và cả cuốn *‘Thần, người và đất Việt’*. Cop về đây mọi người đọc cho vui, thay lời giới thiệu.

o O o

Lần đầu tiên tôi “gặp” bác Tạ Chí Đại Trường là vào năm 1992, tại nhà thầy Trần Quốc Vượng. Năm ấy thầy mới đi Mỹ về. Tôi từ Sài Gòn ra ghé thăm thầy. Ngắm nghía những giá sách đầy chật nhà thầy, tôi nhận ra ngay những

Tạ Chí Đại Trường

cuốn sách mới.

Có một cuốn mà vừa nhìn thấy tôi đã cầm lấy xem ngay bởi cái tựa sách và cả tên tác giả đều lạ. Đó là cuốn “Thần, người và đất Việt” – cuốn sách mà cho đến giờ tôi vẫn nhớ nhằm tựa sách, luôn đảo thứ tự 3 thành phần trên như “Người, đất và thần Việt” hay “Đất, thần và người Việt”... vì tôi thấy dễ kiểu gì cũng hay và... có lý.

Tất nhiên sau đó tôi xin phép thầy Vượng photo lại, và nó trở thành một trong số ít những cuốn sách nghiên cứu tôi rất thích.

Nguyễn Thị Hậu

(1) Kể từ cuối thập niên 2000, sách của Tạ Chí Đại Trường mới được chính thức in và phát hành tại Việt Nam. Giáo sư Nguyễn Huệ Chi viết: Với tôi, ông ấy là người luôn ngẩng cao đầu.

Vũ Thư Hiên

- Tạ Chí Đại Trường quê gốc Bình Định. Tên của ông, Đại Trường, được ghép từ hai địa danh của tỉnh Khánh Hòa là Đại Lãnh và Trường Giang (sông Cái). Năm 1964, ông tốt nghiệp cao học Sử tại Đại Học Sài Gòn rồi nhập ngũ, cấp bậc cuối cùng là Đại úy.

- Sau năm 1975, ông bị đi cải tạo 6 năm đến năm 1981. Từ 1994, ông đi định cư tại Hoa Kỳ. Sau khi nhắm không qua khỏi căn bệnh nan y, ông đã từ Mỹ về lại Việt Nam ở với người anh vào ngày 4 tháng 10 năm 2015 với ý nguyện sẽ “gửi nắm thân tàn” lại nơi quê hương.

- Tác phẩm: *Thần, Người và Đất Việt, Những bài văn sử Những bài đã sử Việt, Việt Nam nhìn từ bên trong, Một khoảng Việt Nam Cộng Hòa nổi dài, Lịch sử nội chiến Việt Nam*

■ TRÒ CHUYỆN CÙNG NHÀ VĂN VŨ THƯ HIÊN

Nhà văn Vũ Thư Hiên vừa từ nước Pháp đi một vòng nước Mỹ để thăm các bạn văn và các độc giả đã từng yêu mến ông qua nhiều tác phẩm, đặc biệt là tập hồi ký *“Đêm giữa ban ngày”*. Khi ghé Washington tuần này, ông đã dành do đài TNHK một buổi trao đổi thân tình liên quan đến vấn đề văn chương. Mời quý vị theo dõi.

VOA: Thính giả bên trong Việt Nam muốn biết cuộc sống hiện nay của những nhà văn như ông. Xin cho biết qua một vài điều về sinh hoạt hằng ngày của ông bây giờ và các nhà văn Việt Nam ở Pháp, Mỹ hay ở hải ngoại nói chung.

VTH: Tôi nghĩ rằng lớp nhà văn già, có bao nhiêu người tôi không tính được, nhưng những người lớp tuổi trên 60, 65 thì chắc là giống tôi, vì bên này có chương trình cấp dưỡng cho người già. Còn anh em nhà văn trẻ hơn vẫn có công ăn việc làm. Có lẽ cũng là cái tốt cho họ vì môi trường hoạt động của họ sẽ rộng hơn, họ có dịp đi nước

này nước khác nhiều hơn, gặp gỡ các nhà văn nước này nước khác nhiều hơn.

VOA: Tuy sống tại Pháp nhưng chắc là ông vẫn có dịp theo dõi tình hình văn học bên trong Việt Nam. Vậy thì ông có những nhận xét gì về tình hình văn học bên trong Việt Nam hiện nay, điển hình là “*Nhật ký Đặng Thùy Trâm*”, các bài thơ của Nhóm “*Mở Miệng*”, tập thơ “*Dự báo phi thời tiết*” của Nhóm 5 Con Ngựa Trời v.v.

VTH: Tôi cũng chăm chú theo dõi tình hình văn học trong nước, tôi thấy nó tiến chậm chạp so với các nước khác. Văn học ở các nước khác không có những điều cấm kỵ, người đọc đủ trưởng thành để tự chọn món ăn tinh thần cho mình, không cần sự khuyên nhủ của một cơ quan nào. Những hiện tượng có tiếng ồn trong văn học, thì tôi nghĩ “*Nhật ký Đặng Thùy Trâm*” không thể coi là một tác phẩm văn học được. Đó là một tư liệu về tinh thần dẫn thân của một thanh niên (1) đi theo một lý tưởng, nhưng nếu nói đó là một tác phẩm văn học thì chắc là không thể nói được. Còn nhóm Mở Miệng thì tôi cũng đọc thỉnh thoảng, bắt gặp những nét của những anh em trẻ. Tôi nghĩ rằng nhóm Mở Miệng còn tồn tại được vì họ nói những điều không đụng chạm lắm. 5 Con Ngựa Trời cũng thế, nó cũng chỉ phi ở những con đường không có rào cản, nếu có rào cản chắc là không phi được.,.

(1) Ghi chú của người sưu tầm: Đặng Thùy Trâm là một cô gái.

■ CAO XUÂN HUY (1947-2010)

Cao Xuân Huy sinh tháng 9 năm 1947, quê nội ở Bắc Ninh, quê ngoại ở Hà Nam. Sau hiệp định Geneve 1954 chia đôi đất nước, gia đình ông cũng bị chia ly. Thân

Cao Xuân Huy

Năm 1985, ông in cuốn hồi ký “*Tháng Ba Gây Súng*”, là cuốn hồi ký được viết năm 1985, ghi chép lại những diễn biến của mặt trận Thừa Thiên- Huế cho đến khi tác giả bị bắt làm tù binh. Cuốn sách đã được tái bản đến 10 lần.

Năm 2005, nhà văn Cao Xuân Huy làm chủ biên tạp chí Văn Học (kế tục vai trò của nhà văn Nguyễn Mộng Giác) đến tháng 4 năm 2008 Văn Học phát hành số 236 thì đình bản vì lý do ông bị ung thư mắt, sức khỏe suy yếu nên không thể chăm lo cho tờ báo.

Ngày 12-11-2010 nhà văn Cao Xuân Huy từ trần sau một thời gian dài bệnh nặng. 4 tháng trước khi qua đời, ông cho ra mắt cuốn “*Vài mẩu chuyện*” do tạp chí Văn Học xuất bản.

(trích Chữ Nghĩa Làng Văn của Ngô Không Phi Ngọc Hùng)

phụ ông theo kháng chiến, trở về Hà Nội, chị ông không vô Nam, ở lại với bố. Còn ông thì theo mẹ di cư vào Nam.

Ông nhập ngũ năm 1968, là cựu Trung úy Đại Đội Phó ĐĐ 4 thuộc Tiểu đoàn 4 Thủy quân Lục chiến. Tại mặt trận Quảng Trị vào tháng 3, 1975, ông bị bắt làm tù binh và bị cầm tù 5 năm. Năm 1982 ông vượt biên và đến Mỹ một năm sau đó.

Người Việt chúng ta chắc ai cũng từng nghe 2 chữ “cao bồi”, thật ra đây là tiếng phiên âm từ chữ “cowboys” của Mỹ, tức là những chàng chăn bò, người làm nghề chăn gia súc của các cư dân bản địa khắp vùng Bắc Mỹ.

NGUYỄN NGỌC HIỆP
NORTH RICHLAND HILLS, TX

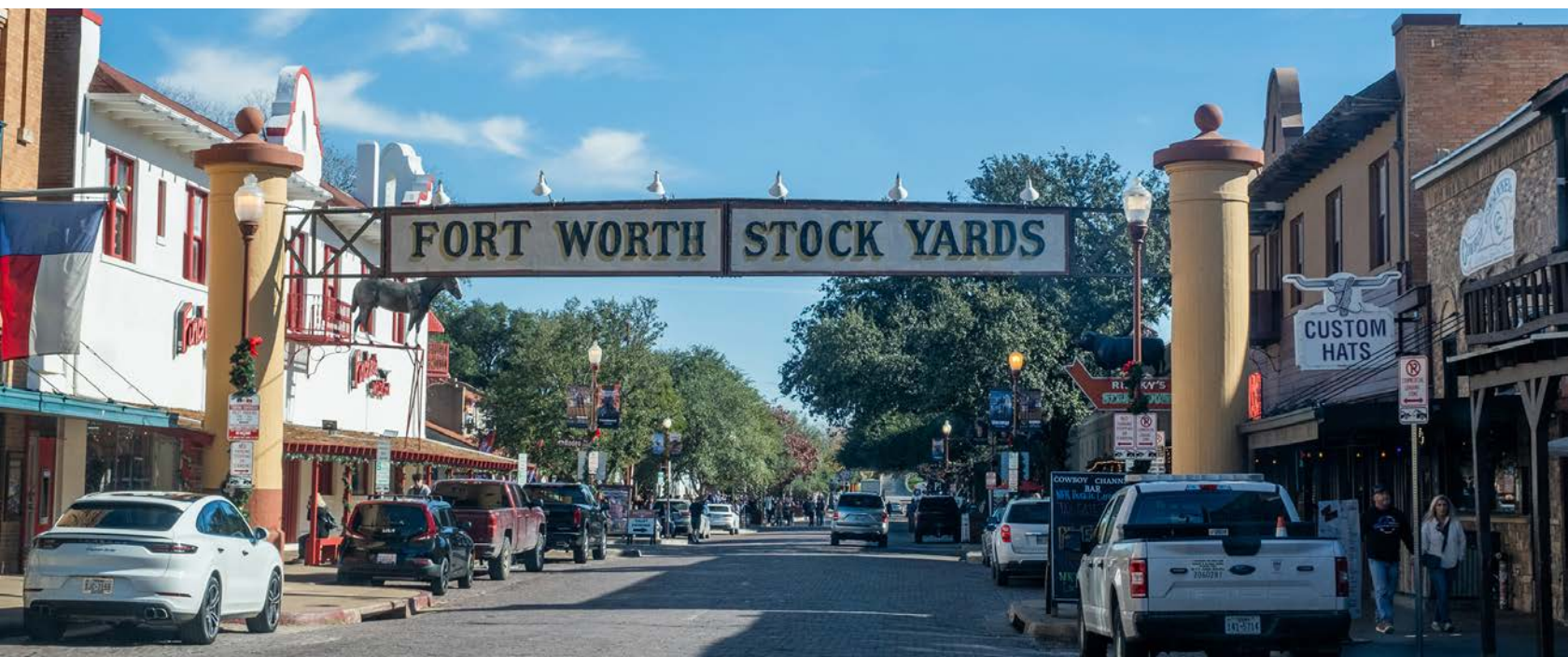
Phố cổ Stockyards

“Xứ Cao Bồi”

Những chàng cao bồi thường rong ruổi suốt ngày trên lưng ngựa với mũ rộng vành, quần jean áo da và đôi ủng có gấn cựa sắt ở gót để thúc ngựa. Hầu

hết các chàng đều thích sống tự do, phiêu lưu mạo hiểm, và chính những tính cách đó đã làm nên hình tượng cho rất nhiều tác phẩm văn học và nghệ thuật, với loạt “phim cao bồi” rất nổi tiếng

của Hollywood, trong đó các nhân vật cao bồi thường cưỡi ngựa giỏi, uống rượu như hũ chìm, giải quyết ân oán bằng việc đấu súng và bắn giỏi bằng cả hai tay... Để làm cho phim thêm hấp dẫn người ta còn sáng tác ra rất nhiều ca khúc nổi tiếng được gọi là “nhạc cao bồi”. Hình ảnh cao bồi đã trở thành một phần của văn hóa Mỹ, được nhiều người trên thế giới yêu thích.

Trên thực tế, văn hóa cao bồi được bắt nguồn từ những người Tây Ban Nha vào cuối thế kỷ 18, họ mang theo gia súc đến định cư ở một vùng đất hoang sơ rộng lớn là Texas, vì thế ngoài cụm từ “Cao bồi Viễn Tây” chúng ta cũng thường nghe nói đến “Cao bồi Texas”.

Hiện nay chúng ta có thể đến thăm một bảo tàng độc đáo về những nét đặc trưng của “cao bồi” tại Texas, đó là khu phố cổ Stockyards, một khu phố lịch sử được bảo tồn nằm ở thành phố Fort Worth. Khu phố này được thành lập vào năm 1906 với mục đích phục vụ cho ngành chăn nuôi gia súc của khu vực. Stockyards từng là một trong những trung tâm chăn nuôi gia

Đoàn tàu cổ tại Stockyards

súc lớn nhất thế giới, với hàng triệu con gia súc được vận chuyển qua đây mỗi năm.

Trong những năm đầu của thế kỷ 20, Stockyards là một khu vực sôi động và nhộn nhịp. Khu phố này có đầy đủ các dịch vụ cần thiết cho ngành chăn nuôi gia súc, bao gồm các nhà máy giết mổ, kho bãi, nhà hàng, quán bar, ga xe lửa ...

Chúng tôi may mắn đến thăm

Stockyards vào một ngày cuối năm, ngay vào lúc đàn bò sừng dài được dẫn đi diễn hành, những con bò to lớn đặc trưng của giống bò cổ xưa vùng Texas với cặp sừng dài cong vút trông thật oai vệ đi cạnh những chàng cao bồi trong trang phục xưa, âm nhạc vang lên những nhạc phim cao bồi và rất nhiều tiếng reo hò vỗ tay tán thưởng... đúng là một cảnh phim cao bồi đang diễn ra giữa đời thực.

Biểu diễn bò sừng dài

Quả châu khổng lồ

Trong tiết trời se lạnh chúng tôi thấy thật ấm áp khi bước vào những gian hàng bày bán đồ lưu niệm, ở đây có tất cả những sản phẩm “cao bồi”, từ những chiếc mũ rộng vành đến giày boots, áo quần bằng da, các hình tượng cao bồi và ngựa ... cũng như nhiều nhà hàng với đủ loại món ăn và rượu để phục vụ du khách.

Tại đây còn có Texas Cowboy Hall of Fame, là một trong những “bảo tàng cao bồi” lớn nhất và uy tín nhất ở Hoa Kỳ được lập ra để tôn vinh những người đàn ông và phụ nữ xuất sắc trong kinh doanh và hỗ trợ môn đua ngựa cũng như lối sống phương Tây ở Texas. Hiện nay nơi đây trưng bày một bộ sưu tập đồ sộ các hiện vật liên quan

Shopping

đến cao bồi, bao gồm quần áo, đồ đạc, phương tiện và tác phẩm nghệ thuật. Bảo tàng cũng có một chương trình giải trí và giáo dục đa dạng, bao gồm các cuộc triển lãm, hội thảo và các chương trình biểu diễn nghệ thuật.

Ngoài ra Cowtown Coliseum cũng là di tích lịch sử đáng kể đến của một đấu trường xưa được xây dựng từ năm 1908, với sức chứa lên đến 3,418 chỗ ngồi, hiện nay vẫn còn được sử dụng cho các cuộc đua ngựa, và một số hoạt động thể thao của địa phương hoặc các buổi hòa nhạc.

Đến với Stockyards vào mùa Christmas chúng ta dễ dàng nhận thấy các cảnh trí giáng sinh được trang hoàng long lẫy khắp nơi, một

Cây thông Giáng Sinh

cây thông Noel thật lớn, những trái châu khổng lồ và các khung cảnh rực rỡ ánh đèn để cho du khách tự do chụp hình kỷ niệm. Vào mùa này các cửa hàng và nhà hàng cũng mở cửa muộn hơn để phục vụ những người mua sắm và ăn tối. Có rất nhiều hoạt động dành cho gia đình và trẻ em, bao gồm đi xem ngựa, đi xe lửa và xem các chương trình giải trí, Stockyards đúng là nơi độc đáo và thú vị dành cho ngày lễ Giáng sinh.

Đấu trường Cowtown Coliseum

Bài và hình ảnh HN

PHỎNG VẤN HOÀNG KHỞI PHONG

Cá nhân tôi bỏ đi không có gì đáng tiếc

NGUYỄN MẠNH TRINH thực hiện

Trong hai thập niên 80 và 90, Hoàng Khởi Phong là một trong những gương mặt của Văn học Hải ngoại. Tên ông gắn liền với hồi ký Ngày N+ mà ấn bản đầu tiên mang tựa Ngẩng Mặt Nhìn Trăng Sáng, ghi chép cuộc triệt thoái Cao Nguyên thảm khốc trên Liên Tỉnh lộ 7.

Cá nhân tôi thích tựa Ngẩng Mặt Nhìn Trăng Sáng hơn. Ngày N+ mang dáng dấp D-Day của phim The Longest Day.

Cá nhân tôi cũng "ưa" Hoàng Khởi Phong giai đoạn làm Trưởng ban Giám thị trông coi tù binh Bắc-Việt xâm nhập bị bắt trong Nam rồi giam tại Phú Quốc. Thời kỳ đó, Hoàng Khởi Phong sống trên "lầu ông Hoàng", một căn gác gỗ cheo veo trên một đỉnh đồi có thể ở Hàm Ninh hay Dương Đông, vừa kỷ luật tù binh vừa làm thơ phản chiến.

Vì sao mang cấp bậc đại úy Quân Cảnh hết sức tin vào chính nghĩa của miền Nam mà Hoàng Khởi Phong lại làm thơ phản

chiến khi cá nhân ông trực tiếp thẩm vấn hàng binh Bắc-Việt và nhận chân họ bị nhốt sợ? Vì quân lực Nam-Việt đầy khiếm khuyết? Vì cuộc chiến vô vọng không thể thắng được?

Phỏng vấn của Nguyễn Mạnh Trinh thực hiện vào năm 1989, cách đây ba thập niên, cho thấy những suy nghĩ của Hoàng Khởi Phong đã từng làm trưởng đồn Quân Cảnh Pleiku, trưởng đồn Quân Cảnh Quy Nhơn, đã hai bận phải "triệt thoái" theo lệnh của bộ Tổng Tham Mưu bỏ Cao Nguyên rồi Nha Trang-Cam Ranh-Bình Định-Tuy Hòa... Phần uất nào hơn nữa với một sĩ quan Quân Cảnh là người giữ quân pháp?

Vài tháng nữa phía Cộng sản sẽ rầm rộ Đại Thắng Mùa Xuân và phía Quốc gia sẽ lại đăng lại những hồi ký kiêu hùng của những chiến thắng An-Lộc-Quảng Trị-Xuân Lộc... Sau nửa thế kỷ, cần nhìn lại mọi góc độ của bại trận.

[TRẦN VŨ]

2 KỶ - KỶ 1

Hoàng Khởi Phong tên thật Nguyễn Vinh Hiển, sinh năm 1943 tại Hải Dương; cựu học sinh trung học Chu Văn An Sài Gòn 1961; cựu sĩ quan Quân lực Việt Nam Cộng Hoà 1963-1975; nguyên trưởng ban giám thị trông coi tù binh Bắc-Việt tại trại giam Phú Quốc, rồi trưởng đồn Quân Cảnh Pleiku. Chức vụ sau cùng: trưởng đồn Quân Cảnh Quy Nhơn.

TÁC PHẨM: Mặt trời lên (thơ, 1967), Phục hồi quyền chức làm người (thơ, 1970), Trong hoàn cảnh khác (tập truyện, 1973), Ngẩng mặt nhìn trăng sáng (ký sự, viết chung với Hoàng Chính Nghĩa, 1977), Ngày N+ (hồi ký, 1988), Thư không người nhận (tập truyện, 1991), Người trăm năm cũ (trường thiên tiểu thuyết, tập I, 1993), Cây tùng trước bão (ký sự, 1994), Những con chuột thời thơ ấu (tập truyện, 1995), Viết lên trời xanh (truyện dài, 1996), Quán ven sông (tập truyện, 2001), Người trăm năm cũ (trường thiên tiểu thuyết, tập II, 2002)

NGUYỄN MẠNH TRINH:
Đối với chiến tranh Việt Nam, qua nhiều thời điểm từ 1970 cho tới nay 1989, hình như ở nơi anh có sự thay đổi cảm xúc cũng như suy nghĩ?

HOÀNG KHỞI PHONG: Khi tôi còn trẻ đi lính xa nhà, tuy buồn nhưng tôi không thể nào ngủ nổi những bản nhạc kiểu tâm lý chiến rẻ tiền như: «Anh là lính đa tình», «Kẻ ở miền xa», «Tiền lính tính liên», «Đám cưới nhà binh» ... Nhưng binh sĩ của tôi thì khác, họ hát ồm ồm mỗi bài hát suốt một hai tháng. Tôi rất ghét những anh thợ hát trốn lính, khi đi hát thì lại hay mặc đồ dù, đồ bông, đồ bay, đồ... lặn. Cho tới một hôm cách đây 10 năm, tôi ngơ ngẩn trong một khu thương mại của người Việt trên đất Mỹ, trong một dịp đi hội chợ Tết. Cũng vẫn những anh thợ hát đó, vẫn đồ dù, đồ bông, đồ bay, đồ ... lặn đó, vẫn «Kẻ ở miền xa» (bây giờ thì xa tuốt mù khơi), vẫn những lời hát ngô nghê, ngớ ngẩn của nhiều năm trước. Tôi nhìn lại những bộ dạng, nhân dáng đáng ghét đó, tự nhiên quận đau trong lòng. Cả một trời xa đổ về, cả một thời cũ ủa tôi. Tôi thấy thương thân mình, thương cả mấy anh thợ hát, cả những bài hát xưa đã nhiều lần làm tôi lộn tiết.

NGUYỄN MẠNH TRINH: **Anh có thể kể những dụng cụ chạm với**

chiến tranh, với chết chóc trong đời sống hậu cứ của anh?

HOÀNG KHỞI PHONG: Trong đời binh nghiệp gần 13 năm, tôi có mặt ở đủ 4 vùng chiến thuật. Tôi làm việc ở 15 tỉnh, một hải đảo. Có nhiều chỗ tôi đổi tới làm việc vài ba lần, như Pleiku năm 65, 70 và 75, Biên Hòa năm 64 và 69, Vũng Tàu 2 đạo... Phần lớn những thuyền chuyển của tôi đều là bị phạt, khi thì vì vô kỷ luật thật, khi thì vì không chịu làm một cái bánh xe trong một guồng máy. Tôi là lính chuyên môn. Nếu kẻ tiểu-ẩn ẩn mình trong thâm sơn cùng cốc, kẻ trung-ẩn nấu mình nơi chợ búa phố phường và kẻ đại-ẩn nương mình trong chốn triều đình thì tôi là kẻ... đại trốn lính, chuyên bắt những người khác đi lính. Nếu tôi nói tôi đánh giặc ghê gớm lắm thì các ông Cao Xuân Huy (Thủy Quân Lục Chiến), Phan Nhật Nam, Nguyễn Vũ, Khánh Trường (Nhảy Dù), Nguyễn Ý Thuận (Biệt Động Quân) sẽ cười. Nhưng quả thật trước 75, về chuyện giáp mặt kẻ thù thì các ông vừa kể không một ông nào theo kịp tôi. Tôi có tới 6 năm phục vụ trong các trại giam tù binh nên có dịp quan sát người lính của cả hai phía. Quân Đội Miền Nam thì mỗi lúc mỗi mất đi cái thuần chất chuyên nghiệp và bị chính trị thẩm thấu càng ngày càng đậm.

Ngoài ra, tệ trạng bè phái, tham nhũng cũng làm cho nó càng lúc càng giống như một con bệnh bị suy nhược. Còn những kẻ trong hàng rào, họ không phải chỉ ngu ngốc kiểu: «cái nồi ngồi trên cái cốc» hay nói ngọng «nằm nụng, nếu náo, lói mò...» như chúng ta vẫn giễu cợt. Đằng sau cái dần độn bề ngoài đó, họ là một khối vững chắc, họ là những cái máy người. Gật và lắc do sự ứng thuận hay không của một vài kẻ khác. Họ cũng có những âu lo riêng tư như chúng ta, nhưng phản ứng trước một sự kiện thì đồng bộ. Đây không phải là sự đoàn kết, mà là sự sợ hãi, muôn người như một. Tôi xót xa cho họ, tôi đau buồn cho những người lính của tôi và cho tôi. Tôi hồi hộp chờ đợi một điều tồi tệ nhưng không bao giờ nghĩ, là điều tồi tệ đó lớn đến độ kinh hoàng như năm 75.

NGUYỄN MẠNH TRINH: **Anh làm thơ phản chiến hồi đó có phải vì bức bối tuổi trẻ? Vì thích chống đối để tỏ ra mình tiến bộ? Hoặc vì nhận thức được vai trò tốt thí trong chiến tranh ủy nhiệm?**

HOÀNG KHỞI PHONG: Tôi dứt khoát là người không «hiếu chiến» nhưng cũng không «phản chiến». Điều quan trọng là trận chiến và Tôi thêm làm lính của vua ... Quang Trung, tôi thêm làm lính của ông ... Đệ Thám. Tôi tiếc là mình quá

trẻ để không thể làm một chiến sĩ có mặt tại Chapa, đánh trận Sông Lô, hay có mặt trong bài thơ Tây Tiến của Quang Dũng. Nói tóm lại đó là những trận chiến chống ngoại xâm (vấn đề Quốc, Cộng là một chuyện khác đến sau). Tôi rất mê thơ Quang Dũng: «...Rải rác biên cương mồ viễn xứ - Chiến trường đi chẳng hẹn ngày xanh ... » Vậy thì tôi phản chiến ở chỗ nào? Tôi không phải là một người hùng mũ đỏ mũ xanh nhưng dứt khoát tôi không hèn. Tôi không phải là một sĩ quan gương mẫu nhưng cũng không nhu nhược, nhắm mắt nghe lệnh thượng cấp. Tôi là một người lính, có cơ hội suy nghĩ về mình, về đồng đội, về địch quân. Tôi cố gắng chống trả trong hiện tại, và mơ ước trong tương lai chúng ta có những người chỉ huy đúng nghĩa, có tài có đức. Nếu Miền Nam trụ được thêm 10 năm nữa, tôi nghĩ là chúng ta đã không ngồi tại chỗ đang ngồi ngày hôm nay, lái xe hơi tốt, mặc quần áo đẹp xong rồi cười sằng sặc về vụ «cái nồi ngồi trên cái cốc».

Tôi không thích chữ «phản chiến». Nhạc của Trịnh Công Sơn nói lên niềm tha thiết của con người với hòa bình và cũng nói lên thân phận bèo bọt của con người trong thời chiến. Mà đã là con người thì ở đâu

cũng vậy, ai cũng thích một đời sống bình yên, không chết chóc. Nhạc của Trịnh Công Sơn nếu có làm hao hụt tinh thần chiến đấu của Miền Nam như thế nào thì cũng làm hao hụt tinh thần chiến đấu của quân đội Bắc Việt y như vậy. Vấn đề là Miền Nam đã không vận dụng đúng mức cái chất nhạc u uất này, chẳng những thế chúng ta còn đẩy Trịnh Công Sơn mỗi ngày mỗi xa chúng ta, nên tôi không lấy làm lạ khi năm 1975 anh ta «hân hoan ngã về phía những người thắng trận».

NGUYỄN MANH
TRINH: **Bây giờ khi cầm bút, anh có nghĩ mình vẫn là người lính của Quân Lực Việt Nam Cộng Hoà (QLVNCH)?**

HOÀNG KHÔI PHONG: Nhà văn, nhiều đó đủ rồi. Tôi

có 13 năm ở lính nên hay viết về đời lính, nhưng không phải vì thế mà bây giờ vẫn tự coi mình là một quân nhân. Tôi là một cựu quân nhân OLVNCH, cái này không có gì lộn cợn. Nhưng giờ này mà vẫn muốn là lính, là cấp tá, cấp tướng, vẫn muốn được gọi bằng cấp bậc cũ thì không thể chấp nhận được. Cái mũ casquette của sĩ quan có một cái khiên, trong cái khiên này, ngay chính giữa là phù hiệu của OLVNCH, bên trên có một hàng chữ: TỔ QUỐC, DANH DỰ, TRÁCH NHIỆM. Đó là 3 tín niệm một sĩ quan phải đội trên đầu. Khi còn tại chức, anh đội lên đầu mấy chữ đó hay anh ngồi lên mấy chữ đó?

NGUYỄN MANH
TRINH: **Viết về những ngày tàn của cuộc**

chiến Việt Nam, qua Ngẩng Mặt Nhìn Trăng Sáng, Ngày N+.. .. và Cây Tùng Trước Bão, anh có mục đích gì? Vì dân vật của ký ức? Hay muốn từ những sự kiện ấy hướng tầm nhìn và dự phóng tương lai dân tộc Việt Nam?

HOÀNG KHÔI PHONG: Mục đích chính của tôi không lớn như anh đặt trong câu hỏi. Nó khiêm tốn hơn, tôi mong cống hiến cho những thế hệ sau một phần nhỏ của SỰ THẬT, những nhà văn khác cống hiến phần của họ. Những thế hệ sau sẽ có cơ hội ráp nối những phần nhỏ SỰ THẬT này, để có một SỰ THẬT tổng hợp của một giai đoạn lịch sử. Họ sẽ thấy những phần nào ĐÚNG, phần nào SAI, họ sẽ có những dữ kiện tốt, để chu toàn bổn phận của họ đối với giai đoạn lịch sử của họ.

NGUYỄN MANH
TRINH: **Ngày N+.. có phải là một hồi ký? Như vậy có phần nào hư cấu hiện diện ở trong không? Hay tất cả những chi tiết đều là 100% sự thật?**

HOÀNG KHÔI PHONG: Ngày N+.. .. là một cuốn hồi ký, không có gì hư cấu trong đó. Tôi biết trí nhớ của tôi rất tốt, khiêm tốn thì tôi nhớ được 80%, 20% còn lại có thể là sai, nhưng nhớ lộn thì không phải là hư cấu. Trong trường hợp tái bản, tôi sẽ sửa lại vài chi tiết sai về tên người cũng như sự kiện. Hiện nay tôi biết đã lầm 3 chi tiết, trong đó có một chi tiết liên quan đến người em họ tôi là Đại Úy Đàm Quang Thúc, Nhảy Dù. Anh ta không chết, đi học tập hơn 10 năm và đã về nhà.

NGUYỄN MANH
TRINH: **Có người nói**

trong Ngày N+.. có sự
lãng mạn của những
bài thơ. Vậy chất thơ ấy
có phải là hư cấu? Hay
chỉ là cốt lõi ngôn ngữ
Hoàng Khởi Phong?

HOÀNG KHỞI PHONG: Cũng chỉ là cảnh mặt trời lặn mà có người thấy thê lương, có người thấy huy hoàng, lại có người chẳng thấy một chút ấn tượng nào. Trong cảnh hỗn loạn cùng cực của một cuộc rút lui, nếu viết lại ngay lúc đó, tôi chắc là sẽ có nhiều hình ảnh khác, sẽ có nhiều súng nổ, đạn bay, người chết như ngã rạ. 10 năm sau, những cái còn lại trong đầu chính là những hình ảnh mạnh mẽ nhất, sắc nét nhất và lắng đọng nhất. Nếu nó lãng mạn như một bài thơ, thì điều đó có nghĩa là ngay cả chiến tranh và cõi chết cũng có chất lãng mạn, chất thơ của nó.

NGUYỄN MẠNH TRINH: Từ Ngẩng Mặt Nhìn Trăng Sáng cho tới Ngày N+.. anh có sửa đổi thêm thắt gì không? Sự thêm thắt ấy do nhớ lại nhiều chi tiết hơn hay là trộn lẫn thêm những suy tưởng và cả những hư cấu cần thiết?

HOÀNG KHỞI PHONG: Phần đầu của Ngày N+.. .. (Pleiku -- Tuy Hòa) gồm 70 trang giữ nguyên từ Ngẩng Mặt Nhìn Trăng Sáng. Phần hai (Quy Nhơn - Phú Quốc) và phần ba (Sài Gòn - Subic Bay) và lá thư gửi cho các em học sinh của Trường Tiểu Học Vườn Hồng

được viết sau này. Lý do là khi thực hiện Ngẩng Mặt Nhìn Trăng Sáng, số tiền của nhà xuất bản Bối Cảnh dành cho cuốn sách đó của Hoàng Chính Nghĩa và tôi chỉ có thể in được bấy nhiêu. Ngày đó in tại nhà in Mỹ đất gấp ba bây giờ in tại nhà in Việt. Sau này nhà Văn Nghệ muốn tái bản cuốn đó, tôi đề nghị để tôi viết trọn vẹn cuốn sách mà 10 năm trước tôi chỉ in được một phần thật nhỏ.

NGUYỄN MẠNH TRINH: Một đoạn trong Ngày N+.. anh viết về những em Thiếu Sinh Quân ở Pleiku, trong ngày di tản, hoặc các em Hướng Đạo Sinh dắt nhau ở Liên Tỉnh Lộ 7B, những đoạn ấy rất cảm động. Từ những trường hợp ấy, anh nghĩ gì đến những đứa trẻ trong đời sống hôm nay? Và liên tưởng nào khác xa hơn những cảnh anh đã chứng kiến?

HOÀNG KHỞI PHONG: Hơn một thế kỷ, các thế hệ trẻ thơ của nước ta đã quen thuộc với chiến tranh từ thời thơ ấu, đến độ nhìn súng đạn như đồ vật quen thuộc trong nhà. Đến khi khôn lớn, được người ta nhét một khẩu súng vào tay thì không thấy nó là một vật bất tường. Kiểm điểm lại, trong thế kỷ 20 này người Việt tham dự bao nhiêu cuộc chiến tranh? Chống Pháp, chống Mỹ, chống lẫn nhau, rồi đánh Tàu, đánh Cao Miên. Ấy là chưa kể thời gian chống

Nhật và một trận đánh ít người nhớ là chống Liên Quân Anh-Ấn khi đoàn quân này vào giải giới từ vĩ tuyến 16 trở vào Nam. Thử hỏi trong thế kỷ 20 này, có trẻ thơ nước nào như trẻ thơ nước Việt không?

NGUYỄN MẠNH TRINH: Nếu có người đề nghị mang lá thư anh gửi cho các em học sinh của Trường Tiểu Học Vườn Hồng lên đầu cuốn Ngày N+.., anh nghĩ thế nào? Có phải đó là một phương cách mở đầu quyển sách với ấn tượng mạnh?

HOÀNG KHỞI PHONG: Lá thư gửi cho các em học sinh của Trường Tiểu Học Vườn Hồng phải ở cuối, bởi cuốn sách không nên đóng lại bằng những đón đầu, ê chề, nhục nhã. Cá nhân tôi bỏ đi không có gì đáng tiếc, nhưng tôi còn một chút hy vọng vào tương lai của xứ sở. Quốc gia chúng ta đã từng bị Bắc Phương đô hộ cả ngàn năm, đã bị Tây Phương cai trị cả trăm năm, mà nước Việt vẫn tồn tại trên bản đồ thế giới.

Chúng ta mới có một cuộc chiến Nam Bắc 20 năm, nhưng chúng ta đã từng có một cuộc tương tranh Trịnh Nguyễn kéo dài tới hai thế kỷ. Lịch sử không bao giờ ngưng lại tại đây.

Đây chỉ là một giai đoạn lịch sử bất lợi cho miền Nam, cho toàn thể dân tộc. Tôi gửi những hy vọng của tôi qua tập sách

này, đến các thế hệ kế tiếp. Tôi hy vọng họ sẽ thấy được những sai lầm của thế hệ chúng ta, ngõ hầu họ có thể tránh được những điều làm phương hại đến vai trò của họ, trong giai đoạn lịch sử sắp tới. Do đó trước khi được ngỏ lời với họ, tôi phải có can đảm đi qua những vũng bùn của chính tôi.

NGUYỄN MẠNH TRINH: Những tác phẩm khác của anh như Thư Không Người Nhận, Thư Gửi Người Bạn Cũ, Cháo Lú ... có thể sắp vào loại nào? Tập ghi? Tùy bút? Nghị luận chính trị pha lẫn với văn chương?

HOÀNG KHỞI PHONG: Cả loạt bài anh đề cập đến có nhiều chất chính trị, nhưng điều quan trọng không phải là xếp nó vào loại nào, mà là tôi làm bật được cái gì trong đó. Theo tôi một nhà văn không nhất thiết phải có hành vi chính trị, nhưng trong thời điểm của chúng ta, nhà văn phải có ý thức về chính trị. Đây cũng chính là điểm mà anh Nguyễn Mộng Giác đôi lần tỏ ý băn khoăn về tôi, bởi vì đối với phần lớn các nhà văn, chữ «chính trị» bao hàm những ý nghĩa không mấy tốt đẹp.

NGUYỄN MẠNH TRINH: Đối tượng của anh khi viết những bài văn trên là ai? Có phải là sẽ đi xa hơn là những tâm sự với những người thân, với Trần Hữu Lộc, Vỹ Ý...

HOÀNG KHỎI PHONG: Thời điểm chúng ta đang sống là một thời điểm thật lạ lùng và phức tạp. Chúng ta có thể bị quất ngã bởi một nghìn thứ. Trước tiên hết là hai phe Quốc và Cộng, phe nào cũng có thể đón con người quy xuống như đón một cây chuối. Xã hội miền Bắc có những khó khăn của họ, và xã hội trong Nam có những khó khăn khác.

Thư gửi một người bạn vẫn có thể là những suy nghĩ giữa Trần Hữu Lục và tôi, có thể giữa anh và một nhà văn nào đó còn ở lại quê nhà, có thể giữa bất kỳ một nhà văn nào ở đây với một nhà văn phía bên kia. Nếu chúng ta nhìn rõ mình đang ở đâu trong cơn biến động này, và giới hạn những hoạt động của mình trong những gì mình có thể làm tốt, như thế là chúng ta đã tiến được một bước về phía hành trình tìm lại chính mình.

Chiến tranh thì quá lớn, trong góc nhìn hạn hẹp của mỗi nhà văn, nếu còn để những thiên kiến, đổ kỵ, hẹp hòi, thiên cận... .. chi phối thì viết làm chi. Chúng ta là nhà văn, nhà văn Việt Nam ít người giàu có. Nhà văn chỉ có mỗi một tấm lòng, do đó tôi muốn mở toang nó ra và không ngần ngại đem chính mình ra làm một ví dụ. Xấu hay tốt cũng tùy vào các sự kiện, và bởi cách nhìn của những tấm lòng khác.

(còn tiếp 1 kỳ)

Tuổi tác & tim mạch

Huyết áp là các số đo về tim mạch và cũng là con số được đề cập đến nhiều nhất, một trong bốn thứ “ba cao một thấp” (cao huyết áp, cao đường huyết, cao mỡ và thấp khớp) liên quan đến tuổi tác. Huyết áp (blood pressure, BP) nằm trong 3 món được đo lường nhiều nhất, vital signs hay dấu hiệu của sự sống, ngoài nhịp tim (heart rate/Pulse, HR) và nhịp thở (respiration rate). Con người có thể thở nhanh hoặc chậm nhưng không thể điều khiển huyết áp hay nhịp tim. Quan trọng như thế nên huyết áp được tìm hiểu kỹ lưỡng để chẩn đoán bệnh tật và ước lượng tình trạng sức khỏe. Như thế nào là huyết áp bình thường và như thế nào bất thường và nếu có, sự bất thường ấy ảnh hưởng ra sao.

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Gần đây, trung tâm nghiên cứu tại Cleveland Clinic, Hoa Kỳ từng trình bày rằng huyết áp thay đổi qua thời gian (tuổi tác) và tình trạng sức khỏe chung dù cơ thể không

bệnh tật gì như trong các phụ nữ đã mãn kinh và lực sĩ. Nhịp tim lúc nghỉ ngơi có thể cao hoặc thấp theo tuổi tác. Trẻ em có nhịp tim cao hơn “bình thường”, nhất là trẻ sơ sinh.

Ta dò tìm nơi mạch máu chuyển động bằng cách đặt ngón trỏ ở cổ tay hoặc cần cổ rồi đếm số lượng của sự chuyển động ấy trong suốt 30 giây, nhân đôi là ta có số đo nhịp tim mỗi phút. Nên đếm nhịp tim khoảng một tiếng sau khi tập thể dục hay uống cà phê vì cà phê và vận động nhanh gia tăng nhịp tim. Nhịp tim cũng như huyết áp thay đổi theo mức hoạt động của cơ thể trong ngày, lúc ngủ nhịp tim thường xuống thấp.

Nhịp tim bình thường theo tuổi tác:

1. Trẻ sơ sinh – 4 tuần: 100 – 205 nhịp/phút
2. Trẻ em tuổi 4 tuần - 1 năm: 100 - 180 nhịp/phút
3. Trẻ em tuổi 1 – 3 năm: 98 to 140 nhịp/phút
4. Trẻ em tuổi 3 – 5:

80 to 120 nhịp/phút

5. Trẻ em tuổi 5 – 12: 75 - 118 nhịp/phút

6. Thiếu niên tuổi 13 – 18: 60 - 100 nhịp/phút

7. Người lớn tuổi 18 trở lên: 60 - 100 nhịp/phút

Theo tài liệu của British Heart Foundation, dù nhịp tim thay đổi theo tuổi tác và tình trạng sức khỏe của mỗi cá nhân nhưng khi tim đập trên 100 nhịp/phút trong người lớn là dấu hiệu đáng lo ngại. Có thể do thiếu máu, nhiễm trùng hoặc tuyến giáp trạng hoạt động quá mức. Tim đập chậm, dưới 60 nhịp/phút thường thấy trong các lực sĩ thường xuyên luyện tập, thân thể khỏe mạnh. Tuy nhiên, khi tim đập chậm và đi kèm với ngất xỉu hoặc mệt mỏi là dấu hiệu của bệnh tật, cần được chẩn đoán.

Khi tim đập, máu được bơm đi các mạch máu khắp cơ thể dưới một áp suất (huyết áp) tùy thuộc vào sức co thắt của cơ tim và độ co giãn của mạch máu. Huyết áp cũng thay đổi theo tuổi tác. Theo dữ liệu của Bộ Y Tế Quốc Gia, khoảng huyết áp “bình thường” là 90/60mmHg - 120/80mmHg. Tuy nhiên các chỉ số này gia giảm theo tuổi tác và giới tính; dưới đây là bảng tóm tắt:

1. Sơ sinh - 1 tháng (newborn): Systolic (số trên): 60–90 mm Hg; Diastolic (số dưới): 20–60 mm Hg
2. Trẻ em tuổi 1 tháng – 1 năm (infant): Systolic: 87–105 mm Hg; Diastolic: 53–66 mm Hg
3. Trẻ em tuổi 1-3 năm (toddler): Systolic: 95–105 mm Hg; Diastolic: 53–66 mm Hg

4. Trẻ em tuổi 3 -5 năm (preschooler): Systolic: 95–110 mm Hg; Diastolic: 56–70 mm Hg

5. Trẻ em tuổi 5 -12: Systolic: 97–112 mm Hg; Diastolic: 57–71 mm Hg

6. Tuổi dậy thì (A d o l e s c e n t) : Systolic: 112–128 mm Hg; Diastolic: 66–80 mm Hg

7. Người lớn tuổi 18–39: Nữ: 110/68 mm Hg; Nam: 119/70 mm Hg

8. Người lớn tuổi 40–59: Nữ: 122/74 mm Hg; Nam: 124/77 mm Hg

9. Tuổi 60 trở lên: Nữ: 139/68 mm Hg; Nam: 133/69 mm Hg

Huyết áp thấp có thể gây chóng mặt và đôi khi ngất xỉu nhưng thường không đáng lo ngại; huyết áp cao thường gia tăng các rủi ro về bệnh tim mạch nếu không chữa trị.

Khi có tuổi, mạch máu không co giãn dễ dàng nữa, cơ tim cần bơm máu mạnh hơn [để đưa máu đi khắp cơ thể] tạo nên áp suất cao hơn. Do đó, huyết áp cao hơn được xem là bình thường [cần thiết]. Dưới ảnh hưởng của nội tiết tố, huyết áp cũng gia giảm tạo nên sự khác biệt giữa nam nữ.

TLL

Những điều cần biết về huyết áp cao khi lớn tuổi

Những điểm cần nhớ

Nguy cơ bị huyết áp cao tăng lên khi bạn già đi

Hầu hết những người bị huyết áp cao không có dấu hiệu hoặc triệu chứng

Các vấn đề sức khỏe nghiêm trọng có thể phát triển nếu huyết áp cao không được điều trị

Bạn có thể làm gì

Kiểm tra huyết áp thường xuyên

Ăn uống lành mạnh và tập thể dục thường xuyên

Hỏi bác sĩ xem bạn có cần dùng thuốc để kiểm soát huyết áp không

Tìm hiểu thêm về bệnh cao huyết áp và người lớn tuổi tại:
www.nia.nih.gov/high-blood-pressure

LỜI GIỚI THIỆU: Andy Nguyễn là một nhiếp ảnh gia chuyên nghiệp. Anh từng đoạt những giải thưởng nghệ thuật nhiếp ảnh quốc tế từ 2009 đến 2012. Nhiều tác phẩm của anh được đăng tải trên những tạp chí chuyên đề nổi tiếng như: National Geographic, Birder's world Magazine, BBC Wildlife Magazine, Nature's Best Photography Magazine và The Cornell Lab of Ornithology website.

Nâng tầm ảnh gia đình trong mùa lễ

Mùa lễ chính thức đã đến, có nghĩa là ảnh chân dung gia đình sẽ tràn ngập khắp nơi. Nhiều người tìm đến nhiếp ảnh gia chuyên nghiệp vào dịp lễ để chụp ảnh cho thiệp Giáng sinh. Đối với những người khác, đây có thể là một trong những thời điểm hiếm hoi mà mọi người tụ họp với nhau, và họ muốn lưu lại kỷ niệm đó bằng hình ảnh. Hoặc, có thể bạn chỉ muốn ghi lại hình ảnh gia đình mình trong suốt mùa lễ đặc biệt này. Dù trong hoàn cảnh nào, bạn cũng sẽ muốn làm mọi cách có thể để tạo ra những bức ảnh có phẩm chất, đẹp để treo tường. Có thể bạn sẽ thấy choáng ngợp nếu bạn mới bắt đầu chụp ảnh gia đình hoặc ảnh chân dung, nhưng sau đây là một số mẹo đơn giản giúp bạn tận dụng tối đa mỗi buổi chụp. [H1]

Hãy chắc chắn rằng bạn có thiết bị phù hợp

Trước hết, bạn cần bảo đảm rằng mình có đúng thiết bị để chụp ảnh gia đình. Chụp ảnh gia đình bằng thiết bị không phù hợp cũng giống như

mang giày cao gót đến một cuộc chạy đua; bạn có thể về đích và hoàn thành công việc, nhưng điều đó sẽ không mang lại cho bạn kết quả tốt nhất. Tất nhiên, mỗi tình huống đều riêng biệt và có thể đòi hỏi những bộ dụng cụ khác nhau.

Khi chọn máy ảnh, hầu hết đều phù hợp để chụp

ảnh chân dung. Tất nhiên, máy ảnh có chức năng tìm ra chủ thể và tự động lấy nét theo dõi sẽ giúp công việc của bạn dễ dàng hơn và giữ lại được nhiều ảnh hơn. Nếu bạn muốn in ảnh khổ lớn, máy ảnh full-frame, độ phân giải cao hơn sẽ hữu ích. Tuy nhiên, bạn không cần máy ảnh mới

nhất và tốt nhất để chụp ảnh chân dung phẩm chất cao. Ngay cả máy ảnh cảm biến crop cũng phù hợp với hầu hết các tình huống (đặc biệt là khi bạn mới bắt đầu) miễn là bạn điều chỉnh lựa chọn ống kính cho phù hợp.

Nói về ống kính, ống kính góc rộng sẽ cần thiết nếu bạn chụp ảnh nhóm người, đặc biệt là nhóm lớn. Ống kính tele sẽ đòi hỏi bạn phải đứng cách xa nhóm. Tuy nhiên, ống kính góc rộng cho phép bạn đứng tương đối gần để bạn có thể giao tiếp với nhóm và duy trì kết nối. Mặc dù ống kính góc rộng gây ra hiện tượng méo hình, nhưng miễn là

bạn giữ khuôn mặt tránh xa các cạnh của khung hình, bạn sẽ không gặp quá nhiều vấn đề. Ống kính góc rộng cũng có thể hữu ích khi chụp ảnh trẻ em, giúp bạn đến ngang tầm với trẻ và đủ gần để tương tác với trẻ, tạo ra những bức ảnh vui tươi và tự nhiên hơn. Thêm vào đó, nó sẽ bao gồm nhiều cảnh hơn, giúp bạn kể một câu chuyện trong ảnh.[H2]

Đừng quên thời gian trong ngày

Khi chọn địa điểm, điều quan trọng là phải tính trước về thời gian trong ngày bạn sẽ đến đó chụp ảnh. Sau cùng, một địa điểm có thể trông tuyệt đẹp với ánh sáng buổi sáng sớm nhưng lại là tình huống khó khăn khi trời chiều hoặc tối. Điều này càng đúng nếu bạn chụp ảnh trong nhà và dựa vào ánh sáng tự nhiên.

Buổi sáng và buổi chiều sẽ cung cấp ánh sáng tốt nhất, với tông màu vàng, ánh sáng dịu nhẹ và bóng đổ dài. Buổi sáng thậm chí có thể cung cấp thêm sương lấp lánh hoặc sương giá, miễn là bạn sẵn sàng chịu đựng nhiệt độ mát mẻ hơn. Nếu bạn đang trong tình thế khó khăn, giữa trưa vào cuối mùa thu và mùa đông sẽ dễ chịu hơn so với mùa hè, vì vậy bạn có thể thực hiện được điều đó.

Bạn cũng không nhất thiết phải dựa vào ánh

sáng tự nhiên. Ánh sáng nhân tạo tạo thêm một lớp phức tạp nhưng cũng có thể giúp bạn tạo ra những hình ảnh ấn tượng. Hoặc, khi cân bằng tốt, ánh sáng nhân tạo có thể là một cách đơn giản giúp giảm bớt điều kiện ánh sáng khắc nghiệt với vẻ ngoài tinh tế, tự nhiên hơn. Nếu hiện tại bạn không có bất kỳ đèn nào, MPB (trang web bán những dụng cụ nhiếp ảnh đã qua sử dụng) bán một loạt đèn và phụ kiện chiếu sáng đã xài rồi để giúp bạn mua thiết bị mà không tốn nhiều tiền.

Nghiên cứu tư thế và lời nhắc nhở

Trước ngày chụp, bạn nên dành thời gian xem các bức ảnh chân dung gia đình khác để có ý tưởng cho các tư thế. Bằng cách đó, bạn có thể xác định những điều bạn thích và không thích để có thể tự tin hơn và có hướng dẫn cụ thể cho gia đình khi chụp. Việc có các tư thế trong đầu trước sẽ giúp mọi thứ diễn ra suôn sẻ

và giúp chủ thể của bạn thoải mái hơn, từ đó cho ra những bức ảnh đẹp hơn.

Ngoài những bức chân dung được dàn dựng, việc nghiên cứu các gợi ý cho những bức ảnh tự nhiên có thể hữu ích. Điều này đặc biệt đúng nếu bạn đang làm việc với những đứa trẻ có thể hơi nhút nhát. Một điều tôi thích để trẻ em làm quen với tôi và máy ảnh là thả chúng tự do, để chúng chạy vòng quanh cha mẹ. Cho phép trẻ em di chuyển và làm những điều ngớ ngẩn giúp mọi người thoải mái hơn và tạo ra những nụ cười và tương tác tự nhiên hơn,

ngay cả khi bạn chụp ảnh theo kiểu tạo dáng. Ngoài ra còn có những gợi ý dễ dàng tạo ra những phản ứng vui nhộn, chẳng hạn như bảo ai đó thì thầm một bí mật vào tai người khác. Việc có một “tủ” các gợi ý như vậy có thể rất có lợi cho việc tạo ra một buổi chụp ảnh chân dung suôn sẻ, thú vị.[H3]

Chú ý đến các chi tiết

Cuối cùng, vào ngày chụp, hãy nhớ chú ý đến mọi chi tiết. Hãy cẩn thận với những đôi giày không buộc dây, điện thoại trong túi, áo sơ mi được nhét một cách kỳ lạ hoặc tóc rối. Mọi người đều muốn mình trông đẹp nhất trong ảnh, vì vậy, việc chú ý đến những chi tiết như thế này có thể tạo nên sự khác biệt giữa việc ai đó thích hay ghét ảnh. Thêm vào đó, khi bạn càng nắm bắt được những điều đó trong khoảng khắc, bạn càng ít phải chỉnh sửa khi sửa hình, giúp bạn tiết kiệm thời gian trên máy tính.

[H4]

AN

Thác Shiraito

Mùa Thu Phong đỏ ở Nhật

“Phong ơi, thu đã về, em hãy đổi màu đi”. Đó là tiếng vọng của trời đất, tiếng hú của rừng núi, vạn vật và tiếng lòng réo gọi thu phong của thi sĩ Manyoshu, sống ở thế kỷ thứ 8th. Ông gọi thu vì mùa thu ở Nhật vô cùng quyến rũ. Mùa của lá phong thắm thiết sắc đỏ, vàng, cam, và hồng tím. Mùa thu là mùa của sương, mưa bụi, hoa Cúc vàng và hoa Triều Nhan xanh tím tím nữa.

TRINH THANH THUY
CALIFORNIA - USA

*Đàn nhận bay về
cây phong của ta ơi
đến lượt em rồi đó
đã sang mùa
em hãy đổi màu đi
Manyoshu*

Tôi cũng thấy lòng mình rạo rực cho một nỗi nôn nao, một lên đường. Đi tìm lá thu là cả một cuộc đi chơi may

rủi, hên thì vừa độ lá chín, xui thì lá còn xanh, chưa kịp đổi màu vàng, đỏ. Năm nay lá đổi màu trễ và may thay sự tiên đoán của tôi trúng độ lá chín, nên trời đã đãi cho công khó tôi săn tìm. Những nơi tôi đi qua trên đất Nhật lần này, lá thu đều rực rỡ phô sắc trong khí trời gây lạnh

của đầu tháng 12, mưa ít và trời lâu lâu lại có nắng, làm sắc lá rực lên đẹp vô ngần.

Đến Nhật vào buổi chiều, trạm dừng chân chính của chuyến tôi đi là Tokyo, tức Đông Kinh như ta gọi hồi xưa. Tôi được người dẫn đường dẫn đi ăn tối và xem phố xá về đêm. Metro và hệ

thống xe điện ngầm dưới đất đối với du khách mới đặt chân tới Nhật lần đầu là một ngạc nhiên lớn. Nó như một đô thị thu nhỏ, cái gì cũng có, từ các hiệu ăn đến quần áo, đồ gia dụng, chợ búa, thật tiện lợi. Chúng tôi nín lịm nhau sợ lạc, vì chỉ lơ là vài phút bạn có thể lạc nhau dễ dàng. Đến đây vài lần, nhưng chưa bao giờ tôi thấy người ta đông như vậy. Ra khỏi Metro, lên mặt đường ra phố, du khách và dân bản xứ đi dạo phố đông như trẩy hội. Các quán hàng ăn đầy ắp những người. Mùi đồ biển, thịt nướng, bay quện không tan trong khí lạnh, khiến ai cũng nao nao đói bụng.

Hai cô gái Nhật

Cuối cùng, chúng tôi cũng được ngồi trong một quán ăn thanh lịch, bên những nồi súp nóng, thưởng thức món shabu-shabu đầy ắp rau và đồ biển thật thú vị. Sau này chúng tôi còn được nếm bao nhiêu là món ngon của Nhật giá rất phải chăng vì đồng Yên Nhật đang rẻ.

Ngày hôm sau là ngày chúng tôi khám phá đường phố Tokyo. Xe cộ lưu hành phần lớn là Taxi, xe giao hàng, xe buýt nhỏ. Xe chở hàng phần lớn sơn đen, hình chữ nhật, nhỏ nhỏ như đồ chơi em bé. Dân Nhật ngoài phương tiện công cộng là tàu điện hay tàu hỏa tốc, xe hơi nhà rất ít, còn ngoài ra họ dùng

Vườn thượng uyển của Imperial Palace ở Kyoto

xe đạp để di chuyển. Đường phố, nhà cửa, nơi công cộng cũng như các thương xá, lúc nào cũng sạch sẽ không một mảnh rác, ngoại trừ lá cây và hoa tàn rụng chưa kịp quét. Chỉ có những du khách thiếu hiểu biết hoặc không được chỉ bảo trước mới xả rác ở Nhật. Trên tàu điện tôi thấy có người Nhật ăn bánh nhưng họ bỏ rác vào một cái bao mang về nhà đổ. Người dẫn đường của chúng tôi lúc nào cũng nhắc nhở đừng xả rác bất cứ đâu kể cả xe bus của đoàn chúng tôi, khi xuống xe nhớ đem rác vào thùng rác của khách sạn mà bỏ, không được để lại bất cứ gì trên xe. Ai đến Nhật cũng phục cái khoảng sạch sẽ này. Thử hỏi đất Nhật nhỏ xíu mà người thì đông, cộng thêm số du khách khổng lồ ngày càng tăng

Làng Lyashi-no- Sato Nenba

thì ai mà sống nổi nếu thiếu vệ sinh? Vì thế, tinh thần tuân kỷ luật chặt chẽ của người Nhật khiến cả thế giới đều nể phục.

Chúng tôi được đi xem chùa Zojoji nơi có toà

tháp Tokyo màu đỏ, trắng phía sau. Chùa Meiji, Sensoji, cầu Nijubashi. Rồi lang thang ở Asakusa hết buổi chiều, xong về khách sạn, để hôm sau rời Đông Kinh đi về vùng núi Phú Sĩ.

Khi xe của chúng tôi đến vùng hồ Kawaguchiko, hình dáng núi Fuji đã thấp thoáng hiện ra làm chúng tôi ai cũng xốn xang, nhồm lên, nhồm xuống chụp ảnh. Chúng tôi được ngắm núi Phú Sĩ to lớn trải dài trên

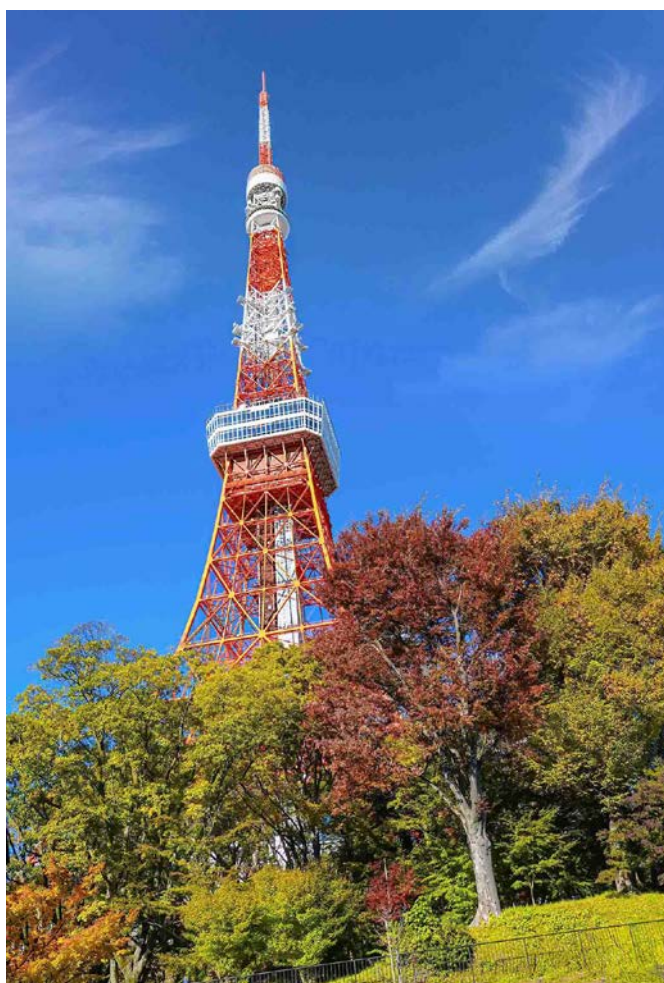

Chùa Fuji Sengen Shrine

Chùa Vàng Kinkaku-ji

vùng hồ Kawaguchiko khi đi tàu dạo quanh hồ. Ai cũng say sưa chụp ảnh ngọn núi nổi danh số một xứ Phù Tang này. Mỗi lần tôi đến đây, cảnh núi mỗi khác. Mùa Hoa Anh Đào, núi đắm màu hoa đào hồng thắm và trắng. Mùa này thì lá phong rực lên khoe sắc đỏ khiến tôi lặng ngẫm đến ngây người. Sáng hôm sau tôi cố chụp núi buổi bình minh, thì sau một lúc sương mù dày đặc, núi chỉ hé hé hiện ra một phần sắc đỏ rực rỡ của thân thái dương để cho tôi một chân dung không toàn vẹn. Chúng tôi thăm Arakurayama Sengen Park và Fuji Sengen Shrine. Ở đây bạn có thể leo hơn trăm bậc thang để lên chụp hình tháp chùa và núi Fuji tuyệt đẹp. Đêm về đoàn cho chúng tôi trọ ở khách sạn có suối nước

Tháp Tokyo

nóng. Bạn được ngủ trên sàn nhà gỗ và tắm trong hồ nước khoáng, dưới cảnh trí nhìn ra ngoài núi Phú Sĩ rất nên thơ.

Ngày hôm sau chúng tôi đi quanh các hồ trong vùng Kawaguchiko và Saiko để thăm một ngôi làng cổ Lyashi No Sato Nenba. Ngôi làng nhỏ bé này đã bị một cơn bão năm 1966 tàn phá tan hoang. Giờ được gây dựng lại như một ngôi làng cổ truyền thống bảo tàng để tưởng niệm và gìn giữ cho công chúng thưởng lãm. Làng chìm đắm trong cảnh thanh bình với các màu sắc thu phong tuyệt đẹp. Gần đó là vùng thác nước Shiraito Falls với các thác lớn nhỏ, cái lớn nhất có chiều cao 20 mét.

Bạn có đến Nhật đừng quên ghé thăm Viện Bảo Tàng Toyota nơi đây là

nơi trưng bày các mẫu xe của Nhật từ thuở xe Nhật còn phôi thai cho đến những chiếc xe tân tiến vô cùng lộng lẫy ngày nay. Ngoài ra ở đây còn trưng bày những chiếc xe của Âu Châu và Hoa Kỳ sản xuất qua từng thời đại xưa đến nay. Xem và so sánh mới thấy xe Nhật so với các loại xe khác thật nhỏ bé vì có lẽ đất Nhật quá nhỏ, người Á Đông cũng nhỏ nên kích thước xe Nhật chỉ bằng một nửa xe Âu Mỹ !!!

Tuy thế nhìn lại, ai cũng phải phục người Nhật, bây giờ đất chật người đông, trên toàn cầu, xe hơi Nhật Bản thường bán chạy hơn xe hơi Âu, Mỹ. Chủ yếu là do uy tín về độ tin cậy, khả năng tiết kiệm nhiên liệu và giá cả phải chăng, đặc biệt là ở các thị trường lớn như Hoa Kỳ, nơi các thương hiệu Nhật Bản như Toyota và Honda thống trị doanh số so với hầu hết các đối thủ Châu Âu.

Cố đô Kyoto là đích đến kế tiếp mà ai cũng muốn ghé qua. Kyoto có một số lượng đáng kể các tòa nhà lịch sử, và các công trình văn hóa được xếp hạng ở Nhật Bản. Nơi này đã thoát khỏi những trận đánh bom trong Thế Chiến thứ hai nên những ngôi chùa Phật Giáo và Thần Đạo còn nguyên vẹn. Chúng tôi thăm Arashiyama, chùa Thiên Đạo Tenryu-ji và

Cô dâu xứ Phù Tang.

khu rừng trúc đẹp nổi tiếng. Sau đó là Shrine of Fushimi Inari, Imperial Palace và Kinkakuji, The Golden Pavilion. Mùa thu cũng là mùa người Nhật cưới nhau và đem nhau ra các nơi có phong cảnh đẹp chụp hình với những bộ áo cưới truyền thống. Các cô gái cũng vậy, mặc Kimono đi chụp hình với lá thu, chúng tôi xin chụp hình, họ đều cho phép.

Đêm xuống chúng tôi được dẫn tới xem khu Gion là khu phố nổi tiếng của các cô Geisha. Geisha là các cô hầu rượu hoặc trà, mặc trang phục quần áo truyền thống, mặt bôi phấn trắng, biết đàn hát, ca múa, giải sầu cho khách muốn tìm sự lãng quên nhọc mệt ban ngày. Nơi này, giờ còn khoảng 70 cô Geisha và 30 Maiko (tức Geisha

tập sự) hành nghề trong khu phố có 60 căn nhà. Du khách chỉ được phép đi ngoài đường ở một khoảng phố nhỏ. Các cô thì giấu mình trong nhà hoặc bạn có thể thấy họ chạy từ xe taxi ra để vào nhà rất nhanh vì họ không muốn cho ai thấy mặt.

Con đường thiên lý đưa chúng tôi qua vùng Nara, ghé chùa cổ Todaiji, nơi có một tượng Phật vĩ đại và khu vườn thật dễ thương với những con nai đợi khách đến để cho ăn. Chúng thật đông và dạn dĩ. Thấy khách chúng tôi và biết cúi đầu chào để xin ăn. Bạn có thể mua bánh có bán ở đây để cho chúng. Nhìn chúng cúi đầu chào bạn để xin bánh trông thấy thương và thật tội nghiệp.

Những ngày cuối ở

Nhật chúng tôi ghé Osaka, lâu đài Himeji, Korakuen Gardens, Okayama, Kurashiki, rồi Hiroshima. Tại Hiroshima, chúng tôi qua phà để thăm chùa Itsukushima với Cổng Trời Torii Gate nổi danh đã bảo vệ chùa qua khỏi cơn mưa bom nguyên tử năm 1945. Chúng tôi viếng thăm đài tưởng niệm những nạn nhân đã thiệt mạng vì quả bom nguyên tử nổ tại đây.

Chuyến đi dài của tôi kết thúc khi chúng tôi quay lại Tokyo để bay về nơi mình đang sống. Mùa thu của đất Thần Kinh đã in đậm trong tôi nhiều màu sắc rực rỡ và những kinh nghiệm quý báu mà tôi sẽ không bao giờ quên khi du lịch trên đất nước này.

Bài và hình TTT

HỒ THỤY MỸ HẠNH

khi đông vừa đến

TRANH ĐINH CƯỜNG

*Khi mùa Thu đi qua
Xác lá vàng ở lại
Để mùa Đông tê tái
Với những cành bơ vơ*

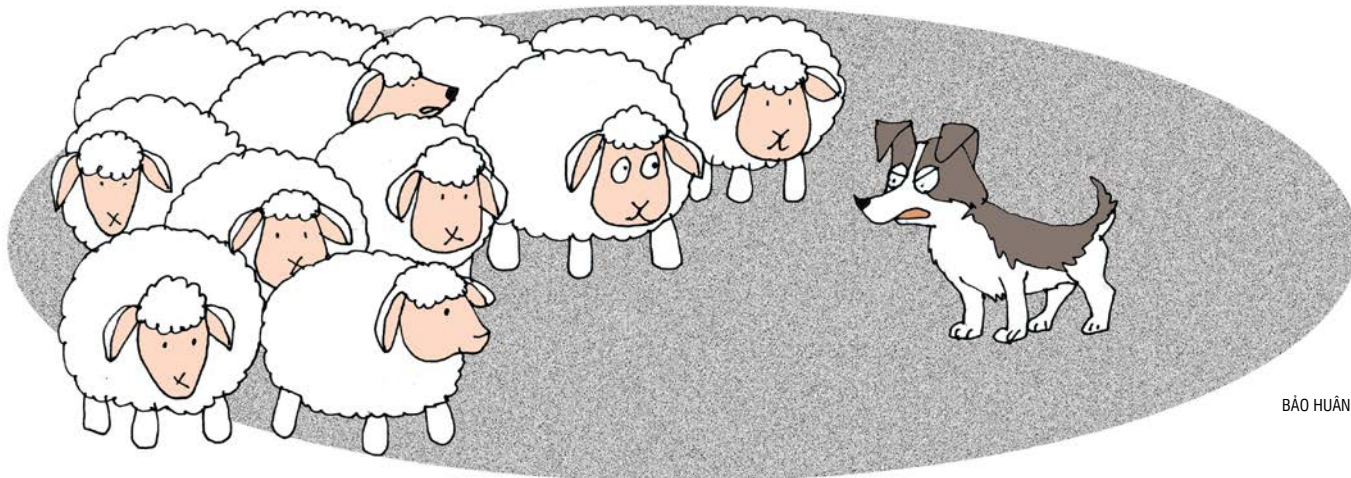
*Mùa Đông từ bao giờ
Một bầu trời buốt giá
Gởi về ai chiếc lá
Cuối mùa như cuộc tình*

*Mùa Đông của riêng mình
Với mảnh trăng hồ hững
Những hàng cây lặng đứng
Tiếc nhớ chiếc lá vàng*

*Tôi xuống phố lang thang
Gom vào tay giọt nắng
Thành phố như chợt vắng
Khi thiếu đi một người*

*Mùa Đông của đời tôi
Là sương mờ ảo ảnh
Ước mơ nào chấp cánh
Bay theo cùng một người.*

HTMH

BẢO HUÂN

Cừu

TIỂU LỤC THÂN PHONG
(bài và hình)
GEORGIA, USA

Những con cừu béo ụ, lông dày quần bện từng lọn, kết thành mảng trông chúng cứ như cục bông gòn trùng trùng. Suốt ngày cặm cũi quanh bãi chăn thả gặm cỏ, cả đàn có đến vài trăm con nhưng rậm rạp tuân theo sự điều khiển của mấy con chó, hề con cừu nào đi lệch ra khỏi bãi là lập tức những con chó sửa âm ỉ. Con cừu kia dù có to bự hơn con chó cũng phải ngoan ngoãn quay lại lập tức, bằng không thì những con chó ấy sẽ cắn xé nó không thương tiếc. Đàn cừu khi thì bẻ sang tây, lúc quặt hướng đông luôn luôn theo hướng những con chó chăn cừu kia. Con Sinbio chạy phía trước, dẫn đàn cừu về một bãi cỏ mới hướng về phía thảo nguyên. Nó có khứu giác nhạy bén hơn cả đàn và nó có thể đánh hơi được mạch nước ngầm, mùi cỏ non trong khi cả đàn mù tịt. Sinbio kêu gọi:

- Anh em ơi, chúng ta tiến

về phía trước, đằng kia bát ngát cỏ non ngon lành lắm!

Cả đàn cừu lao nhao, rần rật chạy theo. Con Omalasikha và mấy đứa đàn em của nó phóng lên lập tức đàn hàng ngang cản đàn cừu:

- Thằng Sinbio làm loạn để ra vẻ anh hùng. Nó gạt bà con đó, đừng nghe lời đứa phản động. Nó đem cỏ non để dụ bà con theo nó để làm phản.

Đàn cừu khựng lại, một số rất ít ỏi len lỏi theo Sinbio, còn phần lớn dừng hẳn phân vân không biết nên theo Sinbio hay lùi lại theo lời Omalasikha. Trong lúc ấy mấy đứa đàn em của Omalasikha to mồm sửa vào tai đàn cừu, có lúc lại cố rỉ tai to nhỏ vào những cục bông gòn hiền lành nhưng ngu muội kia:

-Thằng Sinbio phản động, nó ăn phải bả của tụi cừu làng bên nên phản lại ông chủ. Các bạn đừng nghe nó nói, đừng theo nó!

Ban đầu tụi cừu đâu có tin, bọn chúng ngờ vực những lời rỉ tai ấy, tuy nhiên bọn đàn em Omalasikha nói riết khiến lũ cừu bán tín bán nghi, thậm chí một số còn hùa theo phe Omalasikha để mạ lỵ Sinbio. Chúng bảo Sinbio mưu đồ ham làm lãnh đạo, mê cái danh hào anh hùng nên mới hướng dẫn đàn cừu ra đồng cỏ mới, bỏ bãi cỏ đã quây rào an toàn mà ông chủ đã chọn.

Sinbio dẫn những con cừu ít ỏi kia tiến về phía trước, chúng đi được dặm đường thì con Omalasikha cùng mấy con chó đàn em dẫn lên phía đầu ngăn chặn, chúng sửa âm ỉ:

- Sinbio, quay trở lại! Mày không được đi về hướng ấy, ông chủ không cho phép.

Sinbio hiền lành nhưng tỏ rõ bản lãnh:

- Tại sao? Tao có quyền tự do đi đến đâu tao muốn, có quyền tìm nước và cỏ non để ăn, tìm nơi không khí trong lành để thở, tìm

bạn tình để giao phối. Ông chủ không thể nhốt tao và đồng loại của tao trong những cái chuồng hay những bãi cỏ đã bị quây rào.

- Mày muốn làm loạn à? mày đã vượt qua vạch đỏ rồi đấy!

- Tao và những con cừ tự do không chấp nhận cái giới hạn vô lý đó!

- Mày ngon! Để xem mày cũng đâu được bao lâu!

Nói xong, con Omalasikha xua đàn em vào cắn xé Sinbio. Những con cừ đi theo Sinbio cũng bị đàn chó chăn cừu cắn xé dã man. Chân Sinbio bị thương, nó không thể đi được nữa, những con cừ cùng đi cũng thương tích đầy mình, bộ lông trắng của chúng đã loang lổ máu đỏ. Omalasikha và bọn chó chăn cừu vô cùng tí tởm, chúng đã làm việc vượt quá mong đợi của ông chủ. Chúng tru lên những lời man rợ khoái trá khi thấy Sinbio bị thương tích nặng nề nằm trên mặt đất, cả bọn hí hửng kéo lui. Ánh mắt Sinbio buồn vô hạn, nó thương thân nó, nó thương lũ cừ khờ khạo đến mê muội kia. Nó thừa biết nếu lũ cừ xông lên thì dư sức đập bẹp gí thằng Omalasakhi và bọn đàn em của nó. Những con cừ béo ụ kia chỉ cần ép những cái móng của chúng thôi là đủ giết

chết con Omalasikha kia, ấy là chưa nói đến cú húc như trời giáng kia. Tiếc là lũ cừ không biết điều ấy, suốt ngày chỉ biết tranh nhau nắm cỏ mà ông chủ quăng cho. Lũ cừ quên mất thân phận bị chăn dắt, chúng đâu có biết rằng chúng chỉ cần đứng sát vào nhau mà tiến tới thì những con chó chăn cừu kia chẳng làm gì được chúng. Sinbio đau lắm, đau vì vết thương thì ít mà đau trong tâm thì nhiều, trong đầu nó bao nhiêu giả thuyết giá mà, tiếc thay... Nó biết đi đâu một đàn cừ là khốn khổ và dễ mang vạ vào thân. Dẫn đầu đàn cừ không bằng đi theo đuôi một con trâu rừng. Sinbio muốn dẫn đàn cừ đi đến bãi cỏ non nhưng rồi lại bị chính cừu trong đàn húc nó, mạ lỵ nó, nhiều đứa thì đứng đưng nhưng cũng có đứa còn gan tỵ cho là nó muốn làm đầu đàn.

Sinbio nằm đấy nếm trải thương đau, cái đau thể xác có thể giết chết nó nhưng cái đau tinh thần mới làm cho nó suy sụp. Đàn cừ không ngừng cãi cọ và cắn xé nhau, chúng húc nhau tranh giành nắm cỏ trong khi cả một đồng cỏ non phía trước thì không thấy. Chúng nó quên khuấy đi chuyện cứ vài ngày ông chủ lại xé thịt một con cừ để ăn và giết rất nhiều những con cừ khác để bán thịt; rồi cứ

vài tháng thì đề cả bọn chúng xuống xén trừi lông. Thịt cừ là thức ăn khoái khẩu của ông chủ và những người làm cho ông chủ, thịt và lông của chúng là nguồn thu nhập quan trọng của tập đoàn chăn cừu.

Hôm qua thằng Antony vừa được ông chủ muốn vào làm. Nó vừa xén lông vừa cai quản đám thợ cạo lông cừu lâu nay. Cai quản thì nó gắt gao và được việc lắm nhưng xén lông thì tay nghề nó còn non yếu. Nó cạo lông cừu quá vụng về làm cho lũ cừu kêu toáng lên, lũ cừu nháo nhác khiến cho ông chủ ngồi trong văn phòng bực mình, bước ra. Ông chủ cười khẩy:

- Antony, mày ngu quá! Hãy học cách xén lông mà tao đã dạy cho mày, phải xén sao thật sát da nhưng đừng để lũ cừu ngu xuẩn kêu toáng lên.

Thằng Antony cười giả lả, mặt hướng về ông chủ:

- Thưa ông chủ, tại lũ cừu lắm mồm. Tôi xén lông cũng sạch hết ráo chứ có chừa lại tí nào đâu, chỉ có chút xíu rách da chảy máu mà chúng làm ầm ĩ.

- Đồng ý là mày xén cũng sạch nhưng phải làm sao cho chúng nó đừng kêu chí chóe như thế, mày có thể dùng nhiều cách kể cả rọ mõm hay may miệng chúng nó lại.

- Vâng, tôi sẽ làm theo lời ông chủ.

- Mà này Antony, mày cũng đừng quên cho con Omalasakhi và mấy con chó chăn cừu kia ăn đấy nhé! Chúng nó giữ đàn cừu đi đúng lộ trình, không có con Omalasakhi và lũ chó chăn cừu ấy thì tao cũng không thể nào đủ sức giữ bầy cừu này!

Thằng Antony luôn mồm vâng dạ, thật ra nó cũng thừa biết và đang làm những gì ông chủ muốn, tuy nó làm công thôi nhưng quyền lợi ông chủ ban cho nó cũng từ đàn cừu mà ra. Ông chủ Liar còn có biệt danh Reval, tướng người phốp pháp, nòng cổ như diềm áo của bọn quý tộc, bụng bự như con cừu có bầu, mặt mày lúc nào cũng quạu đeo, nhìn ai cũng thấy là kẻ trộm. Ông chủ Liar không tin ai cả, ngay cả vợ con của y, với thằng Antony và con Omalasikha thì ông chủ dùng nhưng không ít lần cười gằn với thằng trợ lý:

- Thằng Antony và lũ chó chăn cừu kia chỉ là công cụ, khi còn xài được thì cũng nên ban cho tụi nó chút ân huệ để buộc nó vào tròng, khi không còn xài được thì chúng nó không bằng một con cừu chết giảm.

Ngày nào Reval cũng ăn thịt cừu, khi thì nướng, lúc thì quay hoặc ninh nhừ ... Ông chủ không

thể sống nếu thiếu thịt cừu. Y thừa hưởng đàn cừu từ cha của mình là ông Navaro. Navaro vốn xuất thân là tay trộm cừu khét tiếng trên thảo nguyên Karuolia, từ một tay trộm cừu ông ấy cùng đàn em lừa đảo cướp đoạt toàn bộ lũ cừu ở thảo nguyên và nghiêm nhiên trở thành ông chủ. Sau khi Navaro chết thì Liar thừa hưởng đàn cừu nổi nghiệp làm ông chủ.

Ông chủ Liar là một tay xén lông cừu vào hạng cao thủ, lưỡi dao của ông ấy cắt cổ con cừu nhanh đến độ máu đã chảy mà con cừu chưa hay biết cổ đã bị cắt, đến khi chúng toan mở miệng kêu thì đã muộn mất rồi. Còn khi y xén lông thì không sót một sợi nào và chẳng có con nào kêu ca vì chúng chẳng hay biết lông đã bị cạo. Ông chủ còn có biệt tài nữa có thể mở cừu ở giữa đàn cừu mà lũ cừu hoàn toàn không biết ông chủ có thể làm thế! Trước Sinbio thì cũng đã có nhiều con đầu đàn đã bị ông chủ giết thịt. Lông cừu được xén sẽ biến thành những chiếc xe sang trọng đắt tiền mà ông chủ sưu tập, những biệt thự xa hoa lộng lẫy, những con số rất lớn trong các tài khoản nhà băng, những cuộc ăn chơi mát trời ông địa. Thịt cừu xuất cảng đổi lấy tiền và ông chủ dùng tiền lại mua thịt

những cô bé chỉ đáng tuổi con cháu của ông ấy, tất nhiên cả tiền chi trả cho thằng Antony và đám tay chân cũng như tiền nuôi tụi chó chăn cừu Omalasakhi cũng từ thịt cừu. Ông chủ và bọn đàn em sống phê phỡn từ thịt cừu và lông cừu mà lũ cừu vẫn không biết, ngày ngày húc nhau để tranh nắm cỏ khô, đánh nhau âm ỉ để giành một con cái. Lũ cừu cảm ơn ông chủ đã cho chúng ăn cỏ khô và uống nước trong những cái máng và chúng xem con Omalasikha với mấy con chó chăn cừu kia như người bảo hộ cho chúng.

Sinbio nằm một mình ở đấy, gần đấy còn vài con cừu theo nó cũng bị thương tích đầy thân. Nó ngược nhìn mấy con cừu ấy đầy vẻ cảm thán vì những gì phải chịu đựng. Ở phía xa xa phía bãi chăn thả, bầy cừu đã rẽ đi hướng khác theo sự dẫn dắt của Omalasikha và lũ chó chăn cừu. Sinbio cảm nhận nó sẽ

chết nhưng không hề hối tiếc. Nó đã làm hết mình để đưa đàn cừu ra bãi cỏ ngoài bìa rừng, nơi ấy cỏ non, nước mát và quan trọng hơn cả là lũ cừu có thể vào rừng tự do không còn phải quay về chuồng. Nó ước muốn tự do cho đàn cừu nhưng lực bất tòng tâm, đàn cừu không thể vượt qua cái tánh cừu của chúng

Sinbio đã nhiều lần từ chối tự phóng thích mình. Không dưới ba lần, bọn dê núi và những con cừu rừng bảo nó hãy về nơi hoang dã, nơi ấy sống tự do không còn bị chặn dất bởi lũ chó chăn cừu, không còn bị thằng Antony xén lông hay bị ông chủ giết thịt. Nó cũng toan đi nhưng vì thương lũ cừu nên không nỡ đi một mình. Nó muốn đưa cả đàn cừu cùng đi và bây giờ nó gánh hậu quả như thế này. Dê núi Ryobi đã bảo nó:

- Mày phải tự giải thoát cho mày, mày không thể giải thoát cho đàn cừu khi chúng nó không

muốn. Chúng đã quen với lối sống chăn dất, chúng thích thú khi bị xén lông. Chúng không biết là ông chủ và bọn chó chăn cừu đã cầm tù đời chúng, thậm chí chúng còn cảm ơn nữa kia!

- Tao biết, nhưng tao không nỡ nhìn đàn cừu từng ngày bị xén lông và bị giết thịt, tao cố gắng làm hết sức mình.

- Mày có biết là mày đang đem sinh mạng ra đùa với ông chủ và lũ chó chăn cừu? Con Omalasikha sẽ cắn chết mày, hoặc có khi đàn cừu nghe lời ông chủ sẽ húc mày. Đàn cừu thích được chăn dất cũng như lũ gà vịt thích cái chuồng của chúng. Mày không thể đem núi rừng hoang dã ra nói với chúng được. Chúng không nghe, không tin và không bao giờ muốn biết. Đàn cừu chỉ biết có sự chăn dất và gà vịt chỉ biết cái chuồng của chúng. Mày còn nhớ con gà trống Khalioda? Nó đội mào đỏ tươi, mặc bộ lông sặc sỡ, mang cặp cựa bén nhọn trông nó rất oai phong hùng dũng cứ như là một chiến binh, ấy vậy mà tệt hại vô cùng. Khi gà rừng Tadoobi gáy gọi nó lên rừng, ở đó sống tự do bay nhảy, ngày ăn bông cỏ uống nước suối trong, tối ngủ trên cành cây, bình minh gáy vang rừng... đời như thế là nhất thiên hạ. Những tưởng Khalioda sẽ theo

BẢO HUÂN

Tadoobi đi ngay, nào ngờ nó không nghe mà còn quay lại chửi: “đồ ngu, hoang dã vậy có gì hay mà ca ngợi? tao ở trong chuồng có chủ cho ăn uống, có chó bảo vệ khỏi cáo chôn, sáng cửa chuồng mở, tối đóng lại... Ông chủ tốt như thế, sao lại bỏ chủ lên rừng? Tao không nghe lời rừng rú của mày đâu!”. Sinbio, mày còn nhớ chăng? lũ người thường bảo nhau: “làm tổ người khôn hơn làm thầy đứa dại” là vậy.

Gà rừng Tadoobi không thuyết phục được gà trống Khalioda nên bỏ đi, chẳng bao lâu sau, thì gà trống Khalioda đã độ bị thua và bị ông chủ giết thịt làm món xé phay để nhậu cho hả giận.

Sinbio giọng thiếu nảo:

- Tao biết, chính mắt tao thấy ông chủ cầm hai chân gà trống Khalioda quật vào tường, sau đó thì giao cho thằng Antony làm thịt. Tao thấy tiếc thay cho nó, nếu nó nghe lời gà rừng Tadoobi thì đời nó đã không chết thảm và vô ích như vậy. Lẽ ra giờ này nó đang ở trên rừng gáy vang giữa trảng tranh bên suối. Nó đã quen chuồng trại nên không sao hiểu được cuộc sống nơi rừng xanh núi thẳm, nơi đất rộng trời cao.

Sinbio bị gãy cả hai chân, nó không thể chạy được, cổ nó bị vết thương rất nặng vì hàm

răng sắc bén của con Omalasikha, máu vẫn còn rỉ rả. Sinbio nằm đó nó ngược nhìn bầu trời xanh, thỉnh thoảng hướng mắt về cánh rừng xanh thẳm đằng xa, nơi ấy đỉnh ngọn núi thiêng Freedom cao sừng sững như cái đích cho những con cừu nào muốn về với rừng hoang dã thiên nhiên. Sinbio yếu dần, nó cảm nhận cái chết đang đến từ từ, từng tế bào đang lạnh đi, hơi thở dường như hụt vì phổi nó đang cạn dưỡng khí. Sinbio biết chắc nó sẽ chết, nếu không chết vì vết thương thì thằng Antony cũng sẽ kéo nó về mà giết thịt thôi. Nó không muốn chết, nó chưa thể chết lúc này, nghĩ vậy nó ráng hít hơi thở thật sâu, trườn về phía trước, khi cử động, vết thương làm cho nó đau thấu tận óc, từng tế bào như bị nghiền xay. Nó nghĩ một tí rồi lại cố lết, cứ như thế nó lết về hướng rừng xanh, nơi ấy ngọn núi Freedom cao vút, đỉnh núi như chạm đến mây trời. Nó cố gắng một cách phi thường để vượt được một quãng đường khá xa. Nó đến được bìa rừng, nó đã nằm dưới bóng chiều chênh chếch của ngọn núi. Một lần nữa nó quay đầu nhìn lại hướng diên trang thấy đàn cừu và lũ chó chăn cừu đã quá xa và mờ nhạt.

TLTP

ẤT LĂNG THÀNH, 04/22

Mời bạn ghé thăm
Facebook của Trẻ

Tre Magazine

nơi bạn có thể đọc bài, xem tranh
biếm họa, bình luận, đối thoại với
các độc giả khác...

f Tre Magazine

trẻ

BÁO TRẺ

ĐỂ CẮT
ĐỂ ĐỌC
ĐỂ THẤY
ĐỂ TÌM

RAO VẬT

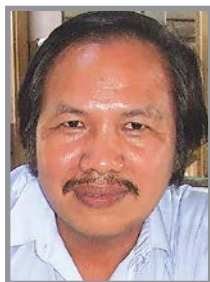
TRÊN BÁO TRẺ

TIẾT KIỆM
THỜI GIAN & TÀI CHÁNH

DIỆN THOẠI
972.675.4383

Trạm thu lệ phí BOT xa lộ
Hà Nội (Thủ Đức)

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

Tại Sài Gòn và các tỉnh thành tại Việt Nam có nhiều công trình giao thông được đầu tư xây dựng theo hình thức BOT (Build - Operate - Transfer) và các doanh nghiệp xây dựng sau đó được quyền thu lệ phí nhằm hoàn vốn. Tuy nhiên, khoảng cách các trạm BOT dày đặc, quá nhiều, đặt không đúng quy định... luôn gây bức bối cho người dân.

Nhập nhằng trạm thu lệ phí **BOT**

Trạm thu lệ phí BOT quá dày đặc

Thống kê hiện nay Việt Nam có 88 trạm thu lệ phí BOT trên toàn quốc nằm trên các con đường huyết mạch suốt chiều dài đất nước. Tất cả phương tiện đều phải trả lệ phí mới có thể di chuyển qua những trạm này. Có thể hiểu các dự án BOT giao thông được đầu tư trong mục đích phát triển, nâng cấp hệ thống giao thông cho mọi người dân sử dụng, được thực hiện bằng phương thức huy động vốn

đầu tư tư nhân kết hợp vốn ngân sách nhà nước. Song, sự gia tăng quá mức vốn đầu tư cho 1 km đường, số dự án, số trạm BOT và mức thu lệ phí BOT sau đó rõ ràng đang dồn gánh nặng lên vai người dân và doanh nghiệp. Chẳng hạn cứ 1 km đường có nơi làm với mức chi phí 12 triệu USD, tính luôn phần đền bù giải tỏa mặt bằng có khi tăng gấp đôi. Đây là con số quá cao so với yêu cầu và với cách quản lý, thực hiện như vậy thì nền kinh tế sẽ khó lòng phát triển.

Đã vậy, việc đặt các trạm BOT quá dày đặc cũng là vấn đề. Tại Sài Gòn, ở cửa ngõ phía Nam và phía Tây là các trạm thu lệ phí hoàn vốn xây dựng đường Nguyễn Văn Linh và quốc lộ 1A đoạn An Sương - An Lạc... Cửa ngõ phía Đông Sài Gòn có trạm thu lệ phí Xa lộ Hà Nội, thực hiện thu lệ phí hoàn vốn xây dựng tuyến đường này, cách đó vài cây số là trạm thu lệ phí cầu Phú Mỹ. Không xa lắm với trạm Xa lộ Hà Nội là địa bàn huyện Dĩ An (Thuận An, Bình Dương) có 3 trạm BOT cùng nằm trên quốc lộ 13, đường ĐT 743 với khoảng cách giữa các trạm chỉ 5-7km. Đáng nói, trạm thu lệ phí BOT Vĩnh Phú đặt ở khu vực giáp ranh Bình Dương với Sài Gòn là nút giao thông tập trung khá đông phương tiện. Chưa kể, trạm này còn có 3 vị trí đặt trạm thu lệ phí với mức thu xe hơi 15,000 VNĐ/lượt (trên quốc lộ 13, hướng từ Sài Gòn đi Bình Dương và ngược lại); đường ĐT 745 (Lái Thiêu, Thuận An), khiến người dân qua lại khá tốn kém. Tương tự, Bình Phước cũng là tỉnh có nhiều trạm thu lệ phí, nhất là tuyến quốc lộ 13 và đường ĐT 741.

Cụ thể, chỉ riêng đường ĐT 741 từ thị xã Phước Long đến Sài Gòn dài 150km, nhưng có 6 trạm thu lệ phí gồm Phước Long - Bù Nho, Bù Nho

BIỂU MỨC GIÁ DỊCH VỤ SỬ DỤNG ĐƯỜNG BỘ TRẠM THU PHÍ BOT PHÚ HỮU Từ 0h00 ngày 17/9/2024 đến 24h00 ngày 31/12/2024 (Theo Quyết định số: 2328/QĐ-HT1 ngày 06/09/2024 của Công ty CP Xi măng Vicem Hà Tiên) Đơn vị tính: VNĐ				
Số thứ tự	Phương tiện sử dụng dịch vụ đường bộ	Mức giá		
		Vé lượt	Vé tháng (vé lượt x 30)	Vé quý (vé tháng x 3 x 0.9)
1	Xe dưới 12 ghế ngồi, xe tải có tải trọng dưới 2 tấn, các loại xe buýt vận tải khách công cộng.	14.000	420.000	1.134.000
2	Xe từ 12 ghế ngồi đến 30 ghế ngồi, xe tải có tải trọng từ 2 tấn đến 4 tấn.	21.000	630.000	1.701.000
3	Xe từ 31 ghế ngồi trở lên, xe tải có tải trọng từ 4 tấn đến 10 tấn.	30.000	900.000	2.430.000
4	Xe có tải trọng từ 10 tấn đến 18 tấn, xe chở hàng bằng container 20 feet	54.000	1.620.000	4.374.000
5	Xe có tải trọng từ 18 tấn trở lên, xe chở hàng bằng container 40 feet	110.000	3.300.000	8.910.000

Ghi chú:

- ✓ Mức thu trên đã bao gồm thuế giá trị gia tăng 8%;
- ✓ Tải trọng của từng loại phương tiện áp dụng mệnh giá trên là tải trọng theo thiết kế (trọng tải hàng hoá), cần có vào giấy chứng nhận đăng ký xe do cơ quan có thẩm quyền cấp;
- ✓ Đối với xe chở hàng bằng container (bao gồm đầu kéo rơmoóc chuyên dùng): áp dụng mức thu theo trọng lượng toàn bộ xe, không phân biệt có chở hàng hay không chở hàng.
- Đối tượng được miễn thu giá dịch vụ sử dụng đường bộ:
- ✓ Các đối tượng được miễn thu giá quy định tại Thông tư 35/2016/TT-BGTVT ngày 15/11/2016 và Thông tư số 28/2021/TT-BGTVT ngày 30/11/2021 của BGTVT;
- ✓ Miễn thu đối với xe ô tô dưới 12 ghế không sử dụng cho mục đích kinh doanh của hộ dân thường trú hoặc tạm trú trên 06 tháng (trước ngày 17/9/2024) trong phạm vi tuyến đường Nguyễn Thị Tú, Đặng Thanh Hiếu. Chủ sở hữu phương tiện này phải sử dụng dịch vụ thu phí tự động không dừng "ETC" có xác nhận cư trú của địa phương và xác nhận không sử dụng phương tiện để kinh doanh của Sở Giao Thông Vận Tải.

Biểu giá thu lệ phí của một trạm BOT

Người dân phản đối thu lệ phí BOT qua trạm

- Đồng Xoài (2 trạm nằm trong đoạn đường khoảng 46km), Đồng Xoài - Tân Lập (cách nhau 29km), Tân Lập - Bó Lát (cách nhau 30km), Bó Lát - Suối Giữa (cách nhau 58km) và Suối Giữa - Lái Thiêu (cách nhau 17.2km). Trong khi tuyến quốc lộ 13 từ huyện Chơn Thành đến cửa khẩu quốc tế Hoa Lư cũng có 2 trạm thu lệ phí ...

Cần có sự thay đổi

Một chủ doanh nghiệp vận tải chuyên vận chuyển hàng bằng xe container cho biết hiện nay chi phí vận chuyển của VN quá lớn, thậm chí gần gấp đôi so với trung bình thế giới. Ví dụ chi phí vận chuyển từ Nam ra Bắc của một container hàng hóa loại 40 feet khoảng 2,000 USD, trong khi chuyển một container hàng tương tự từ VN sang Mỹ chỉ hết 1,000 – 1,200 USD. Nhiều ý kiến cho rằng phải chăng các mức lệ phí BOT đang dồn gánh nặng lên vai các doanh nghiệp?

Tại một hội thảo về các dự án BOT giao thông gần đây, ông Cung, đại diện của Viện nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương (CIEM) dẫn số liệu khảo sát của tổ chức nghiên cứu kinh tế Fullbright cho thấy, chi phí logistic hiện nay của VN chiếm tới 21% (hơn cả Trung Quốc,

Mỹ chỉ khoảng 10%). Với mức lệ phí này rõ ràng khó ai chịu được và nó đang ảnh hưởng tiêu cực đến phát triển. Lệ phí cao, đương nhiên doanh nghiệp sẽ chết và kinh tế nhà nước kiệt quệ. Cũng theo ông này: “Chúng ta cần nhìn rộng hơn, thứ nhất là BOT với việc huy động vốn và BOT trong việc dân nộp tiền thông qua thuế phí. Người dân có đóng góp vào xây dựng cơ sở hạ tầng nên Nhà Nước cần phải cân đối. Về vốn, phải cân đối giữa phát triển hạ tầng này với phát triển hạ tầng khác để tránh mất cân đối và rủi ro kinh tế giữa khoản vay và cho vay. Từ đó dẫn đến bất ổn kinh tế vĩ mô, làm tăng sức đầu tư, tăng lệ phí đồng thời tăng rủi ro cho nền kinh tế. Sau cùng, phải tính đến phương án phát triển BOT thế nào để nó thực sự hiệu quả? Trong khi hiện nay, các doanh

nh nghiệp đầu tư BOT chủ yếu là nhà thầu, vốn bỏ ra ít, rủi ro ít mà nền kinh tế chung luôn phải gánh hậu quả nếu có. Ở

góc độ khác, người dân không thể chối bỏ BOT nhưng nó chỉ nên đóng vai trò bổ sung thêm vào vốn Nhà Nước chứ

Bản đồ vị trí các trạm thu lệ phí BOT ở Việt Nam

không phải vai trò chủ yếu trong phát triển cơ sở hạ tầng. VN cần bỏ cái tư duy cứ làm theo quy trình, thay vào đó là nhìn nhận thực tế nếu không hợp lý thì nên sớm thay đổi!”

Nói chung, mục đích xây dựng, nâng cấp đường giao thông xưa nay vẫn được nhiều doanh nghiệp, người dân cho là đúng với mục tiêu hỗ trợ phát triển kinh tế. Nhưng việc có quá nhiều trạm thu lệ phí BOT, liên kế dày đặc, nhiều nơi chỉ 100 km đường có tới 3-4 trạm là không đúng khoảng cách trung bình (70 km). Vì vậy thiết nghĩ Nhà Nước cần sớm có những điều tra, khảo sát, đánh giá tác động đầy đủ của các dự án, các trạm thu lệ phí BOT đến hoạt động kinh doanh của cộng đồng doanh nghiệp, kể cả những người dân hàng ngày buộc phải thường xuyên qua lại các trạm BOT để có thể đưa ra những điều chỉnh cần thiết, giảm bớt, thậm chí xóa bỏ thu lệ phí hoặc giảm mức lệ phí BOT nhằm hài hòa lợi ích của các bên.

NS

Xe hàng container từ Nam ra Bắc phải trả lệ phí BOT còn cao hơn chuyển hàng từ VN sang Mỹ

Mời bạn ghé thăm Facebook của Trẻ

Tre Magazine

nơi bạn có thể đọc bài, xem tranh
biểu họa, bình luận, đối thoại với
các độc giả khác...

Tre Magazine

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!! **Good news! Mua 10 lbs, tặng 1 lb !**

“kỹ thuật” nấu với tôm khô

MY ANN HA : Mẹ em rất thích chú Don, lần nào cũng dặn mua chỗ chú Don. Mấy năm nay rằng Mẹ yếu nên dặn em ngâm tôm và xay bằng máy xay sinh tố. Em làm biếng không ngâm, bỏ vô xay thì nó lều keng keng như xay cục gạch. Món này nấu canh rau dền rất thơm, nhưng không rõ lần nào em nấu cũng bị mặn, anh Don chỉ em bí quyết đi...

Mở tin nhắn ra thấy “Mẹ em rất thích chú Don...” làm anh giật mình :) Nấu ăn ngon thì không thể “làm biếng” được em gái à. Phải nghe lời Mẹ dặn. Em cần phải ngâm tôm trong nước ấm chừng vài phút, khi xay rất nhẹ nhàng, không kêu “keng keng” nữa, lý do tôm đã sấy rất khô. Chỉ xay vài giây là tôm sẽ tơi thành sợi ngay, nấu gì cũng ngon, nhất là bún riêu.

Anh Don không có bí quyết gì, nhưng em nhớ tôm khô Louisiana là tôm thiên nhiên, thịt sẽ ngọt hơn và có vị mặn của biển, do vậy khi nêm cần giảm muối. Nên nêm thử trước khi thêm các gia vị khác.

HỒNG PHƯƠNG : Hôm Tết cháu mua cho cả nhà, mỗi người 4 lbs tôm khô của chú Don. Nhưng giờ cuối cả nhà đổi ý, rủ nhau về Việt Nam ăn Tết, hôm nay tôm khô vẫn còn, ăn củ kiệu hoài cũng ngán. Chú Don có biết nấu được món gì nữa không?

Không rõ sao dạo này anh Don lên giá, ai cũng hỏi về bí quyết nấu nướng là sao? Tôm khô làm được vô số món chứ đâu phải chỉ trộn củ kiệu đâu hả cháu? Nấu tất cả các loại canh đều ngon, như: rau dền, mồng tơi, khổ qua, bí, mướp v.v... Tuyệt vời nhất là bún riêu, và các món ăn chơi, ngoài ra cháu có thể làm Muối tôm, Tôm khô rim nước mắm, Sa tế tôm khô, Tôm khô kho quẹt, Tôm khô rang muối, Bắp xào tôm khô, Tôm khô xào, Tôm khô sốt cà chua, Bánh quy tôm khô, Cơm ngũ sắc tôm khô, Thịt rim tôm khô, Tôm khô sả ớt, Gỏi rau càng cua tôm khô, Gỏi tôm khô dưa leo, Gỏi xoài tôm khô v.v... và còn nữa mà anh Don chưa biết. Chúc cả nhà ngon miệng!

Quý khách có thể đặt mua tại :

WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gửi về
tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

HIỆN CHỈ CÒN 2 LOẠI: VỪA (M) VÀ LỚN (L)

XIN HỎI DON SIZE ĐẶC BIỆT: EXTRA LARGE HAY JUMPO (CHỈ CÒN SỐ LƯỢNG RẤT ÍT)

MADE IN LA, USA

**SỨC KHỎE
LÀ VÀNG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 1**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**

5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : DON

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

10

nhà hàng tại Texas lọt vào danh sách OpenTable's Top 100, danh sách 100 nhà hàng khắp nước Mỹ được thực khách đánh giá cao nhất. Tuy nhiên, các nhà hàng này phần lớn nằm tại Austin với 7 nhà hàng, còn lại Houston, Dallas và San Antonio chỉ có một nhà hàng mỗi thành phố.

48

thành phố Mỹ bắt đầu có thể mua xe hơi qua Amazon Autos, bắt đầu với xe Hyundai từ tuần trước. Người mua xe chọn và mua xe như bất cứ món hàng khác trên Amazon, hoặc trả tiền một lần hay mượn nợ xe hoàn toàn qua mạng.

1.5

tỉ đô la là số tiền hãng Apple đầu tư vào nhà cung cấp dịch vụ viễn thông qua vệ tinh là Globalstar nhằm có thể cho người sử dụng iPhone hay đồng hồ Apple có thể nhận và gửi tin nhắn tại những khu vực không có sóng điện thoại hay nối kết vào mạng được.

700

triệu đô la là chi phí trùng tu Nhà thờ Đức Bà Paris sau khi nhà thờ này bị cháy năm 2009. Có khoảng 45 ngàn người Mỹ đã hiến tặng khoảng 57 triệu đô la cùng hàng trăm nghệ nhân từ Mỹ tham gia việc tái thiết nhà thờ.

78

là thứ hạng của Việt Nam về mức độ sẵn sàng cho kỹ nghệ trí tuệ nhân tạo AI, theo IMF. Thứ hạng này thua các quốc gia trong khu vực như Singapore, Thái Lan, Malaysia, Indonesia, Phi Luật Tân đã nhận được sự đầu tư khá mạnh từ nước ngoài.

20,000

là chỉ số chứng khoán Nasdaq bao gồm cổ phiếu các hãng kỹ thuật đã lần đầu tiên tăng cao đến mức kỷ lục này, tăng 34% trong năm nay. Hầu hết giá cổ phiếu các hãng kỹ thuật đều tăng cao trong năm nay, đặc biệt là các hãng về AI và chip điện tử.

3

quốc gia Ma-rốc, Bồ Đào Nha và Tây Ban Nha sẽ đồng tổ chức World Cup 2030 và Ả-Rập Saudi, quốc gia duy nhất đang cai tổ chức World Cup 2034 đã được chọn tổ chức giải vô địch túc cầu thế giới 2034, theo thông báo từ FIFA.

25

tỉ là giá hệ thống chợ Kroger mua và sáp nhập hệ thống Albertsons nhưng đã bị cơ quan thương mại FTC chặn lại. Nếu vụ sáp nhập thành công, Kroger sẽ có khoảng 5,000 ngôi chợ.

197

triệu đô la là số tiền thưởng của ca sĩ Taylor Swift cho các nhân viên của mình đã tham gia tour lưu diễn Era của cô, bao gồm các nhạc công, vũ công, chuyên viên âm thanh ánh sáng, tài xế xe tải, nhân viên bán hàng...

Xin Đừng Quên Tôi

“Tù Nhân Lương Tâm” (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

Lê Đình Lương

Sinh năm 1965

Bị bắt: 24-7-2017

Án tù: 20 năm.

Nguyễn Văn Túc

Sinh năm 1974

Bị bắt: 01-9-2017

Án tù: 13 năm.

Nguyễn Trung Trực

Sinh năm 1963

Bị bắt: 04-8-2017

Án tù: 12 năm.

Có "Phúc" cùng hưởng

Ngày 13-12-2024, tại Trụ sở Trung ương Đảng CSVN, Bộ Chính trị CSVN đã ra quyết định thi hành kỷ luật Cảnh cáo các ông: Nguyễn Xuân Phúc (Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Ban cán sự đảng, Thủ tướng Chính phủ CSVN), Trương Hòa Bình (Ủy viên Bộ Chính trị, Phó Bí thư Ban cán sự đảng, Phó Thủ tướng Thường trực Chính phủ CSVN). Đồng thời cũng khiển trách bà Trương Thị Mai (Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng Ban Dân vận Trung ương CSVN). Nhiều người cho rằng sau khi kỷ luật sẽ là án hình sự dành cho 3 người ở trên.

Chính phủ của Thủ tướng CSVN Nguyễn Xuân Phúc nhiệm kỳ 2016-2021 tới nay đã được trao kỷ lục là chính phủ có nhiều thành viên bị kỷ luật nhất. Chính phủ này có 28 thành viên cấp cao (tính cả hai đời Bộ trưởng Y tế và một Phó thủ tướng kiêm bộ trưởng). Trong tổng số 28 người, có 17 người sau này đều bị các hình thức kỷ luật từ khiển trách, cảnh cáo, bắt giam và truy tố cho đến nhẹ nhất là cho thôi chức.

BÌNH LUẬN HOÀNG DŨNG: Bắt đầu từ việc khóa lắp vụ bé lớp 1 Trường Gateway chết trên xe đưa đón rồi đỉnh điểm là ăn trên xác người mùa dịch Tàu. Nguyễn Xuân Phúc đi tù là còn nhẹ. Và đó là kết cục tất yếu của một thằng không làm được cái gì nhưng hệ thống lại đưa nó lên tận chức Thủ tướng, Chủ tịch nước...

BÌNH LUẬN LÊ ĐÌNH THIỆN: Đảng ta lãnh đạo toàn diện, nhìn đâu đâu cũng thấy thối nát khốn nạn không thiếu diện nào. Đứng danh bất hư truyền.

BÌNH LUẬN NAM LONG: Cách chức, lột lon, khai trừ Đảng hết, sau đó mới xử, vì vậy xưa nay không có đồng chí Đảng viên nào đi tù cả.

Ông Nguyễn Xuân Phúc, bà Trương Thị Mai, ông Trương Hòa Bình (ẢNH: VIETNAMNET.VN)

"Cảm ơn"

Để "cảm ơn" ông Nguyễn Thanh Bình (Chủ tịch tỉnh An Giang) tạo điều kiện ăn trộm cát tại mỏ cát xã Mỹ Hiệp và xã Bình Phước Xuân (huyện Chợ Mới, tỉnh An Giang), ông trùm "cát tặc" Lê Quang Bình (Chủ tịch Công ty Trung Hậu 68) đã 6 lần tới trụ sở Ủy ban tỉnh An Giang, gặp và "cảm ơn" ông Bình tổng số tiền 300,000 USD.

Ngoài ra, Nguyễn Việt Trí (cựu Giám đốc Sở Tài nguyên và Môi trường An Giang) cũng 20 lần nhận "quà cảm ơn" từ Lê Quang Bình - tổng số tiền 2.3 tỷ đồng và 30,000 USD để giúp Công ty Trung Hậu 68 được cấp phép thăm dò, khai thác và điều

chỉnh công suất khai thác, đặc biệt là giúp chỉnh sửa độ sâu đáy sông để được thông qua báo cáo đánh giá tác động môi trường (khi công ty này đã vét cát quá quy định).

Do đó, từ ngày 24-12-2021 đến ngày 29-7-2023, Công ty Trung Hậu 68 khai thác hơn 5 triệu m3 cát nhưng chỉ đưa vào công trình theo Giấy phép hơn 1.3 triệu m3; số còn lại bán ra ngoài và thu lợi bất chính gần 294 tỷ VND.

Tới nay, đã có 44 bị cáo bị bắt vì liên quan tới vụ án trên (đa số là quan chức), không biết đem 44 người này xếp dưới đáy sông có bồi được lượng cát đã mất dưới đáy sông?

Ông Nguyễn Thanh Bình (ẢNH: DANTRI.COM.VN)

Ông Lê Quang Bình (ẢNH: CAND.COM.VN)

BÌNH LUẬN SƠN THÁI: Tự hỏi chỉ giúp cho "cát tặc" phá hoại sông ngòi là có 300,000 USD, quá ngon ăn. Vậy còn nhiều dự án lớn ở tỉnh này thì quan chức đút túi bao nhiêu?

BÌNH LUẬN LA2*@GMAIL.COM:** Sau những cái bắt tay, sau những chầu nhậu với cao lương mỹ vị, sau những lần mặc cả, sau những lần nhận phong bì, sau những lần phát biểu chỉ đạo sáo rỗng là những ngày dài vô tận trong nhà giam...

Đồng chí...

Blogger Đường Văn Thái - một blogger bất đồng chính kiến, đào thoát sang Thái Lan tị nạn vào đầu năm 2019 và đã được Cao ủy Liên Hợp Quốc về người tị nạn cấp quy chế. Ngay sau khi được phỏng vấn để định cư ở nước thứ ba vào giữa tháng 4-2023, ông bị "mất tích" ở gần Bangkok. Báo chí Việt Nam nhiều ngày sau tung thông tin việc công an bắt giữ ông khi đang định xâm nhập từ Lào vào Hà Tĩnh.

Sau đó, công an thông báo điều tra ông về cáo buộc "tuyên truyền chống Nhà nước" (Điều 117

Bộ luật hình sự CSVN). Chính quyền và truyền thông Việt Nam không công khai kết luận điều tra, cáo trạng và bản án hay bất kỳ chi tiết nào về những gì ông Thái hoặc đồng phạm của ông đã làm. Sau phiên tòa kín hôm 30-10-2024, CSVN chỉ thông báo ông Thái bị kết án 12 năm tù giam, 3 năm quản chế theo Điều 117 Bộ luật Hình sự.

Hãng tin AP ngày 13-12-2024 cho hay, có 7 người khác cũng bị án tù trong cùng vụ án trên, trong đó có 5 cựu đảng viên, đa phần là viên chức nhà nước, bị xét xử với cáo buộc tuồn tin nội bộ cho ông Đường Văn Thái. Tin gì thì chưa biết, chỉ biết các đồng chí vốn không ưa nhau...

BÌNH LUẬN BẠN HỢP: Chứng tỏ đảng viên CSVN căm ghét nhau còn hơn cả kẻ thù.

BÌNH LUẬN VĂN MINH NGUYỄN: Xem ra chốn cung đình cũng tranh giành quyền lực không kém gì phường chợ búa. Chứ không phải như lời tuyên thệ đầy hoa mỹ nguyện một lòng vì quốc dân đồng bào đâu nhé.

BÌNH LUẬN QUOC VIET TRAN: Hỏi "Làm thế nào để chống hoặc đẩy lùi tham nhũng?" - Đáp "Không có đảng CSVN lấy đâu ra tham nhũng mà chống?"

Đường Văn

Thái (ẢNH: FACEBOOK)

Thú tính

Bê bối của Lại Đắc Tuấn cận vệ của Chủ tịch nước CSVN Lương Cường lạm dụng tình dục cô hầu phòng ở Chile chưa nguôi, mới đây lại có thông tin 2 quan chức an ninh tiền trạm trước chuyến thăm của Thủ tướng CSVN Phạm Minh Chính đến New Zealand bị buộc tội xâm hại tình dục hai nữ phục vụ bàn trẻ tuổi hồi tháng 3-2024. Sau khi nhận tố cáo, thanh tra John Van Den Heuvel (người quản lý điều tra tội phạm của quận) cho biết cảnh sát đã xem lại cảnh quay từ camera an ninh (CCTV) và nói chuyện với các nhân chứng. Cảnh sát "không nghi ngờ gì" rằng tội ác đã xảy ra. Tuy nhiên, do nước này không có hiệp ước dẫn độ với Việt Nam nên cảnh sát không thể tiến hành các thủ tục dẫn độ và do đó "không có cáo buộc nào được đưa ra". Khi cảnh sát xác định được nghi phạm, họ đã rời khỏi New Zealand.

Ngày 12-12-2024, Thủ tướng Christopher Luxon của New Zealand một lần nữa xác nhận 2 thủ phạm trong vụ án này là người của ngành công an CSVN, và trước khi gây án, họ đã tới một Học viện Cảnh sát ở gần thủ đô Wellington để gặp gỡ các sĩ quan địa phương.

BÌNH LUẬN TIEN SO: *Để nghị nhà nước cho phép mại dâm được hoạt động công khai trong nước. Các tổ chức môi giới mại dâm được tuyển lựa gái từ khắp năm châu đến VN làm việc. Chỉ có vậy thì các quan sẽ được thỏa mãn nhục dục ngay trong nước, khi đó sẽ tránh được nhục quốc thể trong những chuyến công du cùng lãnh đạo!*

BÌNH LUẬN JOHNNY HOANG: *Cơn dâm đang của chúng nổi lên rồi thì bất kể chúng ở đâu chúng cũng nghĩ nơi đó là trại tù mà chúng đang quản lý.*

Thủ tướng New Zealand Christopher Luxon (ẢNH: ROBERT KITCHIN/STUFF VIA AP).

Thủ tướng CSVN Phạm Minh Chính (ẢNH: DƯƠNG GIANG/TTXVN)

Đất nước nhỏ, "thành tích" to

Theo con số thống kê mới được công bố của tổ chức Phóng viên không biên giới (RSF), kể từ tháng 10-2024 đến nay, hiện có 550 phóng viên trên toàn thế giới đang bị cầm tù. Việt Nam là một trong 10 nước giam giữ nhiều phóng viên nhất thế giới với 38 phóng viên hiện đang bị cầm tù.

Trong báo cáo về tự do báo chí 2024 được RSF công bố hồi tháng 5-2024, Việt Nam bị xếp vào nhóm 7 nước có ít tự do báo chí nhất thế giới trong năm, xếp hạng 178/180 nước.

Nhiều năm qua, Việt Nam luôn giữ "thành tích cao" ở các bảng xếp hạng xấu như trên.

BÌNH LUẬN TRẦN TRỤI: Trời. Tưởng gì lạ. Quen rồi. Ai không theo ý tui là a lê hấp. Nhưng tui bắt mấy người này có gì để trao đổi thương mại song phương. Có gì sai? Ai nói tui sai, tui hốt tiếp!

BÌNH LUẬN BICH ANH HOANG: Nó luôn viện ra cái lý do "xâm phạm lợi ích nhà nước"! Nhưng lợi ích của cái đám này thì nhiều vô kể, và ở khắp mọi địa hạt. Cho nên nó muốn bắt ai, giết ai là tùy nó.

Những ngôi bút phản biện luôn khiến CSVN cảm thấy sợ (ẢNH: FACEBOOK)

Miếng bánh ngân sách

Theo số liệu của Bộ Tài chính CSVN vào giữa tháng 12-2024, tổng thu ngân sách nhà nước năm 2023 đạt 1.75 triệu tỷ VND, trong đó khoản chi thường xuyên để nuôi bộ máy chính phủ đã hơn 1.05 triệu tỷ VND, chiếm khoảng 61% tổng chi ngân sách. Chỉ còn 1/3 miếng bánh ngân sách để làm việc khác, nhưng các đảng viên luôn rình cắn bất cứ lúc nào, được thêm nhiều hay nhiều.

Người ta nói có ăn thì có làm, nhưng cán bộ CSVN càng làm càng lỗ, bởi vậy mà mỗi năm, nhà nước CSVN luôn phải vay thêm hàng trăm ngàn tỷ VND

để chi cho các khoản lỗ. Tất nhiên vay phải trả lãi và trả không bao giờ hết, nên nợ công ngày càng tăng, tiền Việt Nam ngày càng xuống giá.

Mới đây, nguyên Bộ trưởng Thông tin và Truyền thông CSVN - ông Lê Doãn Hợp nói ở Việt Nam 9-10 người dân "nuôi" một người hưởng lương ngân sách, trong khi ở Trung Quốc là 170, Nga 200, Mỹ 400, Nhật Bản 700... Điều mà trước đây những người dân nói liền bị gắn mác "phản động".

BÌNH LUẬN NGUYỄN THÀNH NĂNG: Nuôi một bầy báo cô các hội đoàn vô tích sự thì núi cũng lở chứ nói gì tới tiền thuế của dân?! Và đám ăn hại này chẳng làm gì cho dân chút nào, cứ nhìn Việt Nam bây giờ và so với trước 1975 xem!

BÌNH LUẬN TRẦN TREN TRỞ: Không sao, mai ta tăng thuế!

BÌNH LUẬN QUÂN LÊ: 2 tay 2 lát thịt phay, mâm cỗ chia nhau, thằng dân gần ngơ thèm nhỏ dãi...

(ẢNH: VIETNAMNET.VN)

Dân Đức & Quan Đức

TƯỜNG NĂNG TIẾN

Tui định đi Nhật nhiều lần nhưng chỉ “định” thế thôi, chứ chưa bao giờ đặt chân tới xứ sở của Hoa Anh Đào cả. Chả phải vì tôi thiếu dịp may mà chỉ tại tôi nghèo. Tiền rượu còn bữa thiếu (bữa đủ) thì nói đến chuyện viễn du làm chi, cho má nó khi.

Cứ sống mãi ở nhà (trong cảnh cơm nhà quả vợ) cũng chả sao, nếu bạn bè khá giả dừng cứ tung tăng đi đây, đi đó, rồi lên FB kể lể tùm lum đủ chuyện khiến mình - đôi lúc - cũng cảm thấy nóng ... như hơ!

Từ Nhật về, vừa bước vào cửa, nhà báo Từ Thức đã hớn hỏ kể chuyện (làm quà) khiến ai cũng phải xuýt xoa:

“Loạng quạng, đánh rơi cái ví (portefeuille), trong đó có thẻ kiểm tra (ID/carte d'identité), carte bleue (credit card), 250 Euros và một số tiền Nhật mới đổi. Ra bót

cảnh sát đầu đường. Nhân viên cảnh sát có vẻ mừng rỡ vì có việc làm.

Thường thường, cảnh sát Nhật ngồi buồn tênh, đi ra đi vào, không có ai thưa hỏi gì, không có ẩu đả, ăn trộm, ăn cướp, ăn cắp, lừa đảo. Thỉnh thoảng vớ được một bà già té xỉu, chở tới bệnh viện. Hay đưa một ông cụ qua đường (đưa thực, không phải dìu ông già trước máy quay phim, quay phim xong đá đít ông già) hay chỉ lối cho một du khách tới một địa chỉ không có tên đường.

Một ông cảnh sát mở computer, coi danh sách những đồ vật lượm được trong thành phố. Một bà gọi điện thoại tới phi trường. Người thứ ba đứng coi, sẵn sàng phụ tá hai đồng nghiệp. Họ hơi thất vọng vì không tìm thấy gì, khuyên nên trở lại buổi chiều.

Chiều, trở lại, họ đã tìm được cái ví. Có người lượm được dưới ghế một xe bus, đưa cho tài xế. Giấy tờ, tiền bạc còn y nguyên. Xứ sở gì kỳ cục.”

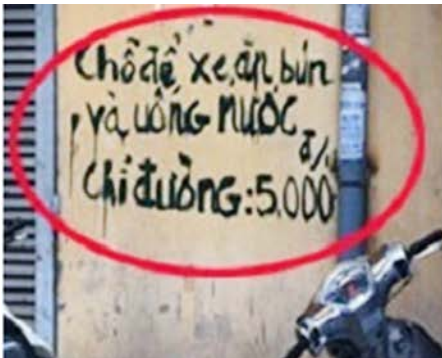
Hết Từ Thức lại đến vợ chồng Hương Tran và Hon Viet. Cả hai đang lang thang khắp xứ Phù Tang, và vừa đi vừa huyền thuyên đủ chuyện:

“Dân du lịch đi lạc có thể hỏi đường bất cứ một người Nhật nào trên đường, dù không biết một chữ tiếng Anh, họ cũng sẽ tận tình giúp đỡ. Mặc dù đây là lần thứ 3 đi Nhật, thỉnh thoảng chúng tôi vẫn bị lạc.

Ngày đầu tiên đi tìm hotel, mặc dù có Google map nhưng vẫn đi lạc. May có cô bé

“Làm thế nào để chấn hưng văn hóa đối với những kẻ ra sức phá nát văn hóa trong suốt nửa thế kỷ qua?” FB Lộc Nguyễn

"Cần 350,000 tỷ đồng (15 tỷ USA dollars) để chấn hưng, phát triển văn hóa và xây dựng con người Việt Nam", Báo Công Lý (10/09/2023) Ảnh VNEXPRESS (12/11/2015)

mới đi làm ra, mình cho cô xem địa chỉ, cô ta coi Google map rồi đưa mình tới tận cửa hotel luôn. Cô bé này chỉ nói được vài chữ tiếng Anh.

Tới Nagoya, lại cũng đi tìm hotel, dừng lại hỏi đường một vài người Nhật đang đứng truyền đạo, mấy cô xem Google map xong nói Thôi để chúng tôi đưa ông bà tới hotel đó luôn. Và họ vui vẻ đưa tới tận cửa."

Nghe mà không khỏi liên tưởng đến hình ảnh những bảng đòi tiền chỉ đường (ở đất nước mình) cùng với đề xuất 350,000 tỷ đồng để "chấn hưng phát triển văn hóa và xây dựng con người Việt Nam", của Bộ Văn Hóa Thể Thao & Du Lịch.

15 tỷ Mỹ Kim đối với chính phủ hiện hành (nói nào ngay) chỉ là chuyện nhỏ, nếu so với con số 67.3 tỷ USD xây đường sắt cao tốc Bắc Nam, để sáng ăn điểm tâm ở Hà Nội và trưa nhậu sương sương ở Sài Gòn. Câu hỏi cần được đặt ra là liệu có thể "chấn hưng văn hóa" bằng tiền (?) và dân tộc này – sau nhiều thập niên "sống, chiến đấu, lao động và học tập theo gương bác Hồ vĩ đại – lại "xuống cấp" tới cỡ cần phải "tân trang" bằng nhiều đô la nữa vậy sao?

Vấn đề cứ khiến cho tôi băn khoăn (mãi) nên cuối cùng thì quyết định phải trở lại quê nhà vài bữa

xem hư/thực ra sao? Qua Nhật thì mới lo tiền, chớ về Việt Nam đi tuốt tuốt từ Bắc ra Nam (bằng xe hỏa) thuê nhà nghỉ loại chung chạ – nằm trên những cái giường đôi, gọi là ngủ dorm, như đám Tây con) và chỉ uống Vodka (Hà Nội) thôi thì nào có tốn kém bao nhiêu.

Thế là bay thôi!

Ra khỏi phi trường Nội Bài, tôi bảo Taxi "cho về Yên Hoa" nhưng tài xế lại nghe ra "Yên Hòa". Thế là xe chạy lòng vòng bằng thích. Cuối cùng rồi cũng đến nơi nhưng chú em nhất định không nhận số tiền hiện ra trên máy mà hào sảng bắt hẵn một phần ba, với lý do giản dị: "Lỗi tại cháu nghe lầm, chứ đâu có đến cái giá đó."

Hôm ở Bồng Sơn (Bình Định) cũng vậy. Tôi đặt chỗ ngủ tại nhà nghỉ Tiến Vương. Bác xe ôm đã già quá cỡ (cỡ như tui) nên nghễnh ngãng nghe ra Tiến Phát. Thế là lại mất thêm một đoạn đường (dài) nhưng lại rất vui vì chúng tôi vừa đi vừa chuyện trò vô cùng rôm rả. Cả tiếng Anh lẫn tiếng Pháp tôi đều ngọng nghịu (chớ còn tiếng Nam, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Thanh, tiếng Nghệ, tiếng Quảng thì tôi phát âm nhuần nhuyễn như nhau – kể cả Quảng Bình.

Tới nơi mới biết là mình lại gặp một tay "hảo hớn", dù y nghèo ra mặt:

- Đúng rơ (ra) là trem hơi (trăm hai) nhưng lẫu (lỗi) tại tui nghe lộn nên cho tэм (tám) chục lờ (là) được rầu (rồi).

Ông bạn đồng hương (và đồng thời) hào sảng của tôi ơi! Ở tuổi thất thập, gần đất xa trời, của đôi ta – lẽ ra – ông không còn phải vất vả mưu sinh bằng một cái Honda tàn tạ như vậy nữa. Tôi thương ông (thương cả cái xe) cùng tất cả mọi thứ, chả may, hiện hữu ở đất nước khốn khổ và khốn nạn này.

Cũng như bao nhiêu địa danh hẻo lánh và nghèo nàn khác, thị xã Hoài Nhơn không có chỗ mô để đi (và cũng không có cái chi để nhìn) ngoài bãi biển Tam Quan hoang sơ, vắng ngơ (vắng ngắt) nhưng thơ mộng và an lành chưa từng thấy. Suốt đời tôi chưa bao giờ được đứng (bơ vơ) một mình giữa biển trời bao la xanh ngắt, với tiếng sóng vỗ rì rào (dịu êm) như thế cả.

Sao mà bỏ đi cho được (chớ) nên tôi lưu lại Bồng Sơn tới đôi ba bữa. Thời gian đủ để tôi làm quen được một gia đình bán cơm, gần chỗ trọ. Tôi sinh trưởng ở Cao Nguyên (Lâm Viên) nên hoàn toàn không mặn mà gì với cá mắm (và cá mú) dù đồ biển ở đây tươi lắm. Tôi nhờ họ làm cho món đậu rán chiên giòn, để chấm nước tương đen, ăn cùng với ớt đỏ.

Cô em không chỉ vui vẻ nhận lời

mà còn cho thêm tôi một chén canh tép nữa. Không biết là nấu với thứ rau chi nhưng húp mát rượi và ngọt lừ hà, ngọt nhất là đôi lời “khuyến mãi” vô cùng mộc mạc và hết mực chân tình:

- Cú en (ăn) đi. En hết lấy thêm. Tui không tính tiền keng (canh) đâu.

Người đầu mà tốt bụng nhưng xấu số. Chồng đi biển rồi đi luôn, vào một ngày biển động. Con trai lớn (lái xe tải) cũng theo cha sau một tai nạn giao thông, để lại 4 đứa con lắt nhắt. Vậy là cô em (cùng đứa gái út, mới mười mấy tuổi) và con dâu bèn mở một cái quán cơm lụp xụp trên hè, sau khi cân nhắc kỹ rằng nếu không có lời thì cũng không lỗ lắm:

- Khéc (khách) không en thì nhờ (nhà) mình en chớ mót (mất) chi mờ (mà) lo.

Nghe thiệt muốn ứa nước mắt!

Bữa cơm chiều cuối cùng, tôi kín đáo để lại một số tiền nho nhỏ (có lẽ chỉ đủ để mua vài bộ quần áo Tết cho mấy đứa bé mồ côi lam lũ thôi) nhưng vừa quay lưng thì đã bị phát hiện ngay tại hiện trường. Cô em tức tốc đuổi theo để trả lại cho bằng được tờ giấy bạc, đang nắm chặt trong tay, khiến tôi ngượng chín người:

- Ông chú cho nhiều quá (quá). Tui cảm (cảm) ơn lém (lắm) nhưng nhờ (nhà) tui bốn hòng (bán hàng) chớ đâu en xin!

Chị Dung phụ hồ. Ảnh Duy Hưng

Anh Duy Ve Chai. Ảnh T.M.

Mà nào có riêng chi mình tôi phải đỏ mặt. Lẽ ra, bọn thống trị – ở xứ sở này – cũng phải có kẻ còn biết ngượng (chó) khi họ đọc được những mẩu tin ngắn ngắn hàng ngày:

- THANH NIÊN: “Chị phụ hồ trả lại 150 triệu đồng nhặt được... Ba hôm trước, chị Dung mua tấm bạt nhựa ở tiệm tạp hóa của bà Nguyễn Thị Mai cách nhà khoảng một km. Lúc trải bạt ra sân, chị bất ngờ thấy túi nylon đựng 150 triệu đồng. Khi chị báo với chồng, anh Thanh không chút đắn đo, hối thúc vợ đem số tiền trả lại cho chủ tiệm”.

- TUỔI TRẺ: “Phát hiện 180 triệu đồng và 1.3 lượng vàng trong chiếc tủ sắt cũ phế liệu vừa mua với giá 20,000 đồng, người đàn ông làm nghề thu gom ve chai nghèo khó đã liên lạc công an xã, trả lại cho người mất”.

- VNEXPRESS: “Chị Lê Thị Đại (ở

xã Bình Đông, huyện Bình Sơn) cũng trả 19 triệu đồng nhặt được cho người mất. Khi được biếu lại 1.5 triệu để cảm ơn, chị Đại đã ủng hộ vào quỹ phòng chống Covid-19 của huyện”.

Trong khi người dân “biếu lại tiền” để “ủng hộ vào quỹ phòng chống Covid-19” thì giới quan chức các cấp (từ trung ương đến địa phương) đều lợi dụng nước đục thả câu bằng “những chuyến bay giải cứu” và những mũi “tiêm chủng phòng ngừa” để trấn lột thiên hạ, một cách vô cùng dã man, giữa cơn đại dịch.

Dân tộc này không cần đến hàng chục tiền tỷ Mỹ Kim để “chấn hưng phát triển văn hóa và xây dựng con người Việt Nam” đâu. Họ chỉ cần loại bỏ cái đám quan chức vô nhân tính hiện hành cùng cái cơ chế đều cái, gian trá, độc ác, và thối rửa ... đã tạo ra bọn chúng thôi.

TNT

TPB ĐỖ VĂN TÌNH

Sinh năm 1955

Số quân 217.815. Binh I

ĐƠN VỊ: Quân lực VNCH.

HOÀN CẢNH: Bị thương cắt một chân trái ngày 12/09/1973. Vợ mắc bệnh hiểm nghèo. Nhà cửa rách nát. Cuộc sống rất khó khăn.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc Ông Đỗ Văn Tình

ĐỊA CHỈ: **Thôn Phú Cường, Xã Lộc Thủy, Huyện Phú Lộc, Tỉnh Thừa Thiên Huế.**

ĐIỆN THOẠI: **034 8990 201**

TPB HUỲNH CHÍNH

Sinh năm 1950

Số quân 204.608.

ĐƠN VỊ: Tiểu đoàn 1, TĐ 54 Sư đoàn 1, Bộ binh hành quân Phú Thứ.

HOÀN CẢNH: Bị thương cắt một chân phải, mù mắt trái ngày 24/08/1969. Bệnh xương khớp, vợ mắc bệnh tim. Cuộc sống rất khó khăn.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc Ông Huỳnh Chính

ĐỊA CHỈ: **Thôn Hòa An, Xã Lộc Bình, Huyện Phú Lộc, Tỉnh Thừa Thiên Huế.**

ĐIỆN THOẠI: **038 3988 332**

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chi Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BĐQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

ĐPQ: Số quân Địa Phương Quân, lấy năm sinh làm hai số đầu.

CLQ: Số quân của Chủ lực Quân, lấy năm sinh +20= hai số đầu (Ví dụ sinh năm 1940, số quân là 60/000).

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

<https://baotreravot.com>

chức vụ

Bảy về Việt Nam, Dì Tám khoe:

- Dì mới gả con Hai cho ông lớn lắm bển đó con!
- Ông làm gì vậy Dì?
- Thằng Sáu dịch là tiến sĩ, PhD., gì đó. Giấy nè con.
- Đúng là PhD nhưng họ ghi tắt của chữ này nè Dì: **Pizza Hut Deliveryman.**

TÂM NHƯ (San Francisco-sưu tầm)

BẢO HUÂN

bảo đảm

Nghĩ lễ cuối năm, hai chàng trai vào rừng đi săn. Chẳng may người bạn bị đột quy, ngã gục. Chàng kia hốt hoảng gọi cho 911:

- Bạn tôi chết rồi. Tôi phải làm sao?

Tổng đài hỏi:

- Anh có chắc là anh ta chết không?

Vài giây im lặng. Một tiếng súng nổ. Rồi tiếng chàng trai thở hổn hển:

- Giờ thì chắc rồi. Tôi phải làm gì tiếp đây?

TUTANGTANG (FL, email)

BẢO HUÂN

hên

Tại một thị trấn nhỏ. Sáng sớm, cảnh sát chặn một anh chàng trai trẻ ăn mặc lịch sự phóng mô tô như bay:

- Anh chạy quá tốc độ, vô khám chờ cảnh sát trưởng về giải quyết nhé.
- Khoan. Anh cho em nói...
- Yên tâm! Hôm nay, ông Cảnh sát sẽ không phạt anh nặng tay đâu. Ông đang vui, hôm nay là đám cưới con gái ông ...
- Dạ, cho em nói ...
- Yên tâm đi. Lát ông về bây giờ...
- Không có chuyện đó đâu ạ.
- Sao anh biết ?
- Dạ, tại em là chú rể!

TRƯƠNG TUÂN ANH (Orlando, sưu tầm)